

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 49

51. évfolyam

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

2008. február 22.

Tartalom

II Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező

HATÁROZATOK

Bizottság

2008/136/EK:

- ★ A Bizottság határozata (2006. június 22.) a Hollandia által a holland közszolgálati műsor-szolgáltatóknak nyújtott *ad hoc* jellegű finanszírozásról C 2/2004 (ex NN 170/2003) (az értesítés a C(2006) 2084. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 1

2008/137/EK:

- ★ A Bizottság határozata (2007. március 7.) C 10/06 (ex N555/05) sz. állami támogatás – Cyprus Airways Public Ltd. –Szerkezetátalakítási terv (az értesítés a C(2007) 300. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 25

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. június 22.)

**a Hollandia által a holland közszolgálati műsorszolgáltatóknak nyújtott ad hoc jellegű finanszírozásról
C 2/2004 (ex NN 170/2003)**

(az értesítés a C(2006) 2084. számú dokumentummal történt)

(Csak a holland nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2008/136/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

I. ELJÁRÁS ÉS HÁTTÉR

1 ELJÁRÁS

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdése első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte az érdekelt feleket, hogy a fent említett rendelkezések ⁽¹⁾ alapján nyújtsák be észrevételeiket,

tekintettel észrevételeikre,

mivel:

(1) 2002 ⁽²⁾ és 2003 ⁽³⁾ folyamán a Bizottsághoz számos panasz érkezett, amelyben azt állították, hogy a holland közszolgálati műsorszolgáltatók tekintetében jelenleg érvényben lévő közfinanszírozási rendszer az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül.

(2) A panaszok előzetes vizsgálata során a Bizottság kiegészítő információkat kapott a panaszosoktól ⁽⁴⁾, valamint a holland hatóságoktól ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ A CLT-UFA S.A. és kapcsolt leányvállalatai, az RTL/Holland Media Groep S.A. és a Yorin TV BV 2002. május 10-i levele; az SBS Broadcasting 2002. október 10-i levele és a VESTRA 2002. november 28-i levele.

⁽³⁾ A Holland Hírlapkiadók Szövetsége (Dutch Newspaper Publishers Association) 2003. június 3-i levele és a De Telegraaf kiadóvállalat 2003. június 19-i levele.

⁽⁴⁾ A 2002. június 29-i, 2002. október 28-i, 2003. február 21-i levél, valamint két, 2003. június 19-i levél.

⁽⁵⁾ 2002. szeptember 12-i és 2002. szeptember 18-i, a Bizottság 2002. június 24-i, tájékoztatás iránti kérelmére válaszul küldött levél.

⁽¹⁾ HL C 61., 2004.3.10.,8. o.

- (3) Az állítólagos támogatási intézkedések előzetes vizsgálatát követően a Bizottság 2004. február 3-án levélben tájékoztatta Hollandiát arról, hogy bizonyos intézkedések tekintetében, amelyek új támogatásnak minősülhetnek, határozatot hozott az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében megállapított eljárás megindításáról.
- (4) Az eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽⁶⁾. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be a támogatással kapcsolatos észrevételeiket.
- (5) Hollandia 2004. április 30-án levélben válaszolt az eljárás megindítására vonatkozó határozatra. Ezenkívül 11 érdekelt fél küldte el észrevételeit a Bizottsághoz ⁽⁷⁾. A Bizottság 2004. április 29-én levélben továbbította az észrevételeket Hollandiának. A holland hatóságok a 2004. augusztus 13-i levelükben küldték meg válaszukat.
- (6) A Bizottság a 2005. január 4-i és 2005. május 25-i, a holland hatóságokhoz címzett levelében további kérdéseket tett fel, amelyekre a holland hatóságok a 2005. január 27-i és 2005. július 25-i levelükben válaszoltak. Az egyik panaszostól (*De Telegraaf*) 2005. július 25-én, a holland hatóságoktól pedig szeptember 2-án érkeztek további információk. A Bizottság 2005. november 22-én e-mailen további tisztázást kért a holland hatóságoktól, amire 2005. november 25-én érkezett válasz. A Bizottság a hatóságokkal való találkozót követően úgy határozott, hogy további tisztázásra van szükség. E célból 2005. december 22-én a holland hatóságoktól tájékoztatást kértek, amire a hatóságok, miután haladékokat kaptak, 2006. február 3-án válaszoltak. E válasszal kapcsolatban a holland hatóságok és a Bizottság 2006 februárjában és áprilisában újabb e-mail üzeneteket váltottak.
- (7) A holland hatóságok és a Bizottság közötti találkozóra 2004. szeptember 24-én került sor. A *De Telegraaf*-al való találkozót 2004. október 27-én tartották meg. A *Broadcast Partners*-szel 2005. január 5-én került sor a találkozóra. Az RTL és a Bizottság 2005. július 27-én tartott találkozót, a VESTRA és a Bizottság pedig 2005. szeptember 23-án. A Bizottság másik alkalommal 2006. február 1-jén és február 14-én találkozott a holland hatóságokkal.
- (8) Az „új támogatásra” vonatkozó eljárson kívül a közszolgálati műsorszolgáltatók (a továbbiakban PSB) éves állami kifizetések és az Ösztönzési Alap (*Stifo, Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties*) ⁽⁸⁾ által történő finanszírozását a „létező támogatásra” vonatkozó külön eljárás vizsgálja (vö. állami támogatás, E-5/2005 sz.). E határozatban a Bizottság a „létező támogatásra” vonatkozó eljárás tárgyát képező intézkedéseket csak annyiban említi, amennyire az a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozásának áttekintéséhez szükséges. E határozat azonban nem foglalkozik a rendszeres éves kifizetéseknek és az Ösztönzési Alapból történő kifizetéseknek az állami támogatás szabályaival való összeegyeztethetőségének kérdésével.
- (9) Ezenkívül e határozat a PSB alaptevékenységei (az úgynevezett fő feladatok) finanszírozásának vizsgálatára korlátozódik, így tehát nem foglalkozik a melléktevékenységekkel, például az új médiaszolgáltatásokkal, az SMS-alapú szolgáltatással és az i-mode szolgáltatással. E határozat nem tárgyalja a Nozema hálózatiüzemeltetővel kapcsolatos NOS beruházásokat sem, amelyekre a panaszok szerint nem piaci feltételek mellett kerülhetett sor. Ezeket a kérdéseket külön vizsgálják.
- (10) Végezetül, a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozat az 1992-től kezdődő eljárásra terjedt ki. Mindazonáltal úgy tűnik, hogy csak 1994-ben került sor az első ad hoc jellegű kifizetésekre. Továbbá, most már 2005-ig rendelkezésre állnak számadatok, amelyeket figyelembe kellene venni. A határozat által felölelt időszak ezért 1994-től – az első ad hoc jellegű kifizetéstől – 2005-ig – az utolsó olyan évig, amelyre vonatkozóan végleges számadatok állnak rendelkezésre – terjed ki. Meg kell jegyezni, hogy a holland hatóságok felkérték a Bizottságot, hogy a 2006-os évet is vegye figyelembe. A 2006-ra vonatkozó számadatok azonban csak ideiglenesek, és ezért nem vehetők figyelembe.

2 A KÖZCÉLÚ MŰSORSZOLGÁLTATÁS RENDSZERÉNEK RÉSZLETES ISMERTETÉSE

- (11) E fejezet először a 2.1. szakaszban felsorolja a (közszolgálati) műsorszolgáltatási ágazat szereplőit. Ezt követően a 2.2. szakaszban általánosságban leírja a holland műsorszolgáltatási ágazat finanszírozási rendszerének különböző elemeit. Ezzel kapcsolatban ismerteti azokat a jogi rendelkezéseket, amelyek közszolgálati feladattal bízzák meg a műsorszolgáltatókat, a különböző finanszírozási mechanizmusokat (éves kifizetések és *ad hoc* jellegű kifizetések), és végezetül ismerteti, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók milyen tartalmakat halmaztak fel és használnak fel közszolgálati feladatuk teljesítéséhez. Ezt követően a 2.5. szakaszban kerül sor a holland közszolgálati műsorszolgáltatók kereskedelmi tevékenységeinek bemutatására. A 2.6. szakasz ismerteti a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogának NOS általi megszerzését, a 2.7. szakasz pedig a műsorszolgáltatók és a kábeltelevízió-üzemeltetők közötti kapcsolattal foglalkozik. Végezetül, a 2.8. szakasz meghatározza az eljárás alá tartozó intézkedéseket.

⁽⁸⁾ NN 32/91 sz. ügy, a Bizottság 1991 júliusában hagyta jóvá.

⁽⁶⁾ Lásd az 1. lábjegyzet.

⁽⁷⁾ Az Európai Kereskedelmi Televíziós Szövetség (Association of Commercial Television in Europe (ACT)) 2004. április 15-i levele; az Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) 2004. április 8-i faxa; a Broadcast Partners, 2004. április 27-i levele végleges változat; a CLT-UFA, RTL/HMG és Yorin (a továbbiakban: CLT-UFA) 2004. április 14-i levele; a De Telegraaf 2004. április 15-i levele; a Groep Nederlandse Dagbladers 2004. április 21-i levele; a Publieke Omroep 2004. április 21-i levele; az SBS Broadcasting BV 2004. április 26-i levele; a Branchevereniging van Nederlandse kabelbedrijven (VECAI) 2004. április 8-i levele; a Vereniging van Commerciële Radio (VCR) 2004. április 13-i levele.

2.1 A (közszolgálati) műsorszolgáltatási ágazat szereplői

- (12) A közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat különböző szervezetekből áll, amelyek közé nyolc magánszövetség (kereskedelmi műsorszolgáltatók közszolgálati feladattal megbízott tagokkal) és tíz magánalapítvány (kereskedelmi műsorszolgáltatók közszolgálati feladattal megbízott tagok nélkül) tartozik ⁽⁹⁾.
- (13) A (12) bekezdésben említett műsorszolgáltatókon kívül a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazatba tartozik egy másik szereplő – a NOS –, amely kettős feladatot lát el. Egyrészt közszolgálati műsorszolgáltató, felelős a televízió- és rádióprogramokért („NOS RTV” név alatt). Másrészt az egész közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat koordinátora, ezt a feladatot a NOS igazgatótanácsa látja el (az úgynevezett „Publieke Omroep”, a továbbiakban: PO). A PO, amelynek hatáskörét és feladatait a médiatörvény határozza meg, ösztönzi a közszolgálati műsorszolgáltatók közötti kapcsolatot, koordinálja a három közszolgálati televíziós csatorna tevékenységét és évente kétszer beszámol a médiahatóságnak a közszolgálati műsorszolgáltatók tevékenységéről.
- (14) A NOS a média-költségvetésből a PO és a NOS RTV által végzett tevékenységekhez is támogatást kap.
- (15) A közszolgálati műsorszolgáltatók három közszolgálati csatornán sugározzák a közszolgálati TV-programokat ⁽¹⁰⁾.
- (16) A Holland Műsorszóró Produkciós Szervezet (*Nederlands Omroepbedrijf*, a továbbiakban: NOB) is része a közszolgálati műsorszolgáltatási rendszernek. A NOB végzi a hangfelvételt, a közvetítés előkészítését és a tényleges hangtovábbítást, a kép- és adattovábbítást valamennyi lehetséges elosztási csatornához. A NOB ezeket a szolgáltatásokat a kereskedelmi és a közszolgálati műsorszolgáltatók számára is biztosítja. A holland kormány a közszolgálati műsorszolgáltatók számára nyújtott szolgáltatásokat közszolgáltatásnak tekinti és közpénzekből finanszírozza ⁽¹¹⁾.
- (17) Egy független alapítvány (*Stichting Ether Reclame*, a továbbiakban: STER) kizárólagos feladata a reklámidő értékesítése és a reklámok közszolgálati csatornákon történő sugárzása. A STER felel a számára kiosztott műsorszórási időért. A STER által termelt bevételt közvetlenül az államhoz utalják.
- (18) A működő nemzeti közszolgálati műsorszolgáltatókon kívül nemzeti szinten számos kereskedelmi műsorszolgáltató is működik. E kereskedelmi műsorszolgáltatók közé tartozik például az RTL (RTL 4, 5 és 7 (mindegyik a CLT-UFA csoportból), az SBS6, NET5 és a Veronica (az SBS Broadcasting csoportból), illetve a Talpa (Talpa Media Holding). Bevételeiket főleg televíziós reklámokból szerzik.

⁽⁹⁾ A tagsággal rendelkező szövetségek a következők: KRO, AVRO, NCRV, EO, TROS, BNN, VARA és VPRO. A tagsággal nem rendelkező szervezetek a következők: NPS, Teleac/NOT, RVU, VKZ, RKK, HOS, NMO, OHM, NIK, BOS.

⁽¹⁰⁾ Ez a „Nederland 1, 2 és 3”-at foglalja magában.

⁽¹¹⁾ Vö. a médiatörvény 90. cikke.

2.2 A közszolgálati műsorszolgáltatást szabályozó keret

- (19) A műsorszolgáltatási ágazatot jelenleg az 1987. április 21-i médiatörvény (MA) (Stb. 1987, 249), és a médiarendelet (MD) szabályozza. Közszolgálati műsorszolgáltatók a törvényben előírtak szerint négyféle tevékenységet végezhetnek, amelyeket a jelenlegi médiatörvény a következőképpen határoz meg: „fő feladat”, „mellékfeladatok”, „melléktevékenységek” és „szövetségi tevékenységek”. A közszolgálati műsorszolgáltatók a „fő feladat” és a „mellékfeladatok” tekintetében jogosultak állami támogatásra.

2.2.1 Jogi meghatározások

Fő feladatok

- (20) A médiatörvény 13c. cikke (1) bekezdése a következőképpen határozza meg a közszolgálati műsorszolgáltatás „fő feladatát”:
- a) változatos és kiváló minőségű programkínálat biztosítása a közcélú műsorszórás céljából a tájékoztatás, kultúra, oktatás és szórakoztatás terén nemzeti, regionális és helyi szinten, és a programok közvetítése vagy közvetítésének kiadása nyitott csatornákon;
 - b) a programkínálattal és az e tekintetben szükséges közvetítéssel kapcsolatos valamennyi tevékenység elvégzése;
 - c) a Hollandián kívüli országoknak és területeknek, valamint a külföldön élő holland állampolgároknak szánt programok sugárzása.
- (21) A médiatörvény 13c. cikke (2) bekezdése megállapítja a közszolgálati műsorszolgáltatók által sugárzendó programokra vonatkozó általános követelményeket. A programoknak „kiegyensúlyozott képet kell adniuk a társadalomról, a lakosság érdekeiről és társadalmi, kulturális és filozófiai nézőpontjairól, és
- a. a programoknak az adott területeken az egész lakosság számára hozzáférhetőnek kell lenniük;
 - b. az említett programoknak hozzá kell járulniuk a pluralizmushoz és kulturális sokszínűséghez Hollandiában (...)”.
- (22) Ezenkívül a különböző kategóriák – kultúra, oktatás és szórakoztatás – számára kiosztandó teljes műsoridőt százalékarányok előírásával szabályozzák ⁽¹²⁾.
- (23) A médiatörvény 16. cikke előírja, hogy bizonyos feladatokat a NOS RTV hajt végre, és megállapítja e feladatok részleteit. Idetartoznak a sportközvetítések, többek között a sportversenyek, kupameccsek és nemzetközi sportesemények is. A teljes műsoridőből az ilyen sporteseményekre fordítandó idő százalékos arányát a törvény nem határozza meg előre. A gyakorlatban a NOS RTV a teljes műsoridő 9–11 %-át szándékozik sportprogramokra ⁽¹³⁾ fordítani.

⁽¹²⁾ Vö. a médiatörvény 50. és 54. cikke.

⁽¹³⁾ Lásd a NOS 2000-2010-re szóló stratégiai tervet.

- (24) A műsorszolgáltató szövetségek műsorszórási időre jogosultak a nemzeti televíziós programok sugárzásának biztosításához, és e feladat végrehajtásához állami támogatásra jogosultak (a médiatörvény 31. cikkének (4) bekezdése).

Mellékfeladatok

- (25) A médiatörvény 13c. cikke (3) bekezdésének megfelelően, amelyet 2000-ben vezettek be, a közcélú műsorszolgáltatási rendszer „az (1) bekezdésben említett feladatát a programanyagoknak az (1) bekezdés a) pontjában szereplőktől eltérő szolgáltatási és elosztási eszközök biztosításával is teljesítheti”. Másikféleképpen fogalmazva, a közszolgálati műsorszolgáltatók a (20) bekezdésben fő feladatként említett közszolgálati tartalmat más médiaplatformokon (pl. Internet) is sugározhatják.
- (26) Az úgynevezett „mellékfeladatoknak” számos feltételt kell teljesíteniük. Például nem szolgálhatnak harmadik fél profitszerzésére a médiatörvény 55. cikke szerint. E mellékfeladatok közé tartozik például a webhelyek vagy témacsatornák fenntartása.
- (27) Azt is meg kell említeni, hogy mind a „fő-”, mind a „mellékfeladatok” bevételt termelnek a közszolgálati műsorszolgáltatók számára, amelyet közszolgálati célokra kell felhasználni ⁽¹⁴⁾.

Melléktevékenységek és szövetségi tevékenységek

- (28) A holland közszolgálati műsorszolgáltatók melléktevékenységekként és szövetségi tevékenységekként meghatározott tevékenységeket is végezhetnek. A melléktevékenységeknek ⁽¹⁵⁾ számos törvényben előírt feltételt kell teljesíteniük. A melléktevékenységek közé tartoznak például a következők: programismertető értékesítése, szponzorálás, programjogok és a programokkal kapcsolatos anyagok értékesítése, irodahelyiségek bérbeadása és műsorok szervezése autósok számára.
- (29) A „szövetségi tevékenységek” olyan tevékenységek, amelyeket a műsorszolgáltató szövetségek a tagjaik érdekében hajtanak végre. Magukban foglalják magazinok kiadását, valamint az utazási előkészületek megszervezését és értékesítését.

2.2.2 Megbízás és felügyelet

- (30) Egy független médiahatóság (*Commissariaat voor de Media*) felelős a médiatörvény és a végrehajtási jogszabály programkészítési és pénzügyi követelményei betartásának biztosításáért (a médiatörvény 9. cikke).
- (31) A médiahatóság törvényes feladata, amelyet a médiatörvény 134. cikke állapít meg, annak biztosítása, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók teljesítsék kötelezettségeiket, beleértve a különböző programokra vonatkozóan

meghatározott kvótát. A kötelezettségek teljesítésének elmulasztása esetén a médiabizottság bírságot szabhat ki. Ezenkívül a médiahatóság ellenőrzi, hogy a műsorszolgáltatók betartják-e a szponzorálásra és a reklámra vonatkozó jogi korlátozásokat.

- (32) A hatóság a benyújtott könyvszakértői jelentések alapján évente ellenőrzi, hogy közszolgálati műsorszolgáltatók elszámolása megfelel-e a médiatörvény, a médiarendelet és a pénzügyi évkönyv követelményeinek. Ha igen, a hatóság jóváhagyja a szabályos programszolgáltatásra vonatkozó (költségvetésben előirányzott) összegeket (a médiatörvény 100. és 101. cikke).

2.3 A közszolgálati műsorszolgáltatók finanszírozásának forrásai

- (33) A PSB fő pénzügyi forrásait az államhoz beérkező éves kifizetések alkotják. A költségvetési ingadozások enyhítése érdekében a PSB fenntarthat bizonyos tartalékokat. Ezenkívül a PSB 1994 óta *ad hoc* jellegű kifizetéseket kap.
- (34) Mivel az *ad hoc* jellegű finanszírozás összegegyeztetetőségének vizsgálata nem végezhető el az egyéb közfinanszírozási források figyelembevétele nélkül, a következő ismertetés az éves és az *ad hoc* jellegű kifizetésekre egyaránt kiterjed (még akkor is, ha az éves kifizetések és a Stifóból (ld. 8. bekezdés) történő kifizetések nem képezik e határozat tárgyát).

2.3.1 Éves kifizetések

- (35) A holland közszolgálati műsorszolgáltatók éves pénzügyi hozzájárulást kapnak az állami média-költségvetésből. Az 1994–2005 közötti időszakban ezek a kifizetések összesen körülbelül 7,1 milliárd €-t tettek ki. Ebből az összegből hozzávetőleg 819,6 millió €-t utaltak át a PO irányító és koordináló feladatának ellátásához; a fennmaradó 6,3 milliárd €-t az egyes műsorszolgáltatóknak fizették ki. A média-költségvetést számos forrásból töltik fel: az állami műsorszolgáltatási hozzájárulásból (az adófizetők pénzéből), a STER-től származó reklámbevételekből és az Általános Műsorszolgáltatási Alapból (Algemene Omroepreserve, a továbbiakban: A média-költségvetést számos forrásból töltik fel: az állami műsorszolgáltatási hozzájárulásból (az adófizetők pénzéből), a STER-től származó reklámbevételekből és az Általános Műsorszolgáltatási Alapból (Algemene Omroepreserve, a továbbiakban: AOR) származó kamatbevételekből ⁽¹⁶⁾. A média-költségvetés meghatározza a közszolgálati műsorszolgáltatók és más médiaszervezetek rendelkezésére bocsátható éves finanszírozás felső határát.

2.3.2 Stifo

- (36) Az éves kifizetéseken kívül a közszolgálati műsorszolgáltatók a Stifóból (kulturális produkciók létrejöttének ösztön-

⁽¹⁴⁾ Szponzorálás, de a jegyeladásból, előfizetésekből, SMS-alapú szolgáltatásból stb. származó bevételek is. (Lásd a 2005-ös pénzügyi évkönyvet, 18. o.)

⁽¹⁵⁾ A médiatörvénybe az 1997. július 5-i aktussal vezették be.

⁽¹⁶⁾ Az AOR egy tartalékalap, amelyet közszolgálati műsorszolgáltatás céljára irányoznak elő, és amelyet a médiahatóság kezel. Az AOR arra szolgál, hogy fedezze a költségvetési év alacsonyabb reklámbevételei miatt keletkezett hiányt. Ezenkívül fedezetül szolgál az olyan közszolgálati műsorszolgáltató felszámolása esetén, amelynek nincs saját tartaléka, valamint folyószámlaként a miniszter és a médiahatóság között. Végezetül az AOR általánosságban fedezi az áremelkedéssel járó többletköltségeket. Az éves kifizetések csak két év elteltével veszik figyelembe az áremelkedést. Ebben az időszakban az AOR az ütközőkészlet szerepét tölti be.

zési alapja) is kaptak támogatást. A Stifóból származó kifizetések állami támogatási intézkedésnek minősülnek, de az intézkedést a Bizottság NN 32/91 számon jóváhagyta. A Stifo állami támogatási intézkedését tehát létező állami támogatásnak kell tekinteni. A Stifóból az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók számára folyósított kifizetések (a PO nem kapott támogatást a Stifóból) ebben az időszakban 155 millió €-t tettek ki.

2.3.3 Ad hoc jellegű kifizetések

- (37) A (34) és (35) bekezdésben említett átutalásokon kívül – amelyek a PSB-k rendes finanszírozási forrásainak tekinthetők – a közszolgálati műsorszolgáltatók több *ad hoc* jellegű támogatást is kaptak. Ezeket a támogatásokat vagy közvetlenül fizették ki a műsorszolgáltatóknak, vagy külön pénzalapokon és tartalékokon keresztül folyósították.

2.3.3.1 Kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetések

- (38) A kiegészítő támogatási alapok a média-költségvetés lekötött részét képezik. Az 1996–1998-as időszakban [...] * ⁽¹⁷⁾ millió €-t utaltak át a kiegészítő támogatási alapokból a NOS RTV-hez. A kiegészítő támogatási alapokat 1996-ban vezették be a programjogok megnövekedett árainak társfinanszírozására. A pénzeszközök elosztásának feltételeit az állam és a közszolgálati műsorszolgáltatók közötti kölcsönös megállapodással fogadták el. Ha a közszolgálati műsorszolgáltatók a rendes költségvetésükből nem tudják megszerezni azokat a jogokat, amelyek ára rendkívüli mértékben megemelkedett, az állam pénzügyi kiegészítést, azaz azonos összegű társfinanszírozást biztosít e jogok megszerzéséhez.

2.3.3.2 A FOR-ból történő kifizetések

- (39) 1998-ban az oktatás, kulturális és tudományügyi miniszter lehetőséget kapott a médiatörvény 106a. cikke alapján arra, hogy *ad hoc* alapon pénzt utaljon át az AOR-ból (Általános Műsorszolgáltatási Tartalék, amelyet a médiahatóság kezel) a PO meghatározott kezdeményezéseinek finanszírozására szolgáló alapba. Az alapot 1999-ben hozták létre „FOR” néven, és a működését a PO ellenőrzi. Az alapot 1999-ben hozták létre „FOR” néven, és a működését a PO ellenőrzi.
- (40) Azt az alapelvet alkalmazzák, hogy amennyiben az AOR túllépi a 90,8 millió €-t, lehetőség van arra, hogy pénzt utaljanak át a FOR-hoz. Ez azonban nem egy automatikus folyamat. Az oktatási, kulturális és tudományos ügyekért felelős miniszter évente határoz arról, hogy lehetséges-e az átutalás, és ha igen, milyen összeg utalható át. Amennyiben jóváhagyják az átutalást, a szabályokat jegyzőkönyvben állapítják meg. Ilyen jegyzőkönyv 1999-ben és 2001-ben jött létre. A médiatörvény alapján (99. cikk (2) bekezdés d) pont) a költségvetésnek egy ismertetést is kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az igazgatótanácsnak milyen tervei vannak a pénz elköltésével kapcsolatban. E terv alapján aztán a miniszter a FOR-ból pénzüsségeket bocsáthat a PO

rendelkezésére, amelyek a miniszter által az összegek rendelkezésre bocsátásakor meghatározott célokra használhatók fel ⁽¹⁸⁾. Jóllehet a FOR a PO kezdeményezéseire szánt alap, nem a PO eszközeinek részét képező tartalék.

- (41) A FOR-ból igénybe vehető pénzeszközök lehetővé teszik a PO számára, hogy minőségi szempontú ösztönzést adjon, fejlessze a programkészítést és általánosságban befektessen a közszolgálati műsorszolgáltatókba. Konkrétabban a FOR célja a következő:

- a STER reklámbevétel-csökkenésének kipótlása;
- a programkészítés változatosságának és minőségének fokozása, ahol ez beruházási többletköltségekkel jár; és
- a holland közszolgálati műsorszolgáltatás egészét támogató beruházások finanszírozása.

- (42) 2005-ig a közszolgálati műsorszolgáltatási rendszer 191,2 millió €-t kapott a FOR-ból, ebből 157,4 millió €-t utaltak át az egyes közszolgálati műsorszolgáltatóknak, 33,8 millió €-t a PO-hoz.

2.3.3.3 CoBo kifizetések

- (43) A koprodukciós alapot (Coproductiefonds Binnenlandse Omroep: a továbbiakban: CoBo) a holland közszolgálati műsorszolgáltatók és más programproducerek közötti koprodukciók finanszírozására hozták létre. Bevétele a belga és német kábeltelevízió-üzemeltetők által a három holland csatorna belgiumi és németországi sugárzásáért befizetett szerzői jogdíjakból származik. Az alapot a közszolgálati műsorszolgáltatók hozták létre és egy alapítványon keresztül kezelik. Az alap igazgatótanácsa a közszolgálati műsorszolgáltatók ügyvezető igazgatóiból áll.
- (44) 1994-ben a holland hatóságok elhatározták, hogy kifizetéseket folyósítanak a CoBo által kezelt két alapba, „a Film Alapba (Film Fund)”, amely koprodukciós filmeket és dokumentumfilmeket finanszíroz, és a „Telefilm” projektbe, amely magas színvonalú televíziós filmek létrehozásának ösztönzésére törekszik.

- (45) 1994 és 2005 között az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók 31,7 millió € összegű közpénzt kaptak a CoBo alapból. A PO nem kapott semmilyen támogatást a CoBo-Alapból.

2.4 Az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók tartalékai

- (46) Minden egyes közszolgálati műsorszolgáltató bizonyos tartalékokat tart fenn, ez rendszerint a programtartalék, és vagy a szövetségi vagy az alapítványi tartalék, attól függően, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató alapítvány vagy szövetség.

⁽¹⁷⁾ * A szakmai titoktartás kötelezettségének eleget téve.

⁽¹⁸⁾ 2006. február 24-i levél, 3-4. o.

2.4.1 Programtartalékok

- (47) Az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók számára megengedett, hogy növeljék tartalékaikat, ha az összbevétel meghaladja az összköltségeket. Ezek a programtartalékok a programokkal kapcsolatban a következő években felmerülő költségek fedezésére használhatók fel.
- (48) A holland hatóságok szerint a már kész, de még nem sugárzott programok értékét hozzáadják a programtartalékokhoz ⁽¹⁹⁾. A programtartalékok ilyen módon a már kész programok értékét is tükrözik. 2005-ben az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók programtartalékai összesen 78,6 millió €-t tettek ki.
- (49) Szintén 2005-ben a PO úgy döntött, hogy a programtartalékok egy részét magához PO-hoz kell utalni, de a műsorszolgáltatók az éves költségvetésük 5–10 %-ig fenntarthatnak tartalékokat. A közszolgálati műsorszolgáltatók 42 457 millió €-t utaltak át a PO-hoz.

2.4.2 Szövetségi tartalékok

- (50) A közszolgálati műsorszolgáltató szövetségek magánjogi alanyként jöttek létre. Az évek során a tagjaiktól származó hozzájárulásokból és hagyatékokból saját szövetségi tartalékokat halmoztak fel. A szövetségi tartalékok ilyenformán magánforrásokból jöttek létre. 1993-ban a holland kormány a szövetségi tartalékok „befagyasztásáról” határozott. Ettől kezdve a szövetségi tevékenységekből és más nem köztevékenységekből származó nyereséget elvileg ⁽²⁰⁾ közszolgálati tevékenységekre kellett felhasználni, és már nem

lehetett a szövetségi tartalékokhoz utalni. 2005-ben a holland közszolgálati műsorszolgáltatók összesen körülbelül 131,1 millió € összegű szövetségi tartalékkal rendelkeztek.

2.4.3 A NOS RTV és a kisebb műsorszolgáltatók alapítványi tartaléka

- (51) A NOS RTV, az NPS és más kisebb, tagság nélküli műsorszolgáltatók (a médiatörvény 39f. cikke) „alapítványi tartalékkal” („stichtingsreserve”) rendelkeznek. 2005-ben az alapítványi tartalékok összesen 42,2 millió €-t tettek ki ⁽²¹⁾.

2.5 Reklámtevékenység a közszolgálati csatornákon

- (52) Ahogy már a (17) bekezdésben is megállapítottuk, a STER feladata a közszolgálati csatornák reklámidéjének értékesítése.
- (53) A holland piacon a televíziós reklámidő értékesítésével foglalkozó más fontosabb társaságok közé az IP és az SBS tartozik. Az IP az RTL4, RTL5 és Yorin kereskedelmi műsorszolgáltatók nevében értékesít reklámokat. Az SBS a kereskedelmi műsorszolgáltatói, SBS6, Net 5 és Veronica nevében értékesít reklámidőt. Az IP-n és az SBS-en kívül van néhány egyéb kereskedelmi műsorszolgáltató, amelyik szintén foglalkozik reklámidő-értékesítéssel ⁽²²⁾. A STER által felszámított árakat a reklámügynökségek előrejelzései, a versenytársak árai és az árelőzmények alapján számítják ki.

- (54) Az alábbi 1. táblázat azon közszolgálati műsorszolgáltatók nézőszámának alakulását mutatja, amelyek esetében a STER intézi a reklámértékesítést. A 13 év feletti tévénézők (13+) aránya az utóbbi években az 1997-es 38,8 %-ról 2005-ben 35,4 %-ra csökkent. A 20–49 év közötti nézők aránya még alacsonyabb, 27,2 %.

1. táblázat

A 13 év feletti és a 20–49 év közötti nézők aránya (18.00–24.00), 1997–2005

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
13+	38,8	39,9	37,8	39,8	38,8	37,9	36,8	38,9	35,4
20-49	34,6	35,8	31,6	33,3	33,0	32,5	30,1	31,8	27,2

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

⁽¹⁹⁾ Január 27-i levél, a 2005. február 3-i telefonbeszélgetés és a kiegészítő információ iránti kérelemre adott 2005. július 25-i válasz.

⁽²⁰⁾ Volt néhány kivétel e szabály alól. Sor került bizonyos átutalásokra a szövetségi tartalékokba olyan esetekben, amikor előzőleg a szövetségi tartalékokat használták fel a közszolgálati tevékenységek finanszírozására. Lásd a (141.ff) bekezdést is.

⁽²¹⁾ Az alapítványi tartalékok a következők: 2,288 millió € (NPS), 0,832 millió € (NOS) és 39,119 millió € (PO).

⁽²²⁾ Például a Talpa, Nickelodeon, Jetix, TMF és MTV.

- (55) 1994-től a kereskedelmi műsorszolgáltatók által a reklámpiacon elért bruttó (az árjegyzéki áron alapuló) és a nettó (figyelembe véve az árengedményeket) bevételek meghaladták a közszolgálati műsorszolgáltatók bevételeit.

2. táblázat

A televíziós reklámokból származó bruttó bevételek, 1994–2005 (összeg x 1 millió €)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	327	298	225	234	257	290	348	343	383	489	581	471
Kereskedelmi műsorszolgáltatók	360	438	532	629	715	887	1 028	1 084	1 310	1 623	2 034	2 327
Összes	687	736	757	863	972	1 177	1 376	1 426	1 693	2 112	2 615	2 798

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

3. táblázat

A televíziós reklámokból származó bruttó bevételek, 1994–2005 (összeg x 1 millió €)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	223	202	153	150	176	187	218	197	197	197	197	169
Kereskedelmi műsorszolgáltatók	239	281	324	378	405	448	508	484	520	537	549	599
Összes	462	483	477	528	581	635	726	683	717	733	746	768

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

- (56) A fenti táblázatokból arra lehet következtetni, hogy eltérés van a televíziós reklámokból származó bruttó bevételek és az árengedményes nettó bevételek között. A holland hatóságok szerint a kereskedelmi műsorszolgáltatókhoz viszonyítva nem csak a közszolgálati műsorszolgáltatók árjegyzéki árai magasabbak, hanem az általuk kínált árengedmények is alacsonyabbak ⁽²³⁾.

2.6 A labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogának megszerzése a NOS RTV által

Európa legnagyobb műsorszóró csoportja (pl. az RTL anyavállalata) rendelkezik.

2.7 A műsorszolgáltatók és a kábeltelevízió-üzemeltetők közötti kapcsolat

- (57) A vizsgálati időszak során a NOS RTV megszerezte több fontos futballesemény közvetítési jogát ⁽²⁴⁾. A Canal+ (pay-TV) kereskedelmi műsorszolgáltató szerezte meg a holland premier liga mérkőzései élő közvetítésének jogát. A Bajnokok Ligája közvetítésének jogát a NOS RTV részben szintén a Canal+ csatornának adta tovább. Az SBS kereskedelmi műsorszolgáltató szerezte meg a két nemzeti futballkupa közvetítési jogát. A holland első osztály Európa Bajnokságát, azon európai kupameccsek nagy részét, amelyben holland klubok érdekeltek, valamint a 2006-os futball-világbajnokságot. Ezen események közül egyesek szerepelnek a médiarendelet eseménylistáján a 97/36/EK parlamenti és tanácsi irányelv alapján (HL L 307., 1997.7.30., 60. o.)

⁽²³⁾ Vö. február 23-i levél.

⁽²⁴⁾ Ez magában foglalja többek között a 2002-es futball-világbajnokság utolsó fordulóját, a 2002/2003-as Bajnokok Ligáját, a 2003/2004-es holland premier liga összefoglalóját/főbb eseményeit, a 2004-es Európa Bajnokságot, azon európai kupameccsek nagy részét, amelyben holland klubok érdekeltek, valamint a 2006-os futball-világbajnokságot. Ezen események közül egyesek szerepelnek a médiarendelet eseménylistáján a 97/36/EK parlamenti és tanácsi irányelv alapján (HL L 307., 1997.7.30., 60. o.)

- (58) A hagyományos vezetékes közvetítés a holland jog szerint a szerzői jog alkalmazásában önálló közzétételnek tekintendő. Elvileg a szerzői jog valamennyi tulajdonosának engedélye szükséges, és a szerzői jog tulajdonosa díjat kérhet a kábeltelevízió-üzemeltetőtől a közzétételért. 1985 óta fennáll egy megállapodás a VECAI (a kábeltelevízió-üzemeltetők képviselője) és a NOS RTV (a közszolgálati műsorszolgáltatók képviselője) között, amelynek értelmében a kábeltelevízió-üzemeltetők mentesülnek az alól, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatóknak (a szerzői jog tulajdonosainak) szerzői jogdíjat fizessenek a programok vezetékes közvetítése esetén ⁽²⁵⁾. Ez a megállapodás a holland kormány kérésére jött létre azon az alapon, hogy a nézők már fizettek hozzájárulást a közszolgálati műsorszolgáltatásért. Nemkívánatosnak ítélték, hogy a kábeltelevízió-üzemeltetők szerzői jogdíjat fizessenek, aminek az előfizetői díjak emelkedése lehet a következménye. A

⁽²⁵⁾ A holland hatóságok 2002.9.18-i levele.

kereskedelmi műsorszolgáltatók sem kérték a szerzői jogdíjak megfizetését a kábeltelevízió-üzemeltetőktől. Ez azonban nem függ össze a fent említett, a közszolgálati műsorszolgáltatókkal kötött megállapodással.

- (59) Meg kell említeni, hogy a kábeltelevízió-üzemeltetők a törvény alapján kötelesek a közszolgálati műsorszolgáltatók valamennyi rádiós és televíziós programját közvetíteni („kötelező” elosztási kötelezettség), és a műsorszolgáltatóknak nem számíthatnak fel díjat a közvetítési költségek után.

2.8 Az e határozat alá tartozó intézkedések

- (60) A hivatalos vizsgálati eljárás ⁽²⁶⁾ megindítására vonatkozó határozatban megállapítottak szerint a következő intézkedések tartoznak e határozat alá:

- (1) A műsorszolgáltatók számára folyósított, a médiatörvény 106a. és 170c. cikkében említett kifizetések, amelyeket a Bizottság *ad hoc* jellegű kifizetéseknek tekint. Ezek a feltételek a következők:
 - (a) a közszolgálati műsorszolgáltatók részére történő kifizetésekre vagy a kiegészítő támogatási alapokból kerül sor, vagy az AOR-ból a FOR-on keresztül. Az 1994–2005 közötti időszakban ezek a kifizetések összesen körülbelül [...] millió €-t tettek ki. Az előbbiekben említettek szerint ez az összeg az úgynevezett kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetésekre ([...] millió €) és az AOR-ból a FOR, majd ezt követően a közszolgálati műsorszolgáltatók számára történő kifizetésekre osztható fel (191,2 millió €).
 - (b) a koprodukciós alaphól (CoBo) történő kifizetések. A CoBo két külön alaphól áll, a Film Alaphól (Film Fund) és a Telefilm projektből (Telefilm project). Az 1994–2005-ös időszakban az állam a CoBo-n keresztül 31,7 millió €-t juttatott a közszolgálati műsorszolgáltatóknak.
- (2) A kábeltelevíziós szolgáltatásokhoz való garantált hozzáférés vagy az úgynevezett „kötelező” elosztási kötelezettség (a médiatörvény 82i. cikkében említettek szerint).
- (3) A technikai felszerelések költségmentes biztosítása a NOB által (a médiatörvény 89. és 90. cikkében említettek szerint).

II. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDÍTÉKAI ÉS A FELEK ÉRVEI

3 AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRA VONATKOZÓ INDÍTÉKOK ÖSSZEFOGLALÁSA

- (61) A legelső vizsgálatot követően a Bizottság úgy ítélte, hogy bizonyos intézkedések, a „kötelező” elosztási kötelezettség lehetséges kivételével, az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek. Ezenkívül a Bizottság kétségét fejezte ki az ilyen állami támogatásnak az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése szerinti összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

- (62) A támogatás arányossága tekintetében a Bizottság kétségbe vonta, hogy a költségek és bevételek elosztása világosan meghatározott költségelszámolási elvek alapján történt-e. A Bizottság kétségbe vonta, hogy a nem közszolgáltatásból származó bevételeket teljes mértékben figyelembe vették-e annak kiszámításakor, hogy szükséges-e az állami támogatás, ezáltal kockáztatva azt, hogy a támogatás meghaladja a közszolgáltatás nettó költségét.

- (63) Továbbá a Bizottság úgy ítélte, hogy a FOR pénzüsszegei és a programtartalékok strukturális túlkompensációt mutatnak. A Bizottság megjegyezte, hogy az *ad hoc* jellegű kifizetések teljes összegéből (a 2001-es számadatok alapján) 110 millió €-t nem használtak fel.

- (64) Ezenkívül a Bizottság kifejezte szándékát annak kivizsgálása iránt, hogy a kereskedelmi piacokon nem torzult-e túlságosan a versenyhelyzet. A Bizottság hangsúlyozta, hogy a versenyhelyzet ilyen torzulása a reklám-, a vezetőkes közvetítésre vonatkozó szellemi tulajdonjogok és labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogainak piacán fordulhat elő.

- (65) Végezetül a NOB nem számíthat fel díjat a közszolgálati műsorszolgáltatóknak a szolgáltatásnyújtásért, e feladat ellátásáért közvetlenül az állam fizet. A Bizottság megjegyezte, hogy technikai felszerelések költségmentes biztosítása a közszolgálati műsorszolgáltatók támogatását jelentheti.

4 AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (66) E határozat vonatkozásában a következő észrevételeket tették.
- (67) A holland közszolgálati műsorszolgáltatók azzal érveltek, hogy a szóban forgó intézkedéseket létező támogatásnak kellene tekinteni, mivel a közszolgálati műsorszolgáltatás általános finanszírozási rendszerének részét képezik. Ezenkívül megjegyezték, hogy a Bizottságnak kizárólag az Amszterdami Jegyzőkönyv alapján kellene vizsgálnia a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozását, és nem szabadna alkalmaznia az Altmark-ítélet ⁽²⁷⁾ kritériumait, illetve az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdését vagy 86. cikkének (2) bekezdését.
- (68) A CLT-UFA megjegyezte, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat elszámolásait 2002-ig ellenőrizhette és hagyhatta jóvá független könyvszakértő.

- (69) A közszolgálati műsorszolgáltatók megjegyezték, hogy nincs szó 110 millió €-s túlkompensációról, ahogy azt a Bizottság állította. Először is, a közszolgálati műsorszolgáltatók és a kormány eltérő elszámolási rendet alkalmaznak. A kormány közpénzátvételi elismervényen alapuló elszámolással dolgozik, a közszolgálati műsorszolgáltatók pedig a tranzakcióval egyidejűleg elszámolt költségek és bevételek alapján. Ez ellentmondásokat okoz. Ezenkívül a FOR bevételeit a közszolgálati műsorszolgáltatók szerint meghatározott jövőbeni célokra irányozzák elő. Továbbá meg-

⁽²⁶⁾ Lásd az 1. lábjegyzet.

⁽²⁷⁾ C-280/00. sz. *Altmark Trans* ügy [2003] EBT I-7747.

jegyezték, hogy a többletfinanszírozás nem vezethet más piacokon a versenyhelyzet torzulásához, mivel az csak a közszolgáltatási tevékenységekre használható fel.

- (70) Az ACT azt állította, hogy a STER versenyellenes magatartást tanúsít azáltal, hogy a reklámpiacon aláknál az áraknak. Amellett érvel, hogy mivel a közszolgáltatási műsorszolgáltatók teljes éves reklámidéje korlátozottabb, mint a kereskedelmi műsorszolgáltatóké, a STER-nek magasabb árakat kellene felszámítania, mint a kereskedelmi üzemeltetőknek.
- (71) Az SBS Broadcasting megerősítette, hogy a holland televíziósreklám-piacon az árakat a 20–49 év közötti célcsoport elérésére (bruttó nézettségi pont) vonatkozóan szabják meg. Mivel azonban a közszolgáltatási műsorszolgáltatók a nézők e csoportján kívül több nézőt vonzanak, mint a kereskedelmi műsorszolgáltatók, a hirdetések hajlandók lennének prémiumot fizetni a 20–49 év közötti célcsoport elérésére. Ezért a 20–49 év közötti célcsoport elérésének összehasonlítása nem tükrözné a termék tényleges gazdasági értékét. Ezenkívül az SBS megjegyezte, hogy a 13 év feletti nézők (13+) elérésére vonatkozóan a közszolgáltatási műsorszolgáltatók alacsonyabb árat szabnak meg, mint a kereskedelmi műsorszolgáltatók. Észrevételeinek alátámasztására az SBS a különböző csatornák tekintetében az 1995–2004 közötti időszakban a fő műsoridőre vonatkozóan, illetve 2003–2004-ben havi áttekintéseket nyújtott be a 13 év feletti nézők (13+) elérésén alapuló bruttó átlagárakról, amelyek kimutatták, hogy a közszolgáltatási műsorszolgáltatók árai alacsonyabbak, mint a legtöbb kereskedelmi üzemeltetőé. Az SBS ezenkívül megjegyezte, hogy a 13 évnél idősebb korcsoport számára a műsorszolgáltató alacsonyabb árakat alkalmazott, mint kereskedelmi műsorszolgáltatók.
- (72) A CLT-UFA szerint a NOS RTV túl magas árat fizetett a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogáért. Az árak lényegesen meghaladják a piaci árakat. A CLT-UFA számítási modelleket⁽²⁸⁾ nyújtott be annak bemutatására, hogy ők hogyan számítják ki a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogának árát, ez alapján a CLT-UFA arra a következtetésre jutott, hogy a NOS RTV-nek a Bajnokok Ligája 2002. évi mérkőzéseinek közvetítési jogára vonatkozó árajánlata lényegesen magasabb volt, mint a CLT-UFA árajánlata. Az ACT és a CLT-UFA ezenkívül úgy vélte, hogy a Bizottságnak egy példa alapján, amikor a kereskedelmi üzemeltető valószínűleg túl magas árat kínált, nem lenne szabad azt a következtetést levonnia, hogy nincs elegendő bizonyíték a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogáért fizetett túl magas árra.
- (73) A VECAI (a kábeltelevízió-üzemeltetők szövetsége) két problémát vet fel. Először is úgy véli, hogy azon kábeltelevízió-üzemeltetőknek, akikre a „kötelező” elosztási kötelezettség vonatkozik, díjat kellene kérniük az adott műsorszolgáltatóktól. A „kötelező” elosztási kötelezettség miatt a közszolgáltatási műsorszolgáltatók nem fizettek díjat a

kábeltelevíziós hálózatokon keresztül történő jeltovábbításért.

- (74) Másodszor, a VECAI azt állította, hogy a kábeltelevízió-üzemeltetők a NOS RTV nevében valójában igenis fizetnek díjat a megfelelő igazgatási szervezeteknek, de a NOS RTV és a holland kormány ezt igazgatási díjnak tekinti. A VECAI szerint ez burkolt szellemi tulajdonjogi díj.

5 A HOLLAND HATÓSÁGOK ÉSZREVÉTELEI⁽²⁹⁾

- (75) A holland hatóságok azt állítják, hogy téves a Bizottság azon feltételezése, miszerint a vonatkozó intézkedések nem képezik részét a közszolgáltatási műsorszolgáltatók állami finanszírozás keretében történő rendes éves finanszírozásának. A vizsgálat tárgyát képező finanszírozás a rendes finanszírozási mechanizmusból származik, és a költségtervezés szerves részét képezte, ami közszolgáltatási műsorszolgáltatók felé történő kifizetésekhez vezetett. A hatóságok szerint a FOR, a kiegészítő támogatási alapok, a CoBo és a NOB felé történő kifizetések a rendes éves finanszírozási mechanizmus részét képezik.
- (76) A holland hatóságok végül felhívják a Bizottság figyelmét arra, hogy a vizsgálatnak figyelembe kell vennie a közszolgáltatási műsorszolgáltatók egyedi működési körülményeit. A hatóságok kérik a Bizottságot, hogy vegye tekintetbe az Amszterdami Jegyzőkönyv alkalmazását. Szükség esetén az eljárás tárgyát az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdésének értelmében összeegyeztethető támogatásnak kell minősíteni az Amszterdami Jegyzőkönyvben megállapított alapelvekkel összefüggésben.
- (77) A Bizottság által ideiglenesen esetleges túlkompenzációnak feltüntetett összeg téves. Erre az alapok azon forrásaiból következtettek, amelyeket tévesen tartaléknak minősítettek. Mivel ezen alapok felhasználását előre meghatározzák, és ellenőrzésnek vetik alá, nem fordulhat elő túlkompenzáció. Ezenkívül a hatóságok azt állítják, hogy abban az esetben, ha az érintett intézkedések állami támogatásnak minősítendők, a támogatást az EK-Szerződés 88. cikk (1) bekezdése értelmében létező állami támogatásnak kell tekinteni.
- (78) A holland hatóságok rámutatnak arra, hogy az egyes közszolgáltatási műsorszolgáltatói szövetségek elszámolása mindig alá volt rendelve független könyvszakértői jóváhagyásnak.
- (79) A holland hatóságok úgy vélik, hogy a népszerű és kevésbé népszerű sportágak közvetítése a közszolgáltatási műsorszolgáltatók fő feladatának meghatározásába tartozik. A holland hatóságok úgy gondolják, hogy a közvetítési jogokra vonatkozó árajánlatuk megállapításakor a közszolgáltatási műsorszolgáltatók nem fizettek többet, mint amennyi a közszolgáltatási feladatuk teljesítésével és az átfogó programkészítéssel kapcsolatos fontos jogok megszerzésének biztosításához szükséges.
- (80) A hatóságok megismétlik, hogy a NOB közszolgáltatási feladata a közszolgáltatási rendszer szerves része. Az a tény, hogy a közszolgáltatási műsorszolgáltatóknak nem számítanak fel díjat a NOB által nyújtott szolgáltatásért, nem jelenti azt, hogy a közszolgáltatási műsorszolgáltatók támogatást kapnak.

⁽²⁸⁾ Ez a számítási modell számos tényezőt figyelembe vesz a sportközvetítési jogokból megszerezhető potenciális bevétel kiszámításakor: várható költségnövekedés a televízió piac egészében, valamint a hirdetőkkal való megbeszélések követően a potenciális reklámbevételekkel kapcsolatos várakozások, a sportesemény közvetítésének hatása a kereskedelmi műsorszolgáltató piaci részesedésére (stratégiai helyzetmeghatározási szempontok); számos holland klub (a nemzetközi eseményeken való részvétele, mint például a Bajnokok Ligája).

⁽²⁹⁾ A holland hatóságoknak a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozattal kapcsolatos, 2004. április 30-i válaszában összefoglalása.

- (81) A holland hatóságok azt állítják, hogy mivel a kereskedelmi üzemeltetők a kábeltelevízió-üzemeltetőktől sem kérnek szerzői jogdíjat, a NOS RTV az adott piac körülményei között rendes piaci szereplőnek tekinthető.

III. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS SZABÁLYAI SZERINTI INTÉZKEDÉSEK VIZSGÁLATA

6 LÉTEZŐ TÁMOGATÁS AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK ÉRTELMEBEN

- (82) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése a következő feltételeket állapítja meg az állami támogatás meglétére vonatkozóan. Először is, tagállamok általi vagy állami forrásból történő beavatkozásról van szó. Másodszor, előnyben részesíti a kedvezményezettet. Harmadszor, torzítja, vagy azzal fenyegeti a versenyt. Negyedszer, a beavatkozás érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

6.1 Az állami források megléte

6.1.1 Ad hoc jellegű kifizetések

- (83) A médiatörvény 106a. és 170c. cikkében említett kifizetések, amelyeket a Bizottság *ad hoc* jellegű kifizetesként sorol be, az úgynevezett kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetésekre, a FOR-ból történő kifizetésekre és CoBo-ból történő kifizetésekre oszthatók fel.

Kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetések

- (84) A kiegészítő támogatási alapokat esetében a pénzüsszeget először az AOR-on belül különítik el – amely alap forrásai az állam tulajdonában vannak, és amelyet a médiahatóság kezel – a közszolgálati műsorszolgáltatók bizonyos, az előre jelzettnél magasabb kiadásainak kiegészítő támogatása céljából. Második lépésben az AOR kiegészítő támogatási alapjai által képviselt állami források átutalása a NOS RTV-hez.

FOR kifizetések

- (85) A FOR által végrehajtott kifizetések állami forrásnak tekintendők. Bár a FOR a „PO” által igazgatott és kezelt alap, forrásai az AOR-ból származnak, amely a média-költségvetés része.
- (86) Még fontosabb, hogy – a 2.3.3.2. szakaszban megadottak szerint – a PO az előzőleg a FOR pénzüsszegeinek felhasználásával kapcsolatban megkötött megállapodások alapján szétosztja a pénzeket. Jóllehet a PO tesz javaslatot a pénz felhasználására vonatkozóan, az oktatási, tudományos és kulturális ügyekért felelős miniszter „fogadja el a javaslatot” és határozza meg azokat a célokat, amelyekre a pénzek felhasználhatók. A PO csak akkor határozhat a pénz elköltségéről, ha a miniszter megállapította a pénzelosztás kritériumait. A PO-nak figyelembe kell vennie a miniszter által megállapított szabályokat. Ezért úgy tekinthető, hogy az állami források átutalására akkor kerül sor, amikor a FOR-ból kifizetéseket folyósítanak az egyes

műsorszolgáltatóknak. Ez állami források átutalását jelenti, ami egyébként az államnak tulajdonítható ⁽³⁰⁾.

- (87) A közszolgálati műsorszolgáltatók a vizsgálati időszakban a FOR-ból 191,2 millió €-t kaptak, a kiegészítő támogatási alapokból pedig [...] millió €-t.

A kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetések

- (88) A CoBo alaphoz folyósított kifizetések állami forrásnak tekintendők. A 43–44. bekezdésben ismertetettek szerint a CoBo alap forrásait a média-költségvetés közvetlen hozzájárulásai, valamint a belga és a német kábeltelevízió-üzemeltetők által a három holland csatorna belgiumi és németországi sugárzásáért kifizetett szerzői jogdíjakból származó bevételek alkotják. A Bizottságnak az a véleménye, hogy nem csak a média-költségvetés közvetlen hozzájárulásai, hanem a szerzői jogdíjak is állami forrásnak tekintendők. A szerzői jogdíjakat valóban a műsorszolgáltatók közszolgálati költségeinek finanszírozására kellett volna felhasználni. Azáltal, hogy azokat a CoBo alaphoz tartálékolták, nagyobb mértékű állami támogatásra volt szükség. A szerzői jogdíjak következtében olyan forrásokkal egyenértékűek, amelyeket az állam nem vett igénybe.

- (89) Ezenkívül, bár a CoBo alap egy alapítvány tulajdonában van (amelynek az igazgatótanácsát a közszolgálati műsorszolgáltatók irányítják), és azt az alapítvány kezeli, a CoBo alaphoz csak az állam által meghatározott feltételek mellett lehet átutalásokat végrehajtani a közszolgálati műsorszolgáltatók felé.

- (90) A vizsgálati időszakban a közszolgálati műsorszolgáltatók 31,7 millió € összeget kaptak a CoBo alaphoz. Ez az összeg az állami források egyes műsorszolgáltatók részére történő átutalását képviseli.

6.1.2 A kábeltelevíziós hálózathoz való költségmentes hozzáférés

- (91) A kábeltelevízió-üzemeltetőkkel szemben támasztott „kötelező” elosztási kötelezettség nem vonja maga után állami források átutalását, és a kábeltelevízió-üzemeltetők által igénybe nem vett bevételek sem tekinthetők állami forrás átutalásának ⁽³¹⁾. A Bizottság nem értesült az ennek ellenkezőjére utaló jelzésről. Ennek megfelelően megerősíthető az az előzetes vélemény, miszerint az intézkedés nem minősül állami támogatásnak az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében.

6.1.3 A NOB által költségmentesen biztosított technikai felszerelések

- (92) Az állam kifizetéseket folyósít a NOB-nak azokért a szolgáltatásokért, amelyeket köteles nyújtani a közszolgálati műsorszolgáltatóknak. Ezek a kifizetések magukban foglalják az állami források közvetlen átutalását. Végeredmény-

⁽³⁰⁾ Vö. C-482/99. sz. Francia Köztársaság kontra Bizottság ügy, [2002] EBHT I-4397 55. bekezdés.

⁽³¹⁾ Vö. C-379/98. sz. Preussen Elektra [2001] EBHT I-2099 ügy, 54. és az azt követő pontok.

ben a közszolgálati műsorszolgáltatók javára szolgálnak, akik a szolgáltatásokat költségmentesen kapják⁽³²⁾. Valóban, maguk a holland hatóságok jelentették ki, hogy a NOB egyszerűen az állam által a közszolgálati műsorszolgáltatóknak nyújtott támogatás eszköze, akik számára a szolgáltatásokat a NOB biztosítja.

6.2 Gazdasági előny

- (93) Az *ad hoc* jellegű finanszírozás (kifizetések a FOR felé és a kiegészítő támogatási alapokon keresztül), a CoBo felé történő átutalások és a technikai felszerelések költségmentes biztosítása gazdasági előnyt jelent a holland közszolgálati műsorszolgáltatók számára abban az értelemben, hogy ezek az intézkedések mentesítik őket a működési költségektől, amelyek egyébként őket terhelnék.

6.2.1 Az Altmark ügyben hozott ítélet alkalmazhatósága

- (94) A holland kormány és a közszolgálati műsorszolgáltatók azt állították, hogy a vizsgált intézkedések ellentételezik a holland közszolgálati műsorszolgáltatóknak a rájuk bízott általános szolgáltatási feladat végrehajtása során felmerült nettó költségét. Ez azt jelentené, hogy az intézkedések nem biztosítanak előnyt a közszolgálati műsorszolgáltatók számára, és az Altmark-ítélettel⁽³³⁾ összhangban nem minősülnek támogatásnak.

- (95) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nettó többletköltségeit ellentételező állami intézkedések az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében nem minősülnek állami támogatásnak, ha a kompenzációt úgy határozzák meg, hogy a vállalkozás nem részesülhet tényleges előnyben. Az Altmark ügyben hozott ítéletben a Bíróság közölte azokat a feltételeket, amelyeknek teljesülniük kell az ilyen besorolás elkerülése érdekében. Ezek a feltételek a következők:

- először is, a kedvezményezett vállalkozásnak közszolgáltatási kötelezettséggel kell rendelkeznie, és e kötelezettségeket világosan meg kell határozni;
- másodsor, az ellentételezés kiszámításához alapul vett paramétereket objektív és átlátható módon előre meg kell határozni;
- harmadsor, az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek biztosításához szükséges költség egy része vagy egésze fedezéséhez szükséges összeget, figyelembe véve a kapcsolódó elismervényeket és az ésszerű nyereséget;
- negyedsor, ha a közszolgáltatási kötelezettséget biztosító vállalkozást egy meghatározott esetben nem közbeszerzési eljárás keretében választották ki, az ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell meghatározni, amelyek fejében egy átlagos, jól vezetett és a közszolgáltatási

kötelezettséggel kapcsolatos követelményeknek való megfeleléshez szükséges termelési eszközökkel rendelkező vállalkozás biztosította volna e kötelezettségeket, figyelembe véve a kapcsolódó elismervényeket és a kötelezettségek biztosításából származó ésszerű nyereséget.

- (96) A Bizottságnak az a véleménye, hogy ez esetben a 93. bekezdés utolsó három pontjában említett feltételek nem teljesülnek. Először is, a PSB-k számára a FOR-ból, a kiegészítő támogatási alapokból történő pénzáttalások, valamint a CoBo pénzügyi hozzájárulása nem előre meghatározott objektív és átlátható paramétereken alapultak.

- (97) Ezenkívül az *ad hoc* jellegű finanszírozási intézkedések, valamint a CoBo-ból történő kifizetések nem veszik figyelembe a PSB-k valamennyi vonatkozó bevételeit, és nem foglalják magukban a túlkompensáció kizárásához szükséges biztosítékokat. Valóban, az alábbi részletesebb értékelésnek megfelelően, az *ad hoc* jellegű finanszírozás ténylegesen jelentős túlkompensációt eredményezett.

- (98) Végezetül, a holland közszolgálati műsorszolgáltatókat nem közbeszerzési eljárás alapján nem választották ki általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtására, vizsgálatot sem végeztek annak biztosítására, hogy a kompenzáció szintjét egy átlagos, jól vezetett és a közszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos követelményeknek való megfeleléshez szükséges termelési eszközökkel rendelkező vállalkozásnál a kötelezettségek elvégzése során felmerülő költségek elemzése alapján határozzák meg. Ugyanez vonatkozik a NOB által a PSB rendelkezésére bocsátott technikai felszerelések finanszírozására.

- (99) Következésképpen a Bizottság úgy ítéli, hogy ez esetben nem teljesült az Altmark-ítéletben meghatározott valamennyi feltétel.

6.3 A versenyhelyzet torzulása

- (100) Az *ad hoc* jellegű finanszírozás, a CoBo-ba történő átutalások által nyújtott előny és a holland közszolgálati műsorszolgáltatók számára a technikai felszerelések költségmentes biztosítása, hasonló helyzetben nem vehető igénybe más vállalkozások által. Mivel a versenyhelyzet torzul minden olyan esetben, amikor az állami támogatás erősíti a kedvezményezett vállalkozás versenyhelyzetét a versenytársaival szemben, az előny képes torzítani a PSB és más vállalkozások közötti versenyt⁽³⁴⁾.

6.4 A tagállamok közötti kereskedelem befolyásolása

- (101) Ha az állami támogatás erősíti egy bizonyos vállalkozás helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben versengő más vállalkozásokhoz képest, úgy kell tekinteni, hogy az

⁽³²⁾ Vö. C-126/01. sz. GEMO ügy, [2003] EBHT I-13769, 44. pont.

⁽³³⁾ Vö. C-280/00. sz. korábban említett Altmark Trans ügy, 95. bekezdés.

⁽³⁴⁾ Lásd a 730/79. sz. Philip Morris ügyet [1980] EBHT 2671. o., 11. bekezdés.

utóbbiakat érinti a támogatás⁽³⁵⁾, még akkor is, ha a kedvezményezett vállalkozás maga nem vesz részt a kivitelben⁽³⁶⁾. Hasonlóképpen, ha egy tagállam támogatást nyújt a szolgáltató- és forgalmazási iparban működő vállalkozásoknak, a kedvezményezett vállalkozásoknak maguknak nem kell üzleti tevékenységet folytatniuk a támogatást nyújtó tagállamon kívül ahhoz, hogy befolysolják a közösségi kereskedelmet⁽³⁷⁾.

- (102) E joggyakorlattal összhangban a Bizottságnak az állami támogatás szabályainak közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról szóló 2001. évi közleménye (a továbbiakban: műsorszolgáltatásról szóló közlemény)⁽³⁸⁾ a következőket fejt ki:

„A közszolgálati műsorszolgáltatók állami finanszírozása általában a tagállamok közötti kereskedelmet érintő tevékenységnek tekinthető. Nyilvánvalóan ez a helyzet a programjogok megszerzése és eladása tekintetében, ami gyakran nemzetközi szinten történik. Azon közszolgálati műsorszolgáltatók esetében, akik számára a reklámidő értékesítése megengedett, a reklám szintén határokon átvélt hatással bír, különösen, ha országhatárokon átnyúló nyelviileg homogén területekről van szó. Továbbá a kereskedelmi műsorszolgáltatók tulajdonosi szerkezete több tagállamra⁽³⁹⁾ is kiterjedhet.

- (103) Ez esetben a holland közszolgálati műsorszolgáltatók maguk is aktív szereplői a nemzetközi piacnak: Az Európai Műsorszolgáltatási Unión keresztül televíziós programokat cserélnek és részt vesznek az Eurovíziós rendszerben. Ezenkívül Belgiumban és Németországban sugározzák programjaikat. Továbbá a holland közszolgálati műsorszolgáltatók közvetlen versenyben vannak a kereskedelmi műsorszolgáltatókkal, amelyek aktív szereplői a nemzetközi műsorszolgáltatási piacnak, és amelyek nemzetközi tulajdonosi struktúrával rendelkeznek.

- (104) Ezért a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy az *ad hoc* jellegű finanszírozás, a CoBo számára biztosított pénzüsszegek és a technikai felszerelések költségmentes biztosítása olyan intézkedések, amelyek az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében érintik a tagállamok közötti kereskedelmet.

6.5 Következtetés

- (105) Mivel az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésében megállapított valamennyi feltétel teljesül, az *Altmark* ügyben hozott ítéletben a Bíróság által meghatározott feltételek pedig nem teljesülnek teljes mértékben, a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy az *ad hoc* jellegű finanszírozás (a FOR-ból és a kiegészítő támogatási alapokból történő finanszírozás), a CoBo alapon keresztül nyújtott pénzüsszegek és a technikai szolgáltatások és felszerelések költségmentes biztosítása a holland közszolgálati műsorszolgáltatók számára – az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek.

⁽³⁵⁾ Lásd a fent említett 730/79. sz. *Philip Morris* ügyet, 11. bekezdés és a 259/85. sz. *Francia Köztársaság kontra Bizottság* ügyet [1987] EBHT 4393. o., 24. pont.

⁽³⁶⁾ C-75/97. sz. *Belgium kontra Bizottság (Maribel a/b)* ügy [1999] EBHT I-3671. o., 45. pont.

⁽³⁷⁾ Vö. C-310/99. sz. *Olasz Köztársaság kontra Bizottság* ügy, [2002] EBHT I-2289 66. bekezdés.

⁽³⁸⁾ HL C 320; 2001.11.15; 5. o.

⁽³⁹⁾ Lásd a műsorszolgáltatásról szóló közleményt, 18. bekezdés.

Másrészt a kábeltelevíziós hálózathoz való költségmentes hozzáféréstől származó előny nem jár állami források átutalásával és nem minősül állami támogatásnak.

7 INTÉZKEDÉSEK „ÚJ” TÁMOGATÁSNAK VALÓ MINŐSÍTÉSE

- (106) Az EK-Szerződés⁽⁴⁰⁾ 93. cikke alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i, 659/99/EK tanácsi rendelet 1. cikkének (b) bekezdése értelmében a létező támogatás többek között, azt jelenti, hogy:

„(i) ..., minden olyan támogatás, amely az adott tagállamban létezett a Szerződés hatálybalépését megelőzően, azaz az olyan támogatási rendszerek és egyedi támogatások, amelyek a Szerződés hatálybalépése előtt léptek érvénybe, és amelyek azt követően is érvényesek.”

- (107) Az előzőekben megállapítottak szerint megkülönböztethetjük az éves kifizetéseket, amelyek nem képezik e határozat tárgyát, és az *ad hoc* jellegű kifizetéseket.

7.1 Éves kifizetések

- (108) Az éves kifizetésre a médiatörvény 110. cikke alapján kerül sor, amely kijelenti, hogy „azok a jogalanyok, akik műsorszórási időt kaptak, jogosultak az általános költségvetésből történő finanszírozásra”. A finanszírozás mértékét és felhasználhatóságát ugyanez a médiatörvény állapítja meg. Ez a finanszírozási rendszer létezett a Szerződés hatálybalépését megelőzően, és létező támogatásnak minősül, ahogy azt a Bizottság az E-5/2005 sz. eljárásban⁽⁴¹⁾ megerősítette.

7.2 Ad hoc jellegű kifizetések

- (109) Az úgynevezett *ad hoc* jellegű kifizetések számos olyan jellemzővel rendelkeznek, amelyek megkülönböztetik őket a rendes éves kifizetésektől, és az ellen szólnak, hogy az *ad hoc* jellegű kifizetéseket létező támogatásnak minősítsék:

— A kifizetések jogalapját a Szerződés hatálybalépését követően hozták létre. Csak 1996-ban került arra sor, hogy az állam a kiegészítő támogatási alapokon keresztül bevezette azt a lehetőséget, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók kiadásait kipótolják abban az esetben, ha a programjogok ára túlzott mértékben megemelkedik. 1996 előtt nem volt lehetőség a közszolgálati műsorszolgáltatók kiadásainak kiegészítő támogatására. Hasonlóképpen a médiatörvény azon módosítását, amely lehetővé teszi, hogy az egyes műsorszolgáltatók számára *ad hoc* jellegű kifizetéseket folyósítsanak, 1998-ban vezették be. A CoBo-nak biztosított állami hozzájárulást illetően, az állam csak 1994-ben határozott az alaphoz történő hozzájárulásról.

⁽⁴⁰⁾ HL L 83; 1999.3.27; 1. o. A 2003-as Csatlakozási Szerződéssel módosított rendelet.

⁽⁴¹⁾ A teljes értékelést lásd a Bizottság holland hatóságoknak címzett 17. cikk szerinti levelében, E-5/2005, 2005. március 3.

- A tényleges kifizetésekre csak 1994-től kezdve került sor. Pontosabban, a CoBo alaphoz történő kifizetésekre 1994-től, a kiegészítő támogatási alapokból 1996-tól, a FOR-ból pedig 1999-től.
- A rendes éves finanszírozással ellentétben az *ad hoc* jellegű kifizetések nem minősülnek olyan kifizetéseknek, amelyekre a közszolgálati műsorszolgáltatók jogosultak. Tehát az *ad hoc* jellegű finanszírozás folyósítása nem automatikus folyamat⁽⁴²⁾. Ezekre a kifizetésekre az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók kérelme alapján, valamint a kulturális miniszter által a médiatörvény 106a. cikke alapján hozott külön és egyedi határozatot követően kerül sor. Például a FOR esetében a miniszter a FOR alap szintjének figyelembevételével határoz arról, hogy az AOR-ból kell-e pénzt átutalni a FOR-ba. Ezt követően a PO osztja tovább a pénzeket a jegyzőkönyvekben megállapított szabályok alapján.
- Az átutalások feltételeit az 1999-ben és 2002-ben létrehozott, úgynevezett „átutalási jegyzőkönyvekben” állapították meg. A CoBo vonatkozásában az állam az 1994-ig visszanyúló kifizetésekre az alaphoz és az alapba történő folyósítására bizonyos feltételeket állapít meg.
- Végezetül a 2.3.3. szakaszban jelzettek szerint a finanszírozás meghatározott célokra szolgál. Például arra ösztönzi a műsorszolgáltatókat, hogy jobb programokat készítsenek, hogy enyhítsék a reklámbevételek ingadozását, kipótolja a sportközvetítési jogok díjának emelkedését és ösztönzi a belga és a német műsorszolgáltatók közötti koprodukciónak.

7.3 Költségmentes technikai felszerelések

- (110) Az „1987. évi médiatörvény” hatálybalépése óta a közszolgálati műsorszolgáltatók költségmentesen kapják a technikai felszereléseket a NOB-tól. Ettől az évtől kezdve a NOB kezdte biztosítani a felszereléseket a közszolgálati műsorszolgáltatók számára, mivel eredetileg ezeket a NOS biztosította. A NOB-ot bízták meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatással, amely ingyenesen biztosítja a felszereléseket az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók számára, és neki közvetlenül az állam fizet. Így ez az intézkedés szintén új támogatási intézkedésnek tekinthető. A NOB-ot bízták meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatással. A NOB ingyenesen biztosítja a felszereléseket az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók számára, és neki közvetlenül az állam fizet. Így ez az intézkedés szintén új támogatási intézkedésnek tekinthető.

7.4 Az „új támogatásként” történő minősítésre vonatkozó következtetés

- (111) Az *ad hoc* jellegű finanszírozás (az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók számára a FOR-ból és a kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetések), a CoBo- Alaphoz történő átutalások és a technikai felszerelések

költségmentes biztosítása inkább új, nem pedig létező támogatásnak tekinthető.

8 A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE AZ EK-SZERZŐDÉS 86. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE ALAPJÁN

- (112) Az intézkedések jellemző vonása alapján az összeegyeztethetőség egyetlen alapja az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése, amely a következőt mondja ki: „az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott (...) vállalkozások olyan mértékben tartoznak a szerződés szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel”.
- (113) A Bíróság következetesen azt a nézetet vallotta, hogy az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése eltérést állapíthat meg az állami támogatásra vonatkozó tilalom alól az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozások tekintetében. A Bíróság által az *Altmark* ügyben hozott ítélet implicite megerősítette, hogy az olyan támogatás, amely ellentételezi a vállalkozásnál az általános gazdasági érdekű szolgáltatások biztosításával kapcsolatban felmerült költségeket, a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, ha megfelel az EK-Szerződés⁽⁴³⁾ 86. cikkének (2) bekezdésében megállapított feltételeknek.
- (114) A Bíróság⁽⁴⁴⁾ joggyakorlatával összhangban az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése olyan eltérést képez, amelyet korlátozásokkal kell értelmezni. A Bíróság egyértelművé tette, hogy ahhoz, hogy egy bizonyos intézkedés eltérésre legyen jogosult, a következő feltételek mindegyikének teljesülnie kell:

- az adott szolgáltatásnak általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak kell lennie, és ezt a tagállamnak világosan meg kell határoznia;
- az adott vállalkozásnak egyértelmű megbízást kell kapnia a tagállamtól a szolgáltatás nyújtására;
- a szerződés versenyszabályainak alkalmazása akadályozza a vállalkozás számára kijelölt konkrét feladatok végrehajtását, és a szabályok alóli mentesség nem befolyásolhatja a kereskedelem fejlődését olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel.

- (115) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény meghatározza azokat az alapelveket és módszereket, amelyeket a Bizottság alkalmazni szándékozik a fent említett feltételek teljesítésének biztosítása érdekében. Ezért meg kell vizsgálnia, hogy az adott ügy kapcsán:

- a holland hatóságok a holland közszolgálati műsorszolgáltatók műsorszolgáltatói tevékenységeit egyértelműen általános gazdasági érdekű szolgáltatásként határozzák-e meg (meghatározás);

⁽⁴³⁾ Vö. a korábban említett *Altmark* ügy (101)–(109) bekezdés.

⁽⁴⁴⁾ Vö. pl. 127/73. sz. BRT/SABAM ügy, [1974] EBHT, 313. o., 19/–22. bekezdés.

⁽⁴²⁾ A holland hatóságok 2004. május 13-i levele, F.6. fejezet.

- a holland hatóságok hivatalosan megbízták-e a holland közszolgálati műsorszolgáltatókat az adott szolgáltatásnyújtással (megbízás);
- az állami finanszírozás nem haladja-e meg az adott közszolgáltatás nettó költségét, figyelembe véve a közszolgáltatásból származó egyéb közvetlen vagy közvetett bevételeket is (arányosság).

8.1 Meghatározás

(116) Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy az ad hoc jellegű finanszírozással és a technikai felszerelések költségmentes biztosításával az általános közszolgáltatás körébe tartozó tevékenységek támogatása volt a cél. Ennélfogva a közszolgálati műsorszolgáltatók finanszírozásának teljes mértékét kell vizsgálni, e határozat azonban nem szándékozik vizsgálni az állami finanszírozás fenti egyedi intézkedéseken kívüli biztosításának mechanizmusát és feltételeit. E határozat a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat egészének szervezetével sem foglalkozik.

(117) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (33) bekezdésében megállapítottak szerint a tagállamoknak kell meghatározniuk a közszolgálati műsorszolgáltató közszolgálati tevékenységének körét. Tekintettel a műsorszolgáltatási ágazat egyedi jellegére a Bizottság úgy véli, hogy „egy »tág« meghatározás, amely egy adott műsorszolgáltatót ... kiegyensúlyozott és változatos program készítésével bíz meg a feladatnak megfelelően, a jegyzőkönyv értelmező rendelkezéseit szem előtt tartva, jogszerűnek tekinthető a 86. cikk (2) bekezdése szerint. Egy ilyen meghatározás egybehangzó lenne az adott társadalom demokratikus, társadalmi és kulturális igényei kielégítésének, valamint a pluralizmus garantálásának céljával, beleértve a kulturális és nyelvi sokszínűséget is”.

(118) Bármilyen általános is a meghatározás, kellően egyértelműnek és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy semmi kétség ne maradjon azzal kapcsolatban, hogy a megbízott üzemeltető által végzett bizonyos tevékenység a tagállam szándéka szerint a közszolgálati tevékenységek körébe tartozik-e. A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (36) bekezdésében megállapítottak szerint a Bizottság szerepe annak ellenőrzésére korlátozódik, hogy a közszolgálat meghatározása a műsorszolgáltatási ágazatban tartalmaz-e nyilvánvaló hibát.

(119) A holland közszolgálati műsorszolgáltatók fő feladata, hogy a közszolgálati csatornákon közérdekű, magas színvonalú és változatos programokat biztosítsanak, ahogy azt a médiatörvény 13c. cikke megállapítja. A törvény a felölelendő tartalomkategóriákra vonatkozó egyedi programkészítési követelményeket és az egyes kategóriákra fordítandó műsorszórási időt is tartalmazza.

(120) A CLT-UFA kijelentette, hogy a holland közszolgálati műsorszolgáltatók általánosságban túl sok sporteseményt, és különösen túl sok futballmérkőzést közvetítenek. A panaszosok azt kifogásolták, hogy a NOS RTV közvetíti

valamennyi sportesemény túlnyomó részét Hollandiában. A fentebb megállapítottak szerint az ad hoc jellegű finanszírozással az általános közszolgáltatás körébe tartozó tevékenységek támogatása volt a cél, és ilyenformán ez a sportközvetítési jogok megszerzésére is vonatkozott.

(121) A Bizottságnak azonban az a véleménye, hogy a sporteseményeknek a teljes műsoridő körülbelül 10 %-án belüli közvetítése nem minősül nyilvánvaló hibának. A sportesemények közvetítése részét képezheti a műsorszolgáltatók közszolgálati feladatának, és a műsoridőből a sportra fordított 10 %-os arány nem összeegyeztethetetlen a kiegyensúlyozott és változatos közszolgálati programösszetétellel.

(122) A Bizottságnak az a véleménye, hogy a 13c. cikk (1) bekezdésében a fő feladatra vonatkozóan adott meghatározás elég általános, de olyannak tekinthető, amely – az Amszterdami Jegyzőkönyv megfogalmazása szerint – megfelel a holland társadalom „demokratikus, társadalmi és kulturális igényeinek”. Tehát a törvényben szereplő meghatározás kellően egyértelmű és pontos a fő feladat vonatkozásában, és nem tartalmaz nyilvánvaló hibát.

8.2 Megbízás

(123) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (40) bekezdése megállapítja, hogy annak érdekében, hogy az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése alóli mentesség előnyét élvezzék, a közszolgálati feladatot hivatalos aktussal kell a holland közszolgálati műsorszolgáltatókra bízni. A Bizottság megjegyzi, hogy a médiatörvény hivatalosan megbízza a NOS-t a 13c. cikkben és a kapcsolódó jogszabályokban meghatározott közszolgálati feladat elvégzésével. A médiatörvény 31. cikke biztosítja a jogot a közszolgálati műsorszolgáltatók számára, hogy a közszolgálati csatornákon programokat sugározzanak, és a Bizottság úgy véli, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók megfelelő megbízást kaptak arra, hogy elvégezzék a programok sugárzásának fő feladatát.

8.3 Arányosság

(124) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény 6.3. fejezete kifejti, hogy a Bizottság által elvégzendő arányossági vizsgálat kettős feladat ⁽⁴⁵⁾.

(125) Egyrészt a Bizottságnak ki kell számíttania a holland közszolgálati műsorszolgáltatókra bízott közszolgálati feladat nettó költségét, és ellenőriznie kell, hogy e költség tekintetében sor került-e túlkompenzációra. Amikor egy bizonyos vállalkozás esetében ellentételezésre kerül sor, az állami támogatás nem haladhatja meg a közszolgálati feladat nettó költségét. A nettó költség kiszámításához figyelembe kell venni a közszolgálati feladat elvégzéséből származó egyéb közvetlen vagy közvetett bevételeket is. Tehát a közszolgálati tevékenységből származó nettó nyereséget figyelembe fogják venni a támogatás arányosságának vizsgálata során.

⁽⁴⁵⁾ Vö. A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (57) és (58) bekezdése.

(126) Másrészt a Bizottságnak meg kell vizsgálnia a rendelkezésre álló információkat, amelyek arra utalnak, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók a közszolgálati feladat teljesítéséhez szükségesnél nagyobb mértékben torzították a versenyhelyzetet a kereskedelmi piacokon. Egy közszolgálati műsorszolgáltató például, amennyiben az állami támogatás az alacsonyabb bevételeket fedezi, hajlamos lehet a hirdetési árak vagy más, nem közszolgálati tevékenységek piaci árának lenyomására, hogy a versenytársak bevételeit csökkentse. Az ilyen gyakorlat állami többletfinanszírozást tenne szükségessé a kereskedelmi tevékenységekből származó, igénybe nem vett bevételek ellentételezéséhez, így tehát a közszolgálati kötelezettségek túlkompensációját jelentené.

8.3.1 Átláthatóság és költségmegosztás

(127) A Bizottságnak először meg kell határoznia az általános gazdasági érdekű szolgáltatások költségét. Mivel a holland közszolgálati műsorszolgáltatók nem közszolgálati tevékenységeket is végeznek, a 2005/52/EK bizottsági irányelvvel⁽⁴⁶⁾ módosított, a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló, 1980. június 25-i 80/723/EK bizottsági irányelvben⁽⁴⁷⁾ előírtak szerint a különböző tevékenységekről külön könyvelést kell vezetniük. A költségeket és a bevételeket helyesen, következetesen alkalmazott és objektíven indokolható költségelszámolási elvek alapján kell kijelölni. Csak azokat a költségeket, amelyek – mialatt a kereskedelmi tevékenységekből is hasznot húznak – maradéktalanul a közszolgálati tevékenységeknek tulajdoníthatók, nem kell elosztani a két tevékenységforma között, és maradéktalanul a közszolgáltatáshoz⁽⁴⁸⁾ utalhatók.

(128) Az átláthatóságról szóló irányelvet a versenytörvény⁽⁴⁹⁾ („Mededingingswet”) módosításával hajtották végre Hollandiában. Ezenkívül egy különrendelet⁽⁵⁰⁾ kötelezi a közszolgálati műsorszolgáltatókat, hogy minden melléktevékenységről és szövetségi tevékenységről külön elszámolást vezessenek. A holland hatóságok ennek alapján nyújtottak információkat a közszolgálati műsorszolgáltatók 1994 és 2005 közötti költségeiről és bevételeiről.

(129) Az átláthatóságról szóló irányelv követelményeinek megfelelően a tagállamoknak nem csak azt kell biztosítaniuk, hogy a közszolgálati és nem közszolgálati tevékenységekről külön elszámolást vezessenek, hanem azt is, hogy a költségeket és a bevételeket helyesen, következetesen alkalmazott és objektíven indokolható költségelszámolási elvek alapján osszák meg, és hogy a költségelszámolási elveket, amelyek szerint az elkülönített elszámolásokat fenntartják, világosan meghatározzák.

⁽⁴⁶⁾ HL C 193., 2000.7.29., 75. o.

⁽⁴⁷⁾ HL L 195., 1980.7.29., 35. o. A legutóbb a 2005/81/EK irányelvvel (HL L 312., 2005.11.29., 47. o.) módosított irányelv.

⁽⁴⁸⁾ Vö. A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (53)–(56) bekezdése.

⁽⁴⁹⁾ Vö. A holland versenytörvény 25a. cikke.

⁽⁵⁰⁾ A 2001. június 13-i miniszeri rendelet, amely tartalmazza a „Pénzügyi elszámoltathatóság kézikönyve” mellékletet.

(130) Azonban a Bizottság megállapítja, hogy a rendelet nem határozza meg, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatóknak hogyan kell megosztaniuk a közszolgálati és nem közszolgálati tevékenységek közös költségeit. A holland hatóságoktól származó információk ezenkívül megerősítik, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók eltérő módszereket alkalmaznak a költségek megosztására. A hatóságok azt állítják, hogy a megosztás egyéni szinten pontos, de az egyes műsorszolgáltatók által választott különböző módszerek miatt a megosztás műsorszolgáltatóként eltérő lehet. A Bizottság azonban úgy találja, hogy az, hogy a különböző műsorszolgáltatók között nincs egység, azt mutatja, hogy a rendelet nem írja elő megfelelően, hogyan kell megosztani a költségeket.

(131) Tehát a holland hatóságok által benyújtott információk alapján nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a költségeket elfogadott költségmegosztási módszerek alapján pontosan osztják meg. Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók kereskedelmi tevékenységeiből származó összes nettó bevételt figyelembe kell venni annak megállapítása során, hogy az állami finanszírozás arányban állt-e a közszolgálati költségekkel. Ez a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazatra vonatkozó holland jogszabályi kerettel is összhangban van, amely kötelezi a műsorszolgáltatókat, hogy összes nyereségüket, a kereskedelmi tevékenységekből⁽⁵¹⁾ származót is, közszolgálati célokra használják fel.

8.3.2 A közfinanszírozás arányossága

(132) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (57) bekezdésének megfelelően az állami támogatás nem haladhatja meg a műsorszolgáltató közszolgáltatással kapcsolatos költségeit. Így tehát a közszolgáltatás nettó költségének meghatározását követően meg kell állapítani, hogy az állami finanszírozás teljes összege nem haladja-e meg ezt.

(133) A fent megállapítottak szerint, ha nem kerül sor teljes vagy érthető költségmegosztásra, minden olyan tevékenység nettó bevételét figyelembe kell venni a közszolgáltatás nettó költségének kiszámításakor, amely közvetlenül vagy közvetve közfinanszírozásban részesült⁽⁵²⁾. Csak az „önálló” kereskedelmi tevékenységek bevételeit nem kell figyelembe venni a közszolgálati feladat nettó költségének meghatározásakor. Ezek olyan tevékenységek, amelyek közvetlenül vagy közvetve – például olcsóbb termelési ráfordítások révén – nem részesültek állami finanszírozásból, vagy amelyek esetében a közös vagy a közszolgálati tevékenységből származó ráfordítások teljes értékét kifizették.

⁽⁵¹⁾ A holland hatóságok által megadott számadatok azt bizonyítják, hogy a vizsgálati időszakban a közszolgálati műsorszolgáltatók kereskedelmi tevékenységei globálisan nyereségesek voltak.

⁽⁵²⁾ Vö. A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (55) és (56) bekezdése.

(134) A holland közszolgálati műsorszolgáltatási ágazatban nem alkalmazzák sem az „önálló” tevékenységek fogalmát, sem a műsorszolgáltatók különböző tevékenységei közötti értelmes és teljes forrásmegosztást. Sőt a médiatörvény előírja, hogy a fő és mellékfeladatokból⁽⁵³⁾, a melléktevékenységekből⁽⁵⁴⁾ és a szövetségi tevékenységekből származó összes nettó bevételt közszolgálati feladat⁽⁵⁵⁾ végrehajtására kell felhasználni.

(135) Következésképpen a közszolgálati tevékenységek nettó költségeit a közszolgálati műsorszolgáltatók összes tevékenységéből származó bevételek figyelembevételével határozzák meg. A számítások a következő módon történnek:

- először is, a közszolgálati tevékenység nettó költségét a közszolgáltatás elvégzéséből (fő és mellékfeladatok)⁽⁵⁶⁾ származó nettó bevételeknek a közszolgáltatás összköltségéből történő levonásával határozzák meg;
- másodsor, az összes többi nettó kereskedelmi bevételt figyelembe veszik (mellék- és szövetségi tevékenységek);
- harmadsor, az összes közfinanszírozási formát összeadják. Először az éves állami finanszírozást és a Stifóbból történő kifizetéseket, amelyek „létező támogatási” intézkedéseknek számítanak. Másodsor, az *ad hoc* jellegű finanszírozást (a FOR-ból és a kiegészítő támogatási alapokból történő kifizetések) és a CoBo-Alapból történő kifizetéseket, amelyek „új támogatási” intézkedéseknek tekintendők.

(136) A fenti összes tétel összege határozza meg, hogy a teljes állami finanszírozás meghaladja-e a nettó közszolgáltatási összköltségeket, más szavakkal, hogy a közszolgáltatási feladatok tekintetében sor került-e túlkompensációra.

(137) Ami a technikai szolgáltatások és felszerelések NOB által történő költségmentes biztosítását illeti, az intézkedést elvileg tekintetbe kell venni a túlkompensáció vizsgálata során. A számításokba azonban nem szükséges kifejezetten bevonni az intézkedést, mivel a technikai szolgáltatások és felszerelések költségmentes biztosítása azon költségek ellentételezésének tekinthető, amelyeket különben finanszírozni kellett volna. Ennélfogva a szóban forgó költségek kifizetése ugyanannyival növelte volna meg a holland közszolgálati műsorszolgáltatókra bízott közszolgáltatás

költségeit. E költségek beszámítása tehát nem változtatná meg a végleges nettó eredményt⁽⁵⁷⁾.

8.4 Az eljárást megnyitó határozat és vizsgálati időszak

(138) A Bizottság a nyitó határozatban előzetesen 110 millió €-ban határozta meg a túlkompensáció összegét. A számítás a tartalékokba utalt tényleges összegekre és a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat egésze által 1992–2002-ben birtokolt tartalékokra vonatkozó hiányos adatokon alapult. A hatóságok akkor nem adtak hiánytalan adatokat az egyes műsorszolgáltatókra vonatkozóan. A számítás a tartalékokba utalt tényleges összegekre és a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat egésze által 1992–2002-ben birtokolt tartalékokra vonatkozó hiányos adatokon alapult. A hatóságok akkor nem adtak hiánytalan adatokat az egyes műsorszolgáltatókra vonatkozóan.

(139) Az eljárás elindítását követően a Bizottság megkapta az egyes műsorszolgáltatók költségeivel és bevételeivel kapcsolatos számadatokat, amelyek részletesebbek az eljárás megkezdésekor megadott általános adatoknál. Ezenkívül az új tájékoztatás 2005-ig tartalmaz friss adatokat, valamint a 2006-os évre vonatkozó becslést is.

(140) E határozat az 1994-től folyósított *ad hoc* jellegű kifizetésekkel foglalkozik és a 2005-ig tartó időszakot öleli fel. Az időszak végét illetően a holland hatóságok felkérték a Bizottságot, hogy a 2006-os év számadatait is vegye figyelembe. A Bizottság azonban ezt nem tartja helyénvalónak, mivel a 2006-os adatok csak a jelenlegi költségvetési évre vonatkozó becslések.

8.4.1 Az egyes műsorszolgáltatók kompenzációjának vizsgálata

(141) Úgy tűnik, hogy az 1994-től 2005-ig tartó időszakban a 19-ből 14 közszolgálati műsorszolgáltató esetében fordult elő túlkompensáció. A túlkompensáció 32 millió € profitot eredményezett, amelyet általában a programtartalékokba utaltak.

(142) A túlkompensáció egy részét azonban bizonyos esetekben az 1994 előtti időszakban jellemző alulkompensáció kiegyenlítésére használták fel. Egyes műsorszolgáltatók 1994 elején negatív programtartalékkal rendelkeztek⁽⁵⁸⁾. A műsorszolgáltatók csak akkor regisztrálhattak negatív programtartalékot, ha a közszolgáltatási költségek meghaladták a különféle közszolgáltatás-financezírozási forrásokat. Más szavakkal negatív programtartalék csak a közszolgáltatási költségek alulkompensációjából származhatott.

(143) Másrészt a kereskedelmi tevékenységekből származó veszteségeket a szövetségi tartalékokon keresztül kellett finan-

⁽⁵³⁾ A szellemi tulajdonjogokból származó bevételek, sms-alapú szolgáltatásból, szponzorálásból, reklámból, jegyeladásból stb. származó bevételek. Erre a fent említett „Handboek Financiële Verantwoording” alapján lehet következtetni, amely megállapítja az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók által alkalmazandó számviteli szabályokat és elveket (2005-ös változat, VII. modell, 18. o.).

⁽⁵⁴⁾ A mellék- és szövetségi tevékenységekből származó bevételek a következők:

1. a szövetségi tevékenységekből származó bevételek: általában a tagok hozzájárulásai, szövetségi magazinok kiadása és hagyatékok formájában;
2. tőkebevételek: kamatokból, bérbeadásból és részesedésből származó bevételek;
3. műsorújságokból származó bevételek: műsorújságok kiadásából származó bevételek (a programok részletes leírását, kritikákat, reklámokat stb. tartalmazó magazin);
4. egyéb tevékenységekből származó bevételek: CD-k és DVD-k, valamint programformátumok eladásából származó bevételek.

⁽⁵⁵⁾ A holland hatóságoknak az E-5/2005 sz. eljárással kapcsolatos 2005. június 2-i levele, amelyet 2005. június 7-én iktattak.

⁽⁵⁶⁾ Lásd (26) bekezdés.

⁽⁵⁷⁾ Ez összhangban van a Bizottságnak a RAI, olasz közszolgálati műsorszolgáltatóval kapcsolatos határozatban megfogalmazott álláspontjával. Lásd a Bizottság 204/339/EK határozatát (2003. október 15.) az Olaszország által a REI SpA javára végrehajtott intézkedésekről, HL L 119; 2004.4.23; 1. o.

⁽⁵⁸⁾ Például a VARA 1994 elején 8,5 millió euro negatív programtartalékkal rendelkezett.

szírozni, nem jelenhettek meg a programtartalékokban. A holland hatóságok szerint a szövetségi tartalékok magán-alapokból halmozódtak fel.

(144) Előfordultak olyan esetek is, amikor a közszolgáltatási költségek alulkompenzációját átmenetileg a szövetségi tartalékokkal finanszírozták. 1993-ban a holland hatóságok „befagyasztották” a szövetségi tartalékokat; ettől kezdve a közszolgáltatásból és a kereskedelmi tevékenységekből származó bevételeket már nem lehetett hozzáadni a szövetségi tartalékokhoz. A szövetségi tartalékokból a nem finanszírozott közszolgáltatási költségek fedezése céljából 1994 előtt kiutalt kifizetések visszatérítése esetében azonban kivételt tettek. A holland hatóságok szerint ez az egyetlen olyan helyzet, amikor 1994 után ⁽⁵⁹⁾ mégis pénzüsségeket adtak hozzá ezekhez a tartalékokhoz.

(145) A Bizottság úgy ítéli, hogy a programtartalékokban regisztrált negatív összegek és a szövetségi tartalékok pozitív variációi 1994 után csak a közszolgáltatási költségek korábbi „alulkompenzációja” eredményeképpen fordulhattak elő. Ezen összegek azt követő kiegyenlítése ezért a közszolgáltatási feladat támogatható költségének tekinthető. Tehát a kapcsolódó összegeket nem kell figyelembe venni a túlkompenzáció megállapításához.

(146) A (141) bekezdésben megállapítottak szerint a túlkompensáció általában a programtartalékokba került. A médiatörvény 109a. cikke és 19a. cikke (1) bekezdésének h) pontja alapján a PO először 2005-ben határozott úgy, hogy az egyes közszolgáltatási műsorszolgáltatóknak az éves költségvetésük 5–10 %-át meghaladó tartalékait a PO-hoz kell utalni ⁽⁶⁰⁾. Ez az átutalás szintén az *ad hoc* jellegű intézkedések részének tekinthető, és figyelembe veszik a kompenzáció arányosságának megállapítása során. Ennek eredményeképpen ez az átutalás csökkentette az egyes közszolgáltatási műsorszolgáltatók teljes kompenzációját, miközben növelte a PO túlkompenzációját.

(147) A közszolgáltatás nettó költségét a teljes állami finanszírozásból a 8.3.2. szakaszban megadott módon levonva – 1994-től 2005-ig minden évre vonatkozóan – a Bizottság úgy találja, hogy egyetlen műsorszolgáltató sem kapott az éves költségvetésének 10 %-át meghaladó közfinanszírozást. Mivel a közszolgáltatási műsorszolgáltatás költségei évenként változhatnak, az állam még költségvetési indoklást is kérhet ahhoz, hogy az állami finanszírozás fluktuációja minimális legyen és az éves túlkompenzáció bizonyos százaléka átvihető legyen a következő évre. A

Bizottság elfogadta ezt az elvet a dán közszolgálati műsorszolgáltatás esetében ⁽⁶¹⁾.

(148) A Bizottság dán állami támogatási ügyben megállapította, hogy ezeket a tartalékokat erre a meghatározott célra kell létrehozni, és hogy azokat meghatározott időnként kell szabályozni, azaz levonva a következő év kompenzációjából, ha megállapították a túlkompenzációt. Tehát, ha a túlkompenzáció nem haladja meg az éves kompenzáció összegének 10 %-át, a túlkompenzáció összegegyeztethető az EK-Szerződéssel és átvihető a következő időszakra, valamint levonható az azon időszak tekintetében fizetendő kompenzáció összegéből.

(149) A holland hatóságok úgy határoztak, hogy az egyes közszolgálati műsorszolgáltatók csak az éves költségvetésük legfeljebb 5–10 %-ának megfelelő tartalékot ⁽⁶²⁾ tarthatnak fenn. Tekintettel erre a korlátozásra, 2005-ben a PO az egyes műsorszolgáltatóktól 42,457 millió € összegű tartalék átutalását rendelte el a PO-hoz. A hatóságok aziránt is elkötelezték magukat, hogy rendszeresen elvégzik a tartalékok ellenőrzését, és 2006-tól kezdve elrendelik az éves kompenzáció 10 %-át meghaladó összegek visszafizetését ⁽⁶³⁾. Ezért úgy tekinthető, hogy teljesülnek a feltételek az olyan túlkompenzáció összegegyeztetetőségének elfogadására, amely nem haladja meg a közszolgálati műsorszolgáltató éves költségvetésének 10 %-át ⁽⁶⁴⁾.

(150) Mivel a túlkompenzáció nem haladja meg az éves költségvetés 10 %-át, ezért úgy tekinthető, hogy indokolt a közszolgáltatás teljesítéséhez, és így a támogatás összegegyeztethetőnek tekinthető az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdésével.

8.4.2 A PO túlkompenzációja

(151) A PO szintén részesült kompenzációban a műsorszolgáltató rendszer irányításához és összehangolásához. Ezt a feladatot egy külön szervezet, az úgynevezett PO végzi el, amely elkülönített belső elszámolással rendelkezik. A holland hatóságok megállapították, hogy bár a NOS RTV és a PO egyetlen jogalany részei és összevont éves beszámolót is nyújtanak be, semmilyen körülmények között nem férhetnek hozzá egymás pénzalapjaihoz.

⁽⁶¹⁾ A Bizottság 2004. május 19-i határozata a Dánia által a TV2/Danmark javára nyújtott állami támogatásról, HL L 85; 2006.8.23; (113) bekezdés.

⁽⁶²⁾ 5 vagy 10 % a műsorszolgáltató költségvetésének nagyságától függően.

⁽⁶³⁾ Az új médiatörvényre (2007. évi médiatörvény) vonatkozó javaslat-tervezetben a holland kormány bevezetett egy szabályt, amely megállapítja, hogy a tartalékot évente fogják ellenőrizni, és hogy a többlettartalékokat (az éves kompenzáció 10 %-át meghaladó tartalék) vissza kell utalni az AOR-hoz, amelyet a médiahatóság igazgat. A holland kormány elkötelezte magát – a 2006. május 4-i levélben –, hogy ezt a szabályt bevezeti a 2006-os költségvetési törvényben, amely a „2007. évi médiatörvény” elfogadásáig biztosítja az alkalmazást.

⁽⁶⁴⁾ A gyakorlatban 5 % vagy 10 %, a holland hatóságok előírásainak megfelelően.

⁽⁵⁹⁾ Ez az AVRO-ra, KRO-ra, NCRV-re és VARA-ra vonatkozik. A holland hatóságok 2004. április 30-i levele, amelyet 2004. május 13-án iktattak.

⁽⁶⁰⁾ 2005. július 28-i „Publieke Omroep” levél, amelyet a holland hatóságok 2005. szeptember 1-jén küldtek el (2005. szeptember 5-én iktatták).

- (152) A PO elkülönített elszámolásai alapján és a fentebb meghatározott könyvelési módszert követve a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a PO összesen 55,908 millió € túlkompenzációban részesült, nem számítva az egyes műsorszolgáltatóktól 2005-ben átutalt tartalékokat. Az átutalt tartalékok 42,457 millió €-t tettek ki. Ezen átutalást figyelembe véve a PO túlkompenzációja összesen 98,365 (55,908 € + 42,457 €) millió €-t tesz ki.

4. táblázat

A PO éves finanszírozásának áttekintése ⁽⁶⁵⁾ (1994–2005) összeg x 1 millió €

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Összes
A közszolgálati tevékenység költsége	53,1	60,5	61,8	64,6	69,3	77,3	89,0	94,7	100,4	91,2	91,9	95,2	948,9
A közszolgálati tevékenységből származó bevételek	0	0	0	0,7	3,3	3,5	2,5	2,6	3,4	0,2	0	0	16,2
A közszolgálati tevékenység nettó költsége	53,1	60,5	61,8	63,9	66,0	73,8	86,4	92,0	97,0	90,9	91,9	95,2	932,7
A kereskedelmi tevékenységek nettó eredménye	5,7	5,9	6,5	7,3	10,7	16,0	13,7	12,0	10,8	13,1	22,3	9,7	133,7
Közfinanszírozás	47,5	54,6	55,3	56,5	55,4	57,8	72,7	80,0	86,2	77,8	69,6	85,5	799,0
Éves kifizetések	49,4	55,6	58,3	58,9	62,3	70,7	68,7	74,6	78,6	85,4	78,0	79,3	819,6
A Stifóból történő éves kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teljes éves kompenzáció	49,4	55,6	58,3	58,9	62,3	70,7	68,7	74,6	78,6	85,4	78,0	79,3	819,6
Az ad hoc jellegű kifizetések előtti eredmény	1,9	1,0	3,0	2,3	6,9	12,8	- 4,0	- 5,4	- 7,6	7,6	8,4	- 6,2	20,7
A FOR-ból történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	7,1	6,1	5,2	7,0	5,6	2,8	33,9
A kiegészítő támogatási alapból történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A CoBo-ból történő kifizetések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A többlettartalékok átutalása	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42,5	42,5
Az ad hoc jellegű kifizetések teljes összege	0	0	0	0	0	0	7,1	6,1	5,2	7,0	5,6	45,3	76,3
Rendkívüli tételek	0	0	0	0	0	0,9	0	0,2	0,2	0	0	0	1,4
Összes túl/hiányos kompenzáció	1,9	1,0	3,0	2,3	6,9	13,7	3,1	0,9	- 2,1	14,5	14,0	39,1	98,4

⁽⁶⁵⁾ A szöveg és a táblázat közötti eltérést a kerekítésből származó különbségek okozzák.

(153) A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a 98,365 millió € összegű túlkompensáció nem szükséges a közszolgáltatás működtetéséhez, és így élvezheti a 86. cikk (2) bekezdése szerinti, az állami támogatás tilalmára vonatkozó eltérés előnyét. Következésképpen a túlkompensáció nem tekinthető összeegyeztethető támogatásnak és elvileg visszafizetendő a PO által.

(154) Mindazonáltal úgy tűnik, hogy a túlkompensáció meghaladja a PO-nak juttatott ad hoc jellegű kifizetések teljes összegét. A PO 33,870 millió € *ad hoc* jellegű támogatást kapott az állami média-költségvetésből, plusz más műsorszolgáltatóktól 42,457 millió € összeget utaltak át *ad hoc* jelleggel. Ez összesen 76,327 millió € kifizetést tesz ki az *ad hoc* jellegű intézkedésekből. Ezenkívül az *ad hoc* jellegű kifizetések kamatot is hoztak, amelyeket figyelembe kell venni azon pénzüsszegek megállapításakor, amelyeket nem „létező támogatási intézkedések” keretében kaptak. Ezért a visszatérítés összegét 76,327 millió € plusz a kamatokban kellett volna megszabni, mert a „fennmaradó” túlkompensációt létező támogatás segítségével biztosították, és az nem szerezhető vissza.

8.5 Versenyellenes magatartás a kereskedelmi piacokon

(155) A műsorszolgáltatásról szóló közleményben kifejtettek szerint a Bizottságnak az a véleménye, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók által tanúsított versenyellenes magatartás nem tekinthető szükségesnek a közszolgálati feladat ellátásához. A hivatalos vizsgálati eljárások megindítására vonatkozó határozatban a Bizottság a piac következő lehetséges torzulásait említette meg.

8.5.1 Vezetékes közvetítés

(156) A műsorszolgáltatók és a kábeltelevízió-üzemeltetők között 1985-ben létrejött mintaszerződés a holland kormány kérésére kiköti, hogy kábeltelevízió-üzemeltetők a holland közszolgálati televíziós programok közvetítéséért nem fizetnek szellemi tulajdonjogi díjat. Amiatt, hogy lemondott arról, hogy a kábeltelevízió-üzemeltetők díjat fizessenek a szellemi tulajdonjogokért, megkérdőjelezhető, hogy PO rendes piaci szereplőként viselkedett-e, mivel kereskedelmi bevételről mondott le.

(157) A holland hatóságok azonban azt állítják, hogy az a tény, hogy a PO nem kér díjat a szellemi tulajdonjogokért, nem feltétlenül ellentétes a piaci magatartással. Végül is a kereskedelmi műsorszolgáltatók sem kérnek díjat a kábeltelevízió-üzemeltetőktől programjaik közvetítéséért ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶⁶⁾ A VECAl (a kábeltelevízió-üzemeltetők szervezete) szerint ő valójában fizet díjat a NOS-nak, bár ezt másképp nevezik. A NOS azonban nem tekinti ezt szellemi tulajdonjogokért járó díjnak.

(158) A műsorszolgáltatók és kábeltelevízió-üzemeltetők közötti kereskedelmi megállapodások valóban különböző formákat ölthetnek, különös tekintettel arra, hogy az ügylet közvetítési szolgáltatások cseréjét foglalja magában, szemben a tartalomelérhetőséggel, ami mindkét fél számára értékes. A Bizottság ezért úgy találja, hogy nincsenek egyértelmű jelek arra vonatkozóan, hogy a PO piacellenes magatartást tanúsított és a kereskedelmi bevételekről való lemondással növelte az állami finanszírozás szükségességét.

8.5.2 Reklámpiac

8.5.2.1 Állítólagos áralá kínálás a 20–49 év közötti célcsoport elérésének vonatkozásában

(159) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításakor a Bizottság birtokában nem voltak kellő bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a STER ténylegesen a piacinál alacsonyabb árakat kínált. Mindazonáltal meg kell vizsgálni a panaszosok és a holland hatóságok által a vizsgálat megindítását követően benyújtott információkat.

(160) A műsorszolgáltatásról szóló közlemény (58) bekezdése figyelmeztet arra, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók hajlamosak lehetnek a hirdetési árak lenyomására, hogy a versenytársak bevételeit csökkentsék. Szem előtt kell tartani azonban, hogy a holland közszolgálati műsorszolgáltatók nem közvetlenül végeznek reklámtevékenységeket, hanem azokkal egy külön szervezet, a STER foglalkozik. A Ster fő céljainak meghatározása szerint, a STER a reklámra rendelkezésre álló időt olyan módon használja ki, hogy az optimális mértékben járulhasson hozzá a közszolgálati műsorszolgáltatók központi finanszírozásához. Közvetítői szerepet tölt be, az a feladata, hogy maximalizálja a közszolgálati műsorszolgáltatók reklámidejének értékesítéséből származó nyereséget. A már említett (17) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a STER a reklámbevételeket közvetlenül a média-költségvetésbe utalja.

(161) Annak az eshetőségnek, hogy a STER a piacinál alacsonyabb árakat kínál, a következő körülmények némelyikében vagy mindegyikében tükröződnie kellene: a STER alacsonyabb árai a versenytársaival szemben, a piaci részesedés növekedése és a STER bevételeinek csökkenése.

(162) Először is, ahogy azt a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozatában is jelezte, az állami és a magán reklámértékesítő vállalkozások árainak összehasonlítása a műsorszolgáltatásról szóló közlemény (58) bekezdésében említett kritériumok jelentőségteljes helyettesítőjének tekinthető.

- (163) Az árak összehasonlításához a 20–49 év közötti célcsoport a legmegfelelőbb. Ahogy arra az alábbi 5. táblázatból következtetni lehet, különböző alcsoportok határozhatók meg, amelyek közül több a 20–49 év közötti nézőket célozza meg:

5. táblázat

A STER által elért célcsoportok (GRP) százalékaránya (bizalmas, 2004)

Célcsoport	13+	20-34	35-49	50-64	20-49	20-49 év közötti vásárlók	20-49 év közötti vásárlók + gyerekek	20-30 év közötti férfiak	20-34 év közötti nők
Elért százalékarány	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

- (164) az 5. táblázat azt mutatja, hogy a STER túlnyomórészt a 20–49 év közötti nézők körében ad el reklámokat. 1999-től kezdve csökkent a STER reklámpiaci részesedése és a közszolgálati műsor-szolgáltatók által a 20–49 év közötti célcsoportban elért nézettség. Az alcsoportokat is beszámítva a STER által értékesített reklámok közel 60 %-ban a 20–49 év közötti nézőkre irányultak.

6. táblázat

Bruttó árak a 20-49 év közötti célcsoportban (18.00–24.00 óra), 1995–2005, €-ban

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	1 470	1 496	1 499	1 315	1 485	1 541	1 562	1 624	1 816	1 932	1 890
Kereskedelmi műsorszolgáltatók	1 337	1 314	1 366	1 399	1 438	1 637	1 667	1 675	1 753	2 055	2 087

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

- (165) A fentiek alapján a STER-nek a 20-49 év közötti célcsoportra vonatkozó árjegyzéki árai csak kevéssel voltak alacsonyabbak a kereskedelmi műsorszolgáltatók árjegyzéki árainál. A holland hatóságok szerint a műsorszolgáltatók és a STER elég tekintélyes árengedményeket adnak. Úgy tűnik, hogy a kereskedelmi műsorszolgáltatók nagyobb árengedményeket adtak, főleg 1998-tól.

7. táblázat

Tényleges árengedmények az 1994–2005-ös időszakban, %-ban

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kereskedelmi műsorszolgáltatók	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

- (166) Még akkor is, ha a STER közönsége kevésbé látványos, mint a kereskedelmi műsorszolgáltatóké – alacsony szelektivitású, így kevésbé tud nagyon specifikus célcsoportot biztosítani –, és kevesebb nézőt vonz, valamint kisebb a reklámpiaci részesedése (lásd az alábbi 9. táblázatot), nettó árai magasabbak a kereskedelmi műsorszolgáltatók által felszámítottaknál.

8. táblázat

Bruttó árak a 20-49 év közötti célcsoportban (18.00–24.00 óra), 1995–2005, €-ban

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
STER	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kereskedelmi műsorszolgáltatók	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (167) A 9. táblázatból továbbá arra lehet következtetni, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatás esetében egyértelmű összefüggés van a nézőszám és a reklámpiaci részesedés között. Nincs arra vonatkozó bizonyíték, hogy a műsorszolgáltató ügyfelei nézőszámának csökkenése ellenére az esetleges árdömping miatt a STER növeli vagy legalább megtartja piaci részesedését. Éppen ellenkezőleg, a STER reklámpiaci részesedése ugyanolyan ütemben csökken, mint ahogy a közszolgálati műsorszolgáltatók nézőszáma.

9. táblázat

Nézőszám és reklámpiaci részesedés

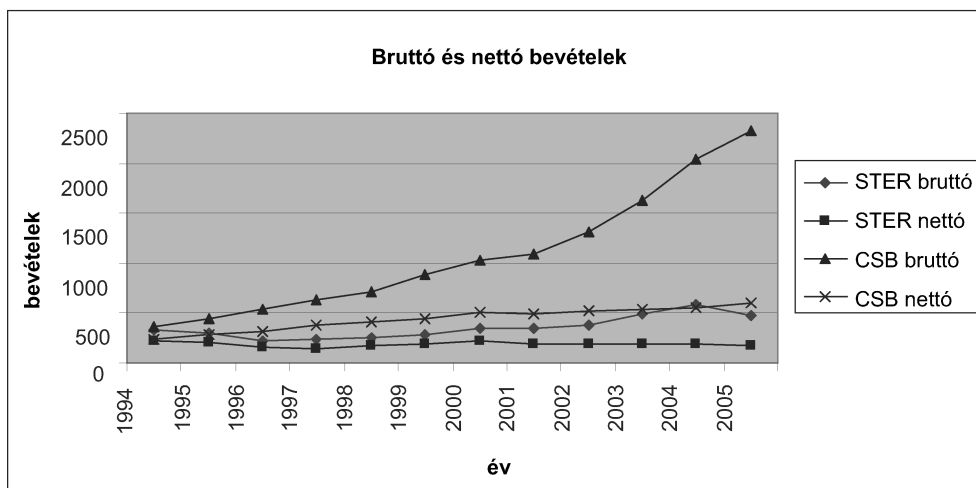
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kereskedelmi műsorszolgáltatók nézettsége	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kereskedelmi műsorszolgáltatók hirdetési	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Közszolgálati műsorszolgáltatók nézettsége	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Közszolgálati műsorszolgáltatók hirdetési	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Forrás: A holland hatóságok 2006.2.24-i levele

- (168) Végezetül, nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a STER a piaci részesedés növelése érdekében csökkenteni reklámbevételeit.

1. ábra

A bruttó és nettó bevételek alakulása

(169) A 7. táblázatból és az első ábrából arra lehet következtetni, hogy a STER jelentős mértékű árengedményt adott. Mindazonáltal az 1. grafikonból az a következtetés is levonható, hogy az árengedmények ellenére a reklámból származó nettó bevételek viszonylag változatlanok maradtak. Az árengedmények nem idéztek elő lényegesebb változást a bevételek tekintetében.

(170) Következésképpen úgy tűnik, hogy az árálakínálást rendszerint kísérő körülmények közül – azaz: alacsonyabb árak, a piaci részesedés növekedése és a bevételek átmeneti csökkenése – egyik sem következett be a holland reklámpiacon. Ismételten hangsúlyozni kell, hogy a STER a közszolgálati műsorszolgáltatóktól független társaság, amelynek a bevételei közvetlenül a média-költségvetésbe kerülnek. Ezért a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nincsenek arra mutató jelek, hogy a STER olyan mértékben alákínált az áraknak, amely a bevételek indokolatlan csökkenéséhez vezetett, ami miatt növekedett a közszolgálati műsorszolgáltatási ágazat állami többletfinanszírozása iránti igény.

8.5.2.2 A hirdetési árak viszonyítási alapja

(171) Az SBS Broadcasting BV azt állította, hogy „kizárólag a 20–49 év közötti célcsoporttal kapcsolatban a STER-nek, illetve az IP-nek és/vagy az SBS-nek fizetett árak összehasonlítása nem lehet egyedüli kritériuma annak megállapításának, hogy a STER a piacinál alacsonyabb árat kínál-e”.

(172) Az SBS továbbá azt állítja, hogy a hirdetők mindenekelőtt hajlandók kiegészítő díjat fizetni a STER által biztosított 20–49 év közötti célcsoporttal kapcsolatban, mert a célcsoporton kívül is elérhetőket. Ráadásul a STER-nek a 13 év feletti (a tizenévesek) célcsoportja esetében a tényleges szolgáltatásra vonatkozó árai valóban sokkal alacsonyabbak, mint a kereskedelmi versenytársaké. Ezeket a kérdéseket a Bizottság a holland hatóságok⁽⁶⁷⁾ elé terjesztette.

(173) Az első kérdést illetően kezdettől fogva egyértelművé kell tenni, hogy a marketing vállalatok termékeik reklámozásakor egy célcsoportot szándékoznak elérni. A célcsoporton kívüli nézőkkel nem számolnak. A reklámidő megszerzésének egyik kritériuma a célközönség szelektivitása. Ha a reklámhely nem szelektív, azaz nincs sok úgynevezett „felesleg” (a célcsoporton kívüli nézőket elérő reklám), a reklámhely kevésbé érdekessé válik. Mivel a STER által értékesített reklámok szelektivitása alacsony – széles körben vonz nézőket –, a holland hatóságok szerint valóban nehéz, hogy a STER fenntartsa reklámtarifáit. Másodszor, a 13 év feletti célcsoport kisebb jelentőséggel bír, mint a 20–49 év közötti. Az 5. táblázatban szereplő adatok a 13 év feletti célcsoport viszonylag kisebb jelentőségét mutatják (bizalmas adatok), és egyértelműen jelzik, hogy a 13 év feletti célcsoport nem meghatározó az árak összevetésekor. A holland hatóságok által megállapítottak szerint a 20–49 év közötti célcsoport sokkal nagyobb jelentőséggel bír. Az, hogy a Sternek a 13 év feletti célcsoportra vonatkozó árai alacsonyabbak, nem

bizonyítja, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók általában a piacinál alacsonyabb árakat kínálnak.

8.5.2.3 A reklámmal kapcsolatos következtetés

(174) Ennélfogva, annak ellenére, hogy a STER jelentős árengedményeket kínált, a reklámból származó összes bevétel nem csökkent, hanem változatlan maradt. Az egyéb érvelések és a holland hatóságok válaszainak vizsgálatát követően a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy jelenleg nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a STER nem próbálta maximalizálni reklámbevételeit, és hogy magatartása miatt nagyobb állami finanszírozásra lett volna szükség.

8.5.3 A labdarúgó-mérkőzések közvetítési joga

(175) Az eljárás megindításakor a Bizottság megállapította, hogy nincsenek arra mutató egyértelmű jelek, hogy a műsorszolgáltatók a piaci értéket strukturálisan meghaladó árat fizetnek a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogáért. Az egyik indok az volt, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók a tárgyalások során magasabb összeget ajánlottak, mint amennyit a kereskedelmi műsorszolgáltatók hajlandók voltak kínálni. A CLT-UFA kifogásolta, hogy a holland közszolgálati műsorszolgáltatók magas árakat fizettek a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogáért. A Bizottság közölte, hogy további vizsgálatot folytat az ügyben.

(176) A későbbi vizsgálat nem bizonyította, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók többlet ígértek a kereskedelmi műsorszolgáltatóknál, sem azt, hogy közszolgálati műsorszolgáltatók olyan mértékben szereztek meg a labdarúgó-mérkőzések közvetítési jogát, amely a versenytársak piacról történő kizárásával fenyeget. Sőt, vannak példák arra, hogy a vizsgálati időszakban a kereskedelmi műsorszolgáltatók jelentős labdarúgó-mérkőzés-közvetítési jogokkal rendelkeztek (lásd a fenti 55. bekezdést).

(177) Mivel azonban a jelenlegi eljárás során nem lehetett konkrét versenyellenes gyakorlatot kimutatni, az azzal kapcsolatos kérdés, hogy maga a rendszer kellő biztosítékokat nyújt-e a versenyellenes magatartás előfordulásának lehetőségével szemben, a létező támogatásra vonatkozó E-5/2005 sz. eljárás tárgyát fogja képezni.

9 KÖVETKEZTETÉS

(178) A fent ismertetett okok miatt a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy állami támogatási intézkedéseken keresztül az NOS 98,365 millió € túlkompenzációra került sor, amely az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése alapján nem tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal, és ezért ezt a NOS-nak a PO-ként ellátott feladatokra vissza kell fizetnie.

(179) Mindazonáltal, mivel a túlkompenzáció meghaladja a PO-nak juttatott *ad hoc* jellegű kifizetések teljes összegét és összesen 76,327 millió €-t tesz ki, a visszatérítés összegét 76,327 millió € plusz a kamatokban kellett volna megszabni, mert a „fennmaradó” túlkompenzációt létező támogatás segítségével biztosították, és az nem szerezhető vissza,

⁽⁶⁷⁾ A holland hatóságok 2005. január 4-i levele.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

1. A Hollandia által a NOS számára PO minőségében végzett feladatai ellátásához nyújtott *ad hoc* jellegű állami támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. Az összeegyeztethetetlen *ad hoc* jellegű állami támogatást a NOS-nek vissza kell fizetnie. A visszafizetendő összeg 76,327 millió €, plusz a kamatok.

3. Az egyes közszolgálati műsorszolgáltatóknak Hollandia által nyújtott *ad hoc* jellegű állami támogatás azzal a feltétellel egyeztethető össze a közös piaccal – amennyiben az ilyen támogatás a közszolgálati feladatok túlkompensációját eredményezi –, hogy a többletet külön célra szolgáló tartalékban tartják, amelynek az összege nem haladja meg a műsorszolgáltató éves költségvetésének 10 %-át, és feltéve, hogy e megszorítás betartását Hollandia rendszeresen ellenőrzi.

2. cikk

1. Hollandia megteszi az ahhoz szükséges valamennyi intézkedést, hogy visszaszerezze a PO-tól az 1. cikkben említett és jogellenesen a kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatást.

2. A visszatérítés haladéktalanul és a nemzeti jog eljárásaival összhangban lép hatályba, feltéve, hogy azok lehetővé teszik a határozat azonnali és eredményes végrehajtását. A visszatérítendő támogatás magában foglalja a támogatás kedvezményezett rendelkezésére bocsátásának napjától a visszatérítés napjáig tartó időszak után járó kamatot.

3. A (2) bekezdés szerinti visszatérítendő kamatot a 794/2004/EK bizottsági rendelet ⁽⁶⁸⁾ 9. és 11. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell kiszámítani.

4. Az e határozattal kapcsolatos értesítéstől számított két hónapon belül Hollandia utasítja az 1. cikkben említett kedvezményezettet, hogy térítse vissza a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást és az esedékes kamatokat.

3. cikk

Hollandia az e határozattal kapcsolatos értesítéstől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében már megtett vagy tervezett intézkedésekről. Ezt a tájékoztatást az e határozat 1. mellékletéhez csatolt kérdőív felhasználásával adja meg. Hollandia ugyanezen időn belül minden olyan dokumentumot benyújt, amely bizonyítja, hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás kedvezményezettjével szemben megindították a visszatérítési eljárást.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Holland Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2006. június 22

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

⁽⁶⁸⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

MELLÉKLET

A C 2/2004 BIZOTTSÁGI HATÁROZAT VÉGREHAJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

1. Az összes kedvezményezett és a visszatérítendő támogatás teljes összege

1.1 Részletesen fejtse ki, hogyan számolják ki az egyes kedvezményezettek által visszatérítendő támogatási összeget?

— Tőke

— Kamatok

1.2 Adja meg az e program keretében jogellenesen nyújtott, visszatérítendő támogatás teljes összegét (bruttó támogatási egyenértékek; árak...)

1.3 Adja meg azon kedvezményezettek számát, akiknek az e program keretében jogellenesen nyújtott támogatást vissza kell fizetni:

2. A támogatás visszatérítése céljából tervezett és már megtett intézkedések

2.1 Részletezze, milyen intézkedéseket tervez, és milyen intézkedéseket tett a támogatás azonnali és eredményes visszatérítésének végrehajtása érdekében. Adott esetben jelezze a megtett/tervezett intézkedések jogalapját.

2.2 Adja meg a támogatás visszatérítése teljesítésének napját!

3. Az egyes kedvezményezettekre vonatkozó információk

Az alábbi táblázatban minden olyan kedvezményezettre vonatkozóan adja meg az adatokat, akiknek az e program keretében jogellenesen nyújtott támogatást vissza kell fizetni.

A kedvezményezettek	A jogellenes támogatás összege (*) Pénznem:	Visszatérített összegek (°) Pénznem:...
(*) A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatás összege (bruttó támogatási egyenértékek; árak...)		
(°) Visszafizetett bruttó összegek (kamatokkal együtt)		

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA**(2007. március 7.)****C 10/06 (ex N555/05) sz. állami támogatás – Cyprus Airways Public Ltd. –Szerkezetátalakítási terv***(az értesítés a C(2007) 300. számú dokumentummal történt)***(Csak a görög nyelvű szöveg hiteles)****(EGT-vonatkozású szöveg)****(2008/137/EK)**

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felhívta az érintett feleket, hogy a fent említett rendelkezés(ek)nek megfelelően tegyék meg észrevételeiket ⁽¹⁾,

mivel:

I. AZ ELJÁRÁS

- (1) 2005. május 3-án a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi a megmentési célú támogatást (N69/2005) a Cyprus Airways Public Ltd. részére (2005/1322 határozat).
- (2) A ciprusi hatóságok a Bizottságnál 2005. november 9-én iktatott keltezetlen levélben (DG TREN A/28405) a 88. cikk (3) bekezdésével és az említett, bejelentett megmentési célú támogatással összefüggésben vállalt kötelezettségekkel összhangban értesítették a Bizottságot a Cyprus Airways Public Ltd. szerkezetátalakítási tervéről. 2005. november 14-én a Bizottság Főtitkársága az SG(05)A10041 hivatkozási számon nyilvántartásba vette az értesítést, az ügy pedig az N 555/2005 ügyszámot kapta.
- (3) 2005. november 18-án a Bizottság további, pontosító információkat kért a ciprusi hatóságoktól (D(05)125084). A ciprusi hatóságok a Bizottság kérdéseire 2006. január 23-án kelt, 2006. január 24-én iktatott levelükben válaszoltak (hivatkozási szám: DG TREN A/11819). 2005. december 14-én Brüsszelben találkoztak a Ciprusi Köztársaság és a Bizottság képviselői. További magas szintű találkozóra került sor Brüsszelben 2006. január 30-án, amelynek célja az ügy fejleményeinek megbeszélése volt.
- (4) A Bizottság 2006. március 22-i határozatával – amelyről a ciprusi hatóságok 2006. március 23-án kelt levelében értesítette (SG-Greffe (2006) D/201246) – megindította a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást. Az eljárást C 10/2004 számmal vették nyilvántartásba.

- (5) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot kihirdették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* is ⁽²⁾. A Bizottság felhívta az érdekelt feleket a tárgyra vonatkozó észrevételeik megtételére. Ciprus a 2006. április 20-án kelt levélben továbbította észrevételeit a Bizottságnak.
- (6) Az eljárás megnyitására vonatkozóan kihirdetett határozatban meghatározott időkereten belül a Bizottság egy észrevételt kapott az érintett felektől. Ezt követően az észrevételt a ciprusi hatóságok elé terjesztették (D(2006) 213376), hogy fejtssék ki véleményüket, és Ciprus véleményét 2006. július 28-án kapták meg (ezt 2006. augusztus 1-jén iktatták, hivatkozási szám: A/28810). A Bizottsági a ciprusi hatóságoktól további magyarázatokat kapott egy 2006. december 19-én kelt faxüzenetben (ezt 2006. december 31-én iktatták, hivatkozási szám: A/40766). További magyarázatok és kötelezettségvállalások érkeztek egy 2007. február 28-án kelt faxüzenetben.

II. A TÉNYEK

- (7) A Cyprus Airways Public Ltd.-t 1947-ben alapították részvénytársaságként, fő tevékenysége a légi utas- és áruszállítás, illetve az ehhez kapcsolódó légi szolgáltatások nyújtása. A társaság fő részvényese a ciprusi állam (69,62 %); a részvények többi része mintegy 4 200 kisebb magánbefektető kezében van.
- (8) A Cyprus Airways Public Ltd. (a továbbiakban: Cyprus Airways) a Cyprus Airways csoport (a továbbiakban: a csoport) része.
- (9) A Cyprus Airways Európában és a Közel-Keleten nyújt jelenleg menetrend szerinti szolgáltatásokat, amihez egy tizenegy légijárműből álló flottát üzemeltet, ezen belül két, 2002-ben átadott, a Cyprus Airways tulajdonában lévő A319 típusú légijárművet; hét, 1989 májusa és 1993 márciusa között átadott, a Cyprus Airways tulajdonában lévő A320–200s típusú légijárművet, egy olyan légijárművet, amelyet korábban az Eurocypria bérelt teljes bérlet (wet-lease) keretében, valamint két, 2002-ben és 2003-ban átadott (bérelt) A330-200 típusú légijárművet.

⁽¹⁾ HL C 113., 2006.5.13., 2. o.

⁽²⁾ Vö. 1. lábjegyzet.

- (10) A szerkezetátalakítási tervről szóló értesítés idején a csoport további, 100 %-ban a Cyprus Airways Public Ltd. tulajdonában álló társaságai a következők voltak:

Eurocypria Airlines

- (11) Ez a társaság (a továbbiakban: Eurocypria) több mint ötven európai repülőtérrel üzemeltet charterjáratokat, flottája öt légi járműből áll, négy bérelt Boeing 737-800-ból, amelyek beszerzésére 2003 februárja és áprilisa között került sor és amelyek 189 utas szállítására alkalmasak, valamint egy, a Cyprus Airways-tól teljes bérlet (*wet lease*) keretében bérelt A320-as légi járműből (A320).

Hellas Jet SA

- (12) A Hellas Jet SA (a továbbiakban: HellasJet) bejegyzésére 2002. július 1-jén került sor Athénben, és a társaság 2004. június 24-én kezdett járatokat üzemeltetni. A Hellas Jetet egy új, athéni központú európai légitársaságként képzelték el. Három bérelt A320s Airbust üzemeltetett, központja az Athéni Nemzetközi Repülőtér volt. Az üzleti terv azonban nem teljesült, és a menetrend szerinti szolgáltatásokat 2005 májusától felfüggesztették. A vállalkozás ezért anyagi kárt eredményezett, amely a csoportnak 2005 júniusától összesen 29,5 millió CYP (51,4 millió EUR) összegű költséget jelentett.

Zenon National Distribution Centre Ltd.

- (13) Ez a leányvállalat (a továbbiakban: Zenon) ciprusi utazási irodák számára nyújt szolgáltatásokat. A Zenon különösen elektronikus információkat nyújt és szolgáltat, amely lehetővé teszi az utazási irodák számára a légijáratokra vonatkozó helyfoglalást és jegyeladást, valamint a szállodai és járműfoglalást.

Cyprus Airways (Duty Free Shops) Ltd.

- (14) Ez a társaság 1996-ban kezdte meg működését, amikor átvette a vámmentes boltok (Duty Free Shops) üzemeltetését a larnacai és a paphosi repülőtérén. A szerkezetátalakítási tervről szóló értesítés idején úgy tervezték, hogy a larnacai és a paphosi repülőtér vámmentes boltjait az új repülőtéri koncesszió jogosultja fogja átvenni, és ezek a továbbiakban nem lesznek a csoport részei. Erre 2006 júniusában került sor.

III. AZ ELJÁRÁS MEGNYITÁSA

- (15) A 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás megnyitásáról szóló bizottsági határozat alapjául olyan kérdések szolgáltak, amelyeket a szerkezetátalakítási terv bizottsági vizsgálata vetett fel. A Bizottság kétségét fejezte ki arra vonatkozóan, hogy a terv összeegyeztethető-e az alkalmazandó közösségi kerettel, azaz a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló 2004. évi közösségi iránymutatással ⁽³⁾ (a továbbiakban: R&R iránymutatás).

Az 55 millió CYP (96 millió EUR) összegű hosszú lejáratú kölcsön és a költségcsökkentő intézkedések

- (16) A szerkezetátalakítási terv központi eleme egy kereskedelmi feltételek szerint és ciprusi állami garanciával nyújtott, tíz évre szóló kölcsön, amely elsőként a megmentési célú támogatás 2005. májusi jóváhagyását követően nyújtott 30 millió CYP (51 millió EUR) összegű rövid távú kölcsön visszafizetésére kerül felhasználásra. A fennmaradó részt a légitársaság átszervezésére használják fel.

- (17) Az első 24 hónapban a szerkezetátalakítási terv közép-pontjában a költségcsökkentés és célzottan a bevételnövelés állt. Az állam és az irányítás becslése szerint 13 %-kal kellett csökkenteni a teljes költségeket. Ezt mintegy 20 %-os személyzetcsökkentéssel és ezzel egy időben a fizetések átlagosan 15 %-os mértékű csökkentésével kellett megvalósítani. Ez azt jelenti, hogy az 1 840 fős személyzetből 2005. szeptember 1-jétől 385 főt el kellett bocsátani az átszervezési terv alapján, ez az elbocsátás megközelítően évi 7 millió CYP (12 millió EUR) megtakarítást kellett hogy eredményezzen, és további 4,6 millió CYP (8 millió EUR) megtakarításnak kellett megvalósulnia a személyzeti költségek folyamatos csökkentéséből.

- (18) A Bizottság kétségét fejezte ki azt illetően, hogy a terv a lehető legrövidebb idő alatt és további támogatások szüksége nélkül valószínűleg meg a társaság hosszú távú életképességét. Azt is megállapította, hogy nem áll elég információ a rendelkezésére ahhoz, hogy kialakíthassa véleményét arra vonatkozóan, hogy a szerkezetátalakítási terv támogatási része a lehető legalacsonyabb-e. A Bizottság azt is megkérdőjelezi, hogy szükség van-e a 10 év alatt visszafizetendő hosszú lejáratú kölcsönre. A Bizottság kijelentette, hogy nem áll elég információ a rendelkezésére annak megállapításához, hogy a pénzügyi előrejelzések ésszerűek-e, hogy a feltételezések, amelyeken alapulnak, megalapozottak-e, és hogy különösen érdekelné a Cyprus Airways versenytársainak véleménye a tervről.

Az Eurocypria eladása

- (19) A szerkezetátalakítási terv előirányozta a Cyprus Airways charterjáratokat üzemeltető leányvállalatának, az Eurocypria-nak az állam számára történő eladását egy független szakértő által meghatározandó áron. Az ár a kezdeti becslés szerint 15 millió CYP (26 millió EUR) volt. Ennek következtében az Eurocypriát leválasztanák a Cyprus Airways csoporttól, és külön jogalként működne. A Cyprus Airways által az állam részére történő eladásból származó bevételt az előbbi a saját átszervezésének finanszírozására fordítaná. A Bizottság kételyeit fejezte ki az eladást és az eladási ár megállapítását illetően. Ha az Eurocypriáért fizetett ár nem lenne piaci ár, akkor ez állami támogatásnak minősülne.

⁽³⁾ HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

Tőkeemelés

- (20) Az átszervezési terv következő szakasza – amelyre a terv megkezdése után 18 hónappal kerül sor – 14 millió CYP (24 millió EUR) összegű tőkeemelés. Ebből az összes részvényes – az állam és minden egyéni részvényes – a részvényeinek megfelelő arányban részesül. A tőkeemelésben az állam része 9,8 millió CYP (17 millió EUR), a magánrészvényeseké pedig körülbelül 4,2 millió CYP (7,3 millió EUR) lesz. Az eljárás megnyitásakor a Bizottság rámutatott, hogy nem zárható ki, hogy a tőkeemelésben való állami részvétel állami támogatásnak felel meg.

Kompenzációs intézkedések

- (21) A Bizottság kételyeit fejezte ki azt illetően, hogy a szerkezetátalakítási tervben javasolt kompenzációs intézkedések elegendők lennének a támogatás piactorzító hatásának orvoslására. A terv a Cyprus Airways flottájának és útvonalhálózatának aránylag kismértékű csökkentését tartalmazta. Az Eurocypria charterjáratának felszámolását és a másik leányvállalat, a Hellasjet bezárását, valamint három légitársaság értékesítését irányozta elő. A Bizottság kételyeit fejezte ki különösen arra vonatkozóan, hogy az Eurocypriát el kell-e adni a Cyprus Airways fő részvényesének. A Bizottság felhívta a Cyprus Airways versenytársait erre vonatkozó észrevételeik megtételére.

Saját hozzájárulás

- (22) Általában a Cyprus Airwayshez hasonló méretű társaságok esetében a szerkezetátalakítás költségeihez való saját hozzájárulás 50 %. A Bizottság kétségét fejezte ki a saját hozzájárulás szintjét és azt illetően, hogy mit kell saját hozzájárulásnak tekinteni.

IV. AZ ELJÁRÁS SORÁN KAPOTT ÉSZREVÉTELEK**A ciprusi hatóságok első észrevételei**

- (23) A ciprusi hatóságok az eljárás megnyitására reagálva megpróbáltak tisztázni néhány, a Bizottság által felvetett kérdést.

Az 55 millió CYP (96 millió EUR) összegű hosszú lejáratú kölcsön és a költségcsökkentő intézkedések

- (24) A Cyprus Airways hosszú távú életképességének helyreállítására vonatkozó kérdésekkel kapcsolatban a szerkezetátalakítási terv úgy rendelkezett, hogy az 55 millió CYP

összegű hosszú lejáratú kölcsönből finanszírozott szerkezetátalakítási költségeket és az Eurocypria eladásából származó bevételt a következők szerint kell felhasználni:

Időszak	Összeg (millió CYP)	Megnevezés
2006	30	A megmentési célú támogatás visszafizetése
2006	10,6	A létszámleépítéssel kapcsolatos kifizetések
2006	2	A létszámleépítéssel kapcsolatos egyéb költségek
2006–2008	5	A Cyprus Airways működő tőkéje
2006–2008	13,5	Előre látható tőkekiadások
2006–2010	10	Pénzforgalmi deficit
Összesen	71,1	

- (25) A társaság jövőbeni működésével kapcsolatban mind a ciprusi hatóságok, mind a légitársaság elismerték, hogy a Cyprus Airways által a múltban használt stratégiai és operatív modell nem tartható fenn abban a versenykörnyezetben, amelyben a társaság ma működik. Az alapvető eltérés abban a tényben rejlik, hogy a Cyprus Airways egy teljesen kiépült hálózattal rendelkező fuvarozó költség szintjén működik, miközben a liberalizált ciprusi szabadidőpiac realitása csak azokat a bevételi szinteket veszi figyelembe, amelyek megegyeznek a tulajdonképpen a Cyprus Airways valódi versenytársait jelentő charter- és/vagy fapados légitársaságok költségeivel.

- (26) A jelenlegi üzleti környezetben és figyelemmel a ciprusi légiforgalmi piac teljes liberalizációjára a Cyprus Airways csak korlátozott lehetőségekkel rendelkezik a további növekedést vagy a bevételek fokozását illetően. Még a repülési piacon előrejelzett több mint 4 %-os növekedés sem segítené ki a Cyprus Airways jelenlegi nehéz helyzetéből további intézkedések nélkül. Ezért a társaság komoly szerkezetátalakítást vállalt fel, amely során elkerülhetetlen a költségek drasztikus mértékű csökkentése.

- (27) A szerkezetátalakítási tervben a társaság becslése szerint az összes költség 13 %-os csökkentésére van szükség. Ezt a személyzeti költségek kb. 20 %-os lefaragásával és ezzel egy időben a fizetések átlagosan 15 %-os mértékű csökkentésével kellett megvalósítani.

- (28) A költségsökkentésen túlmenően a társaságnak vállalnia kell a folyamatban lévő és ebben a korai szakaszban a társaság hosszú távú életképessége mellett érvelő szerkezetátalakítási terv egyéb elemeit is. Jelenleg arra törekednek, hogy a társaság sikeresen repozicionálhassa magát oly módon, amely további szubvenció vagy támogatás nélkül lehetővé tenné a légitársaság számára a túlélést, és középtávon a beruházások elfogadható mértékű megtérüléséhez vezetne. 2007 folyamán a kiszervezésre és a bevált ipari gyakorlatra összpontosítva egy második költségsökkentést akarnak végrehajtani.

A Cyprus Airways eredményének alakulása (becslés) (*)

Ezer CYP

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Összes bevétel	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Összes kiadás	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Működési eredmény	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Adózatlan nyereség (vesztesség)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (29) A légitársaság helyzetének jövőbeni megváltozása a csökkentett költségekből eredő előnyök állandósításán és a légitársaság növekedésének megszilárdításán alapul. E tekintetben a szerkezetátalakítási terv az utasforgalom 2004–2010 közötti alakulását illetően a következő előrejelzést tartalmazza:

A Cyprus Airways utasforgalmának alakulása (becslés) (*)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ciprus teljes forgalma (millió)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A CY forgalma (millió)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
A CY piaci részesedése	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Az Eurocypria eladása

- (30) Az Eurocypria eladásával kapcsolatban a kormány pontosította, hogy a korábban a Cyprus Airways érdekében a PricewaterhouseCoopers által elvégzetetett, az Eurocypria piaci árának megállapítására irányuló értékelésen felül a HSBC egy második, a kormány érdekében elvégzett értékelésre is megbízást adott az eladási ár jól meghatározott és elfogadott módszerekkel való megállapítása céljából. Az Eurocypriának az állam részére történt eladása ezért kölcsönösen megállapított feltételek mentén zajlott.
- (31) A PwC a társaság értékelése során a *Discounted Cash Flow* (diszkontált pénzforgalom, DCF) módszerét alkalmazta és összehasonlította a többszörös értékelést a piaci megközelítéssel; olyan vételi és eladási ügyleteket is szemügyre vettek, amelyeket az iparág hasonló társaságai hajtottak végre.
- (32) A PwC jelentése szerint a társaság bevétele légi járművek ülőhelyeinek utazásszervezők számára történő értékesítéséből származik, 2005-ben összesen 662 561 utast szállítottak, és ez a szám 2006-ban várhatóan 829 092-ra növekszik; meg kell jegyezni, hogy a 2006-ra prognosztizált bevételekre már megszülettek a szerződések. A működési költségek fő összetevői 2005-ben a repüléshez használt üzemanyag (30 %), a légi járművek bérleti díja (22 %), a repülőtéri és útvonalakkal kapcsolatos költségek (15 %), a személyzeti költségek (11,5 %) és a fenntartási/műszaki költségek (9,5 %) voltak.

(*) Üzleti titok.

Lényeges teljesítménymutatók

	2004 ⁽¹⁾	2005M ⁽²⁾	2006 ⁽³⁾ E	2007E	2008E	2009E
Összes üzemeltetett légijárat	[...] (*)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Szállított utasok	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Teljes bevétel (ezer CYP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Bruttó nyereség (ezer CYP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Működési nyereség (veszteség) (ezer CYP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Adóztatlan nyereség (veszteség) (ezer CYP)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

⁽¹⁾ Ellenőrzött pénzügyi kimutatások.

⁽²⁾ M = még nem ellenőrzött üzleti számlák.

⁽³⁾ E = becslés adat.

(*) Üzleti titok.

- (33) A 2005. pénzügyi évre az Eurocypria 440 000 CYP nyereséget várt a térségben, ami az előző évekhez és az előrejelzett számokhoz képest visszaesés, és az üzemanyagárak 2005-ben tapasztalt meredek emelkedésének köszönhető, amelyet nem lehetett áthárítani az utasokra az utazásszervezőkkel kötött megállapodások jellege miatt.
- (34) A DCF-módszer a vállalkozás által a jövőben várhatóan generálendő szabad pénzforgalom értéke alapján adja meg a vállalkozás értékét, célja az, hogy megállapítsa a befektetőknél keletkező jövőbeni pénzforgalom értékét a jelenre nézve, és a keletkező pénzforgalmat diszkontálni kell a bevétel megszabott hányadát alkalmazva, hogy megkapják a vállalkozás jelenértékére vonatkozó becslést.
- (35) Az Eurocypria vezetősége négy éves (2006-2009) pénzügyi előrejelzést készített, amely meghatározta a társaság végértékét, amely azt az összeget jelenti, amelyet egy befektető ma megfizetne a négyéves előrejelzést követő évekre a vállalkozás pénzforgalmának jogaiért. 14,54 millió CYP összegű végértéket határoztak meg, ezt diszkontálták a 9,35 %-os „súlyozott átlagos tőkeköltséggel”, hogy megkapják a társaság 14,21 millió CYP-os nettó jelenértékét.
- (36) Ezt a nettó jelenértéket aztán különféle érzékenységelemzéseknek vetették alá az esetleges változó paraméterek – így a változó USD/CYP átváltási árfolyam (a társaság számos költsége amerikai dollárban jelentkezik, míg bevételei más pénznemekben), a változó növekedési előrejelzések és a változó üzemanyagárak – figyelembe vétele céljából. A érzékenységelemzések rámutattak a Eurocypria nagyfokú érzékenységre (a legtöbb közösségi légitársasághoz hasonlóan) az átváltási árfolyamok és az üzemanyagárak ingadozása tekintetében.
- (37) A fent ismertetett elemzés alapján a PwC egy 12,5 millió és 16 millió CYP közötti indikatív sávot állapított meg az Eurocypria értékére vonatkozóan.
- (38) A PwC piaci összehasonlíthatósági elemzést is végzett az érték tekintetében, összehasonlítva az Eurocypriát más, hasonló típusú üzleti tevékenységet folytató társaságokkal. Ezt hatékony kiegészítő összehasonlító módszernek tekintik, mivel a hasonló vállalkozások feltételei és kilátásai olyan közös tényezőktől függenek, mint a termékeik és szolgáltatásaik iránti általános kereslet, valamint a költségstruktúra és a működési környezet.
- (39) A nyilvánosan jegyzett charter-légitársaságok hiányából fakadóan a PwC vegyesen használt fel fapados és charterfuvarozókat. A kamatok, adózás, értékcsökkenés és amortizáció előtti nyereség (EBITDA) jelenlegi és előrejelzett értéke alapján készített számítás 12,5 millió és 13,5 millió CYP közötti indikatív értéket eredményezett az Eurocypria tőkéjére vonatkozóan. A PwC megjegyzi, hogy ez az eredmény közelít a DCF-módszer eredményéhez.
- (40) A PwC harmadik és záró értékelést is végzett az Eurocypriával kapcsolatban, amely a jelenlegi ügyleteken alapult; és véleményük szerint ez ésszerűségi vizsgálatot tartalmaz az előzőekben említett két módszerre vonatkozóan. Ez a megközelítés arra az elméletre épül, hogy a reménybeli vevő és a reménybeli eladó között kölcsönösen megállapított ár megfelelő indikátora az értéknek. A PwC felhasználta a globális hálózatán keresztül elérhető adatokat, és ezzel a módszerrel hozzávetőleg 10,5 millió és 13 millió CYP közötti indikatív értéket állapított meg az Eurocypriára. A PwC kiemeli, hogy ez az eredmény közelít a DCF-módszer eredményéhez.

- (41) Eszerint és a fent említett elemzések alapján a PwC arra a következtetésre jut, hogy az Eurocypria indikatív értéke a 12,5 millió és 15,5 millió CYP közötti sávba esik.
- (42) A PwC hozzátette azt is, hogy az Eurocypriára vonatkozó értékelésük a társaság számára készült pénzügyi előrejelzéseken alapul, amelyekben az Eurocypria fenntartaná a szoros kapcsolódás valamilyen típusát a Cyprus Airways-zel. A PwC szerint egy ilyen kapcsolat jelentősen behatárolná a terjeszkedés lehetőségét, abból a tényből fakadóan, hogy az Eurocypria a Cyprus Airways leányvállalata, korlátozódna a növekedés; az Eurocypria leányvállalati státusza korlátozná lehetőségeit a versenyképes árak kialakítása terén, tekintettel a szolgáltatások kiszervezésére. Ha az Eurocypria továbbra is a csoport tagja maradna, valószínű, hogy ugyanazokon az útvonalakon nem versenyezhetne a Cyprus Airways-zel.
- (43) Ez alapján a PwC arra a következtetésre jut, hogy elkülönült gazdasági egységként, az említett korlátok nélkül valószínűleg magasabb lehetne az Eurocypria ára.
- (44) A HSBC második értékelést is végzett. A HSBC a PwC által elvégzetthez hasonló megközelítést alkalmazott. Kiindulási következtetése az, hogy az Eurocypria teljes saját tőkéjének értéke 13 millió CYP. A HSBC ezt követően az Eurocypriához összehasonlítható, nyilvánosan jegyzett társaságokat szemügyre véve elvégzett egy összehasonlító értébecslést, és ennek során az Eurocypriára 11,8 millió CYP-os értéket állapítottak meg.
- (45) A HSBC utal a társaság szenzitivitására, különösen az üzemenyagárak változékonysága tekintetében, és a társaság súlyozott átlagértékét a 12,3 millió és 13,8 millió CYP közötti sávra állapítja meg.

Tőkeemelés

- (46) Ami a tőkeemelést illeti, az a Cyprus Airways tőkéjét erodáló, felhalmozódott múltbeli veszteségekből eredő negatív nettó érték kezelésére irányul. A tőkeemelés jogok kibocsátása útján történik meg, amelyeket a hányadoknak megfelelően ajánlanak fel a részvényeseknek, 70 %-ot az államnak, 30 %-ot a magánrészvényeseknek. A ciprusi kormány véleménye szerint ez a tőkeemelés a piaci gazdasági befektetőkéhez hasonló befektetés lesz.

Kompenzációs intézkedések

- (47) A kompenzációs intézkedésekre vonatkozó kérdéssel kapcsolatban a ciprusi hatóságok megismételték nézetüket, amely szerint 2004 óta ténylegesen átszervezték a légitársaság működését. E tekintetben 2004 végén a légitársaság két légitársasággal csökkentette flottáját, és számos útvonalat megszüntetett, míg ezzel egyidejűleg más útvonalakon járatai gyakoriságát csökkentette. Nézetük szerint egy 12 légitársasággal rendelkező légitársaság esetében 2004-ben ez a csökkentés nagyon jelentős volt, és a méretet illető további csökkentés ezen a ponton már negatívan befolyásolta volna a légitársaság hosszú távú életképességét.
- (48) A ciprusi hatóságok szintén kitaranak amelle, hogy a HellasJet eladására vonatkozó döntés, valamint az a döntés, amely szerint három bérelt légitársaság esetében nem

újították meg a HellasJet bérletét, a csoport kapacitásának jelentős csökkentését jelenti, melyet kompenzációs intézkedésnek kellene tekinteni. Hasonló a helyzet a Eurocypria eladásával, mivel a csoport flottája további hat légitársasággal csökken, és az eladás után a két társaság jogilag és pénzügyileg is függetlenné válik.

- (49) A ciprusi hatóságok véleménye szerint ebben a szerkezetátalakításban nincs több lehetőség olyan újabb kompenzációs intézkedés számára, ami ne veszélyeztetné a szerkezetátalakítás tárgyát. A ciprusi hatóságok hangsúlyozzák, hogy a Cyprus Airways nagyon kis szereplője a Közösség repülési piacának, nem valószínű, hogy tevékenysége befolyásolná a versenyhelyzetet ebben az ügyben.
- (50) Az elsődlegesen célpiacnak számító ciprusi piacot egy ideje liberalizálják, és jelenleg mintegy 99 légitársaság üzemeltet menetrend szerinti és charterszolgáltatást Ciprusra és Ciprusról. Alaposabban megvizsgálva látható, hogy a forgalom 80 %-a Közösségen/EGT-n belüli forgalom, így erre semmiféle megszorítás nem vonatkozik. További 8–9 %-ot tesznek ki a teljesen liberalizált harmadik országokból érkező charterszolgáltatások. A fennmaradó 10–11 %-ot a Közel-Keletről és a Perzsa-öböl térségéből érkező forgalom alkotja, ahol az aeropolitikai hátteret a Ciprus és ezen országok között létrejött kétoldalú megállapodások szabályozzák. Ebben az összefüggésben a ciprusi hatóságok úgy érzik, hogy nemzeti szinten hozott intézkedések alapján nagyon korlátozott lehetőség van a ciprusi repülési piac további liberalizációjára.

Saját hozzájárulás

- (51) A saját hozzájárulás tekintetében a ciprusi hatóságok pontosítani kívántak számos kérdést. Ami a Cyprus Airways tulajdonában álló flottát illeti, a társaság a légitársaság viszonylag magas kora miatt nem ajánlhatta fel azt kereskedelmi bankoknak a kölcsön ellenében (a Cyprus Airways tulajdonában álló 7 A320 típusú légitársaságok 1989 és 1993 között kerültek a társasághoz.). Tettek erre kísérletet, de a kereskedelmi bankoktól érkező válaszok elutasítóak voltak. A kormány kifejtette, hogy ehhez hasonlóan a flotta egy részének eladását sem tekintették reális alternatívának, mert ezzel a társaság képtelenné vált volna arra, hogy folytassa működését. Az egyetlen reális alternatíva ezért az Eurocypria eladása volt, és a ciprusi hatóságok kifejtik, hogy a leányvállalat eladását saját hozzájárulásnak kellene tekinteni.
- (52) Ami a HellasJetet illeti, ez a társaság 2005 májusában felhagyott a menetrend szerinti légitársaságként való működéssel, üzleti tevékenységét átalakította, menetrend szerinti fuvarozó helyett légitársaságügynökként (*aircraft broker*) és charterszolgáltatóként (*charter operator*) tevékenykedik tovább, miután megállapodást kötött a Trans World Aviation nevű görög társasággal. A társaság tőkéjének 51 %-át már eladták, és a kormány tárgyalásokat folytatott a társaság megmaradt részének eladásáról.

- (53) A ciprusi hatóságok úgy vélik, hogy a 2007 közepére tervezett tőkeemelés a szerkezetátalakításhoz való saját hozzájárulásnak minősül. Véleményük szerint az előbbieket mellett szükséges egy légitársaság 2005. évi eladása (5 mil-

lió CYP) és egy A320-as típusú tartalék repülőgépmotor eladása (1,7 millió CYP) és tartalék alkatrészek eladását (0,7 millió CYP), ami további 7,4 millió CYP összegű hozzájárulást eredményezne.

- (54) Végül a szerkezetátalakításhoz való saját hozzájárulás szintjével kapcsolatban a ciprusi hatóságok felhívták a Bizottság figyelmét az R&R iránymutatás 56. pontjára, amely a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok másként nem rendelkeznek, a támogatás engedélyezésekor a támogatott térségekben kevésbé szigorú feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását és a kedvezményezett hozzájárulásának mértékét illetően.”

- (55) Rámutattak továbbá, hogy a 2000 és 2006 közötti időszak tekintetében Ciprus egésze az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja alá tartozó térségnek minősül, és a Cyprus Airways különösen értékes az idegenforgalmon alapuló ciprusi gazdaság számára, és a légitársaságnál bekövetkező további, akár újabb kompenzációs intézkedések, akár a saját hozzájárulás rendkívül magas aránya útján történő kapacitáscsökkentés az idegenforgalmi ágazatnak és általában a térség fejlődésének a messzemenő visszaesésével jár.

Harmadik felek észrevételei

- (56) A ciprusi hatóságokhoz címzett levélnek a Hivatalos Lapban való közzétételét követően az engedélyezett időn belül egy érdekelt féltől érkeztek észrevételek.
- (57) A Bizottság tudomásul veszi, hogy az eljárás megnyitásával összefüggésben egyetlen versenytárs sem nyújtott be észrevételeket.

Pasypi

- (58) Az észrevétel a Pancyprian Airline Pilots Union (PASYPI) részéről érkezett, amely véleményt kívánt formálni a Cyprus Airways szerkezetátalakítási tervéről és a társaság megfelelő és hatékony irányításáról. Véleményében a PASYPI kifejtette, hogy ha a jelenlegi szerkezetátalakítási tervet jóváhagyják a „bevett irányítási gondolkodásmód” alapján, az „végzetes” lehet a társaság számára.
- (59) A PASYPI véleménye szerint a Cyprus Airways nem mutatott be dolgozóinak megfelelő és megvalósítható üzleti tervet azóta, hogy a Bizottság engedélyezte a megmentési célú támogatás a társaság számára. Sem az irányításban, sem a társaság működésében nem történt szerkezetátalakítás, és ez a politikai érdekek és beavatkozás miatt alakult így.
- (60) A PASYPI állítása szerint a légitársaság túl sok alkalmazottat foglalkoztat, és a társaság irányítása által a személyzet létszámának a nemzetközi szabványokkal és teljesítményértékeléssel összhangban álló szintre való csökkentésére kidolgozott tervek kudarcot vallottak, aminek okaként a politikai nyomást és megfontolásokat nevezték meg.

- (61) A PASYPI rámutat, hogy a társaság magánrészvényesei nem járulnak hozzá a társaság túléléséhez, és a dolgozók az egyedüli olyan részvényesek, akik hozzájárulnak a költségek csökkentéséhez.

- (62) A PASYPI a két leányvállalattal, az Eurocypriával és a HellasJettel való bánásmód miatt is kritizálta a társaság irányítását. Az Eurocypriával kapcsolatban felvetette a kérdést, hogy e társaság eladása nem befolyásolja-e majd károsan és nem korlátozza-e majd a Cyprus Airways jövőbeni fejlődését. Ami a HellasJetet illeti, a PASYPI nem ért egyet azzal, hogy az irányítás sosem tárta a dolgozók elé a HellasJet által elszenvedett veszteségeket, és hogy a társaság még működik.

- (63) Végezetül a PASYPI megállapítja, hogy a légitársaságnak új üzleti tervre van szüksége és a légitársaságot privatizálni kell.

A ciprusi hatóságok válasza a harmadik fél észrevételére

- (64) A ciprusi hatóságok a PASYPI-től érkezett észrevételekre válaszul először is kijelentették, hogy a megtett állítások nincsenek igazolva, és nem támaszkodnak szilárd üzleti alapokra vagy háttérre.
- (65) A kormány határozottan visszautasította a társaságon belüli politikai beavatkozásra vonatkozó állítást, és kijelentette, hogy jöllehet az Igazgatóság tagjainak többségét a kormány nevezi ki, ezek a tagok ugyanolyan feladatokkal rendelkeznek, mint bármely nyilvánosan jegyzett társaság igazgatóságának tagjai. Az Igazgatóság által hozott döntéseket kizárólag a társaság érdekei motiválják.
- (66) A szerkezetátalakítási tervvel kapcsolatban a kormány kijelenti, hogy ezeket végrehajtották, és a társaságon belül már látható volt a változás. A megtakarítások éves alapon megegyeztek a tervben előírtakkal, a 19,5 millió CYP-tal. A terv lényege az olyan módon történő költségcsökkentés, hogy a társaság képessé váljon arra, hogy versenyképesebbé alakítsa át működését. Mivel a munkabérlétszám jelentős tényező volt, ez azt jelentette, hogy mindez elkerülhetetlenül kihat a személyzetre, vagy elbocsátások révén vagy a csökkentett kereseteken keresztül.
- (67) A túl sok alkalmazott kérdésével illetően a kormányzat visszautasítja a PASYPI állításait, és kijelenti, hogy az elbocsátott dolgozók száma a társaságtól való távozások következtében 2006 végére nagyjából 414, szemben a szerkezetátalakítási tervben előirányzott 385-tel.

- (68) A tőkeemelésre vonatkozóan a kormány kifejti, hogy arra 2007 közepén kerül sor, amikor már nyilvánvalóak a szerkezetátalakítási terv végrehajtásából fakadó kézzelfogható eredmények. A társaságban meg akarják tartani a magánkézben lévő / állam által birtokolt részvények arányát.

(69) A kormány kifejtette, hogy az Eurocypria eladására azért került sor, hogy a Cyprus Airways képes legyen teljesíteni az R&R iránymutatásnak a saját hozzájárulásra vonatkozó követelményét. A kormány kijelentette, hogy az Eurocypria eladására független értékelés során megállapított, 13,425 millió CYP-os áron került sor 2006 augusztusának elején.

(70) A HellasJetet illetően a kormány kifejtette, hogy a Cyprus Airways, a HellasJet és a Trans World Aviation SA (az utóbbi Görögországban Air Miles néven működik) közötti háromoldalú megállapodást követően a Cyprus Airways intézte a HellasJet 2 millió EUR-ért (1,16 millió CYP) való eladását a Trans World részére. A kormány kijelentette, hogy a Cyprus Airways szándéka az volt, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkentse a HellasJet működési veszteségeit, és hogy kivonuljon ebből a vállalkozásból, amint a korábban a HellasJet flottájával kapcsolatban a Cyprus Airways által nyújtott vállalati biztosítékok lejárnak, valamint amellet érvet, hogy ezt az összeget saját hozzájárulásnak kell tekinteni.

(71) A kormány visszautasította a PASYPI új szerkezetátalakítási terv iránti felhívását, és megerősítette, hogy a jelenlegi üzleti terv átdolgozására nincs szükség. A kormány – arra az esetre, ha előnyös ajánlat érkezne – nem zárta ki a társaság privatizálásának lehetőségét.

(72) A 2007 közepére tervezett tőkeemeléssel kapcsolatban és a Bizottság kérésére a ciprusi hatóságok további információkkal szolgáltak a 2006. december 19-én kelt levélben. Kifejtették, hogy a ciprusi társasági jog rendelkezései szerint egy részvénytársaság nem bocsáthat ki részvényeket névérték alatt. A Cyprus Airways részvényeivel a ciprusi értéktőzsdén ebben az időben a 0,15–0,16 CYP sávon belüli értéken kereskedtek, míg névértékük 0,50 CYP volt részvényenként. Úgy érezték, hogy ahhoz, hogy bármely paritáson vagy paritáson felül történő kibocsátás sikeres legyen, szükség lenne a részvénytőke névértékének csökkentésére.

(73) A részvénytőke névértéke csökkentésének műveletét már megkezdték, és a társaság ezt az értéket a felhalmozódott veszteségek leírásával fogja csökkenteni (amire a társaság alapszabálya lehetőséget ad). A Cyprus Airways Igazgatósága 2006. december 12-i ülésén a kibocsátás jegyzésének szervezésével megkezdte a tőkeemelés műveletét. A siker garانتálása érdekében a Cisco kereskedelmi befektetési bank (a magántulajdonban lévő Bank of Cyprus leányvállalata) jelezte, hogy hajlandó a tervezett kibocsátás jegyzésére kötelezettséget vállalni. A Cisonak díjat fizetnek a Cyprus Airways tőkeemelésének jegyzéséért, és ez a díj az ilyen ügyletekért járó piaci árak fog megfelelni. A befektetési bank szándéknyilatkozatának másolatát eljuttatták a Bizottság szolgálataihoz.

(74) Következő lépésként 2007 januárjának közepén egy rendkívüli közgyűlésen a jelen lévő részvényesek 75 %-os többsége jóváhagyta a részvénytőke csökkentésére vonatkozó külön határozatot. Az ilyen határozatokat meg kell erősíteni a ciprusi körzeti bírósággal, és be kell jegyeztetni

a cégnyilvántartásba. A teljes eljárás várhatóan 6–7 hónapot vesz igénybe (beleértve a bíróság rendelkezésére álló három hónapos időtartamot is).

V. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

A támogatás megléte az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében

(75) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(76) Az állami támogatás koncepciója alkalmazandó minden olyan előnyre, amelyet közvetlenül vagy közvetve nyújtottak, állami forrásból finanszíroztak, maga az állam vagy valamely – a ráruházott hatáskörben eljáró – közvetítő szerve nyújtott.

(77) Az eljárás megnyitásakor a Bizottság a szerkezetátalakítási terv három olyan elemét határozta meg, amelyek potenciálisan állami támogatást jelenthettek, ezért most a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy ezek az elemek állami támogatásnak minősülnek-e.

Kölcsöngarancia

(78) A Cyprus Airways szerkezetátalakítási költségeit részben és ideiglenesen az az 55 millió CYP (96 millió EUR) összegű kölcsön fogja fedezni, amelyet egy kereskedelmi bank nyújtott piaci feltételek mellett. Ahogy az a vizsgálati eljárás megnyitásáról szóló határozatból kitűnik, a ciprusi hatóságok e kölcsön mértékéig állami kezességvállalást kívánnak nyújtani a Cyprus Airways számára.

(79) Az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény⁽⁴⁾ feltételeket határoz meg, amelyek biztosítják, hogy a kezességvállalások ne minősüljenek állami támogatásnak (l. 4.2. pont). Két lényeges, kumulatív feltétel van:

- a kezességvállaláshoz elvben a piaci feltételek mellett a pénzpiacokon is hozzá lehet jutni;
- a kezességvállalás piaci értékét kifizetik.

(80) Ebben az esetben ezek a feltételek nem teljesülnek, a Cyprus Airways semmilyen ellenértéket nem fizet az államnak azért a kezességvállalásért, amelyből haszna származik, és figyelembe véve ingtag gazdasági helyzetét, valamint azt a tényt, hogy már részesült megmentési célú támogatásban, nagyon valószínűtlen, hogy a társaság önmagában kapott volna ilyen kezességvállalást.

(81) Továbbá a kezességvállalás állami forrás, mivel közvetlenül az állam nyújtja. Egy olyan társaság (a Cyprus Airways) számára nyújtják a kezességvállalást, amely – különösen azóta, hogy 1993. január 1-jén hatályba lépett a légiközle-

⁽⁴⁾ HL C 71., 2003.3.11., 14. o.

kedési piac harmadik szakasza („harmadik csomag”) – más közösségi légitársaságokkal versenyez. Ez befolyásolni fogja az államok közötti kereskedelmet, mivel a tagállamok közötti közlekedésben szerepet játszó társaságot érint, a közös piacra vonatkozik és torzíthatja vagy ezzel fenyegetheti a versenyt e piacon.

(82) Ezért az állami kezességvállalás az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül. Emellett ezt a következtetést a ciprusi hatóságok is elfogadják, mivel a kezességvállalással kapcsolatban megpróbálták teljesíteni az R&R iránymutatásban meghatározott feltételeket.

(83) Jóllehet kezdetben a terv úgy rendelkezett, hogy a ciprusi hatóságok kezességet vállalnak az 55 millió CYP-os kölcsön teljes egészére, az eljárás folyamán – annak érdekében, hogy a támogatást a minimumra csökkentsék és biztosítsák a társaságnak a szerkezetátalakítási költségeit fedező megfelelő hozzájárulását – a hatóságok úgy határoztak, hogy a kezességvállalással a szerkezetátalakítási kölcsönt legfeljebb annak 45 millió CYP-os hányadáig biztosítják. Ezenkívül a ciprusi hatóságok úgy határoztak, hogy a kölcsönnek a kezességvállalással fedezett és nem fedezett része egymástól független lesz, és különösen nem élvez elsőbbséget az utóbbi az előbbivel szemben. Ez azt jelenti, hogy az 55 millió CYP kereskedelmi kölcsönből legalább 10 millió CYP-ot bármiféle kezességvállalás vagy egyéb állami beavatkozás nélkül kap meg a légitársaság.

Az Eurocypria eladása

(84) A ciprusi hatóságok jelezték, hogy 2006 augusztusában befejeződött az Eurocypria eladása, és a társaságot 13,425 millió CYP-ért adták el az államnak. A Bizottságnak ezért meg kell vizsgálnia, hogy miként állapították meg ezt az árat, annak érdekében, hogy megerősítse annak érvényességét és megállapíthassa, hogy állami támogatás játszott-e szerepet az ügyletben. A vizsgálati eljárás megnyitásáról szóló határozat 59. és azt követő pontjai emlékeztetnek arra, hogy ez nem zárható ki, különösen akkor nem, ha a kifizetett ár túl magas a társaság piaci árához képest.

(85) E tekintetben a Bizottság megállapítja, hogy az árat két – egyrészt az eladó, másrészt a vevő érdekében elvégzett – szakértői értékelést követően állapították meg. A szakértői értékelések alapos elemzését követően a Bizottság úgy vélheti, hogy az ár megfelel a tisztességes piaci árnak; a Bizottság azt is megállapítja, hogy a végleges eladási ár ugyanakkor alacsonyabb, mint a szerkezetátalakítási tervben és a vizsgálati eljárás megnyitásakor meghatározott 15 millió CYP. A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy az Eurocypria eladása nem jelent a Cyprus Airways számára nyújtott állami támogatást, mert a társaságot nem a valós értékénél magasabb áron adták el.

(86) A Bizottság utal a ciprusi hatóságoknak azon szándékára is, hogy az Eurocypria teljesen független társaságként, a Cyprus Airways csoporton kívül fog működni; a Bizottság úgy véli, hogy mivel az Eurocypria állami tulajdonban marad, megnő a veszélye annak, hogy az esetleg korábbi anyatársaságától nem működik majd ténylegesen függetlenül. Ennek megfelelően és ezek aggodalmak csillapítása céljából a Bizottság feltételeket kíván szabni Ciprusnak annak biztosítására, hogy a két társaság különüljön el egymástól és maradjon is külön megfelelő időtartamon át, és hogy az egymás közti üzleteket az üzleti kapcsolatoknak megfelelően bonyolítsák.

Tőkeemelés

(87) A szerkezetátalakítási terv további szempontja, hogy 2007 közepén, mintegy 18 hónappal a szerkezetátalakítás megkezdése után a Cyprus Airways tőkéjét mintegy 14 millió CYP-tal megemelik. A ciprusi hatóságoknak az a szándéka, hogy erre a tőkeemelésre a jelenlegi részvénybirtoklás arányában kerül sor, és az állami/magán tulajdonosi arányt megtartják. Ez azt jelenti, hogy az állam 9,8 millió CYP-tal (17 millió EUR vagy 70 %) járul hozzá, míg a többi részvényes 4,2 millió CYP-tal (7,3 millió EUR vagy 30 %).

(88) A Bizottságnak ezért meg kell állapítania, hogy ebben a helyzetben a tervezett tőkeemelés állami része állami támogatásnak minősül-e. Ennek során a Bizottság a *piacgazdasági alapon eljáró befektető* elvére alapozza ítéletét, és ezt a megközelítést a Bíróság ítélkezési gyakorlata erősítette meg⁽⁵⁾. A Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően annak vizsgálatakor, hogy egy állami tőkeinjekció állami támogatásnak minősül-e, helyénvaló figyelembe venni azokat a valós lehetőségeket, amelyekkel a kedvezményezett társaság a rendes tőkepiacon rendelkezik, ha ott próbál meg ugyanolyan értékű pénzügyi forrásokhoz jutni. Nincs szó állami támogatásról, ha az új állami tőkét olyan feltételek mellett adták, amelyeket a piacgazdaság szokásos feltételei alapján eljáró magánbefektető is elfogadna.

(89) Az állami befektető viselkedését ezért össze kell hasonlítani egy magánbefektető, így pl. egy magánholding vagy társaságok magáncsoportja feltételezett viselkedésével, amely strukturális, általános vagy ágazati szabályok mentén tevékenykedik és amelyet a hosszú távú jövedelmezőség kilátásai vezérelnek⁽⁶⁾. Ennek megfelelően a Bizottság úgy véli, hogy az állami forrásból érkezett tőke-hozzájárulás nem állami támogatás, ha a magánrészvényesek egyrészt legalább a részvényeik számának arányában, másrészt az állami befektetőével azonos feltételek mellett vesznek részt a műveletben, és végül ha a magánrészvényesek által jegyzett részvények aránya valós gazdasági jelentőséggel bír; a Bizottság úgy véli, hogy az állami és magánbefektetők részvételének egyenértékűsége akkor biztosított, ha egy

⁽⁵⁾ Lásd a Bíróság 2002. május 16-i ítéletét a C482/99 sz. ügyben (EBHT 2002., I-4397.), valamint Geelhoed főtanácsnok 2001. szeptember 27-i következtetéseit a C-328/99. és C-399/00. sz. Olaszország kontra Bizottság és SIM 2 Multimedia SpA kontra Bizottság egyesített ügyekben.

⁽⁶⁾ 1991. március 21-i ítélet, C-305/89. sz. Olaszország kontra Bizottság „Alfa Romeo” ügy, (EBHT 1991., I-1603., 20. pont.).

kereskedelmi bank vagy befektető beleegyezett abba, hogy előre és a piaci körülmények mellett garantálja a magánbefektetők részvételét a tőkeemelésben az állami befektetőknek felajánlottakkal megegyező feltételek mellett. Ezt a hozzájárulások kísérő körülményein alapuló megközelítést az Elsőfokú Bíróság és az Európai Bíróság is szabályosan megerősítette ⁽⁷⁾.

(90) Ebben az esetben a Cisco kereskedelmi befektetési bank beleegyezett abba, hogy piaci feltételek mellett kötelezettséget vállal a tervezett tőkésítés 30 %-os hányadának magánbefektetői jegyzésére. A ciprusi hatóságok azt is meghatározták, hogy minden részvényes a magánbefektetőkével megegyező – a Cyprus Airways és a Cisco által közösen meghatározandó – értéken, ugyanazon piaci feltételek mellett fogja venni a részvényeket.

(91) Ezzel kapcsolatban a Bizottság megkapta a Cisco által a Cyprus Airwaysnek küldött, 2006. december 14-én kelt szándéknyilatkozat másolatát, amelyben a bank hozzájárul hogy szerződést kössenek a tőkésítési művelet sikerét garantáló kötelezettségvállalásra. Ezenkívül a Cisco, mielőtt kötelezettséget vállalt a magánbefektetői befektetés tekintetében, részletesen tanulmányozta a szerkezetátalakítási tervet és a műveletet. Továbbá a végleges szerződés megkötése előtt – a piaci gyakorlatnak megfelelően – el fog végezni (vagy a saját nevében végeztetni) egy elvárhatósági műveletet, amelyet a művelet megkezdése előtt minden befektetőnek el kell végeznie. Ezáltal a bank minden garanciát és biztosítékot beszerez, amellyel a vállalt kockázathoz igazíthatja ajánlatát. Meg kell jegyezni, hogy ezt a bankot az érintett tagállam nem ellenőrzi sem közvetlenül, sem közvetve. A végleges garanciaszerződést a Ciscoval az ajánlati időszak kezdete előtt nem sokkal fogják megkötöni, tartalmazni fogja az ilyen típusú szerződésekre vonatkozó szokásos rendelkezéseket és kötelezettségvállalásokat, és összhangban lesz a bevált nemzeti és nemzetközi gyakorlatokkal.

(92) A végső garanciaszerződés megkötésére vonatkozó feltételeket két csoportba lehet osztani, az elsőbe azok a viszonylag szokásos elemek tartoznak, amelyeknek nincs közvetlen befolyása a Bizottság értékelésére, csak annak tényleges végrehajtására. Ide tartoznak:

- a) olyan rendkívüli események hiánya, amelyek kedvezőtlenül érinthetik a művelet sikeres befejezését,
- b) a Cyprus Airways gazdasági és pénzügyi helyzetére és irányítására vonatkozó összes információ továbbítása a banknak,
- c) a bank bevonása a művelet folyamatának meghatározásába.

(93) Másrészt a bank szándéknyilatkozatában meghatározott feltételek második csoportja befolyásolhatja a művelet

bizottsági értékelését, és ezeket részletesen elemezni kell; főleg a következők tartoznak ide:

- a) a részvénykibocsátás árának eltérése az értékpapírpiaci árfolyamhoz képest,
- b) a művelethez a bank által megfizetendő díjak,
- c) a bank és az állam (a Cyprus Airways fő részvényese) hozzájárulása, hogy mindketten részt vesznek a tőkeemelésben.

(94) Ami az új részvények jegyzési árát illeti, a Cisco és a Cyprus Airways megállapodtak, hogy az új részvények kibocsátási árát vagy ársávját közösen határozzák meg a piaci gyakorlatnak megfelelően, a művelet megkezdésének idején uralkodó értékpapírpiaci feltételek figyelembevételével. Ciprus megerősítette a Bizottságnak, hogy ugyanazt az árat számítják fel minden részvényjegyzőnek, és a garanciát vállaló nem kap külön engedményt.

(95) Másrészt ami a bank díjazását illeti, a díj mértéke a művelet piac által jegyzett arányának (30 %) értékéhez igazodik. A ciprusi hatóságok jelezték, hogy a Cisco-nak fizetendő díj összhangban van a fő európai értékpapírpiacok piaci törvényeivel a hasonló részvényelhelyezési műveletek sikeres befejezésének garantálása tekintetében. Ezért a Bizottság arra a következtetésre juthat, hogy a Cyprus Airways és a Cisco közötti ügylet összhangban van az ilyen típusú ügyletekre vonatkozó piaci feltételekkel, és nem vezet a banknak nyújtott engedményhez a részvényjegyzés során. Következésképpen a banknak fizetett díjnak nincs olyan hatása, amely az államénál vagy a többi részvényesénél kedvezőbb feltételek melletti részvételt biztosítana a műveletben a bank számára.

(96) Harmadrészt ami az állam és a bank kölcsönös, a másik félnek a tőkeemelésben való részvételére vonatkozó feltételét illeti, a Bizottság kiemeli, hogy a két félnek a másik részvételével kapcsolatban támasztott feltétele a tőkeemelés sikere garantálásának lényeges, döntő eleme.

(97) A Bizottság utal arra, hogy a ciprusi hatóságok vállalták, hogy a bankkal kötött végeges szerződést, amely tartalmazza ezeket a határozott és feltétlen jegyzési kötelezettségeket, haladéktalanul megküldik a Bizottságnak a szerződés megkötését követően, az állami hatóságok általi új tőkeemelés jegyzése előtt. A ciprusi hatóságok azt is vállalták, hogy a művelet befejeződését követően jelentést küldenek a Bizottságnak a tényleges jegyzési szintekről. Ezzel kapcsolatban a Bizottság úgy véli, hogy magától értetődően nem létezhet olyan párhuzamos vagy hallgatólagos megállapodás, amelyben az állam felmentené kötelezettsége alól a bankot arra az esetre, ha a tőkésítési ajánlat jegyzése nem lenne elégséges. A Bizottság a lehető

⁽⁷⁾ Az Elsőfokú Bíróság 2000. december 12-i ítélete, T-296/97. sz. *Alitalia kontra Bizottság* ügy, (EBHT 2000., II-3871., 81. pont).

legszigorúbban odafigyel e kötelezettségek betartására, hogy meggyőződjön arról, hogy e határozat feltételei megfelelően teljesülnek-e.

- (98) Ez a művelet lehetővé teszi a magánpiac számára, hogy jelentős mértékben (30 %) jegyezhesen az újonnan kibocsátott részvényekből az állami részvényesekkel megegyező feltételek mellett, figyelemmel az azonos részvényárakra és a részvényekhez kapcsolódó, minden részvényes számára azonos jogokra.
- (99) Összegezve: ezen elemzés és a Bizottság állandó gyakorlata, valamint a Bíróság által az állam magánbefektetőkkel közös tőkeemelésekben való részvételének minősítését illetően folytatott ítélkezési gyakorlat alapján a saját szempontokat szem előtt tartva és más szerkezetátalakítási intézkedésektől függetlenül a 2007 közepére tervezett tőkeemelés az állami és magánrészvényesek együttes részvételét jelenti, és ezért az állam részvétele nem jelent állami támogatást, amennyiben a fent meghatározott feltételek – amelyek arra vonatkoznak, hogy a tőkeemeléssel kapcsolatban a jegyzésre egy kereskedelmi befektetési bank kötelezettséget vállalt, így biztosítva az állami és magánrészvényesek hatékony együttes jegyzését az állami és a magánkézen lévő tulajdonrész arányában – teljesülnek.
- (100) Mindazonáltal a Bizottság megjegyzi, hogy az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata arra utal, hogy „önmagában az a tény, hogy egy állami vállalkozás támogatásnak minősül tőkeinjekcióban részesítette leányvállalatát, nem zárja ki automatikusan azt a lehetőséget, hogy egy későbbi tőkeinjekció olyan befektetésnek minősüljön, amely megfelel a piacgazdasági alapon eljáró magánbefektető kritériumainak. ... Mindazonáltal a Bíróság úgy véli, hogy ha ugyanaz a befektető két év alatt három tőkeinjekciót hajt végre, és ezek közül az első kettőnek nem volt hozama, a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy a harmadik tőkeinjekció ésszerűen elválasztható-e az első kettőtől, és a magánbefektető kritériumaira tekintettel független befektetésnek minősíthető-e.

A Bíróság úgy véli, hogy egy ilyen vizsgálat elvégzésekor a következő szempontok irányadóak: a szóban forgó tőkeinjekciók időbeli sorrendje, céljuk és a leányvállalat helyzete akkor, amikor a tőkeinjekcióra vonatkozó egyes döntések megszülettek.”⁽⁸⁾

- (101) Ebben az esetben a Bizottság megjegyzi, hogy míg az állam és a magánrészvényesek számára a tőkeemelés jegyzése ugyanazon az áron fog történni és valamennyi új részvény ugyanazokat a jogokat fogja hordozni, tény az, hogy ugyanakkor az állam a kedvezményezettnek nyújtott jelentős kölcsön kezeseként cselekszik, és ez jóval túlnyúlik a tőkeemelés pillanatán, és megvásárolja a szerkezetátalakításon áteső társaság leányvállalatát. Ugyanakkor nem szükséges pontosan felmérni, hogy – figyelemmel arra, hogy ezzel a két intézkedéssel a tőkeemelés felhalmozódik – az állami részvétel és a magánrészvényesi részvétel a tőkeemelésben ténylegesen hasonló feltételekkel történik-e, mert a Bizottság úgy véli, amint ez egyértelműen kiderül a következő elemzésből, hogy még ha a tőkeemelésben való

állami részvétel állami támogatásnak minősülne is, ez a támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősülne.

Az értékelés jogalapja

- (102) A Bizottságnak, miután arra a következtetésre jutott, hogy a Cyprus Airways szerkezetátalakítása egy részének finanszírozására állami kezességvállalás mellett nyújtott 55 millió CYP összegű, hosszú lejáratú kölcsön állami támogatásnak minősül, továbbá hogy a tőkeemelésben való állami részvétel tartalmazhatja egy állami támogatás elemeit, meg kell vizsgálnia a közös piaccal való összeegyeztethetőségét.
- (103) Ezért meg kell vizsgálni a támogatás összeegyeztethetőségét az EK-Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdése fényében, amelyek kivételekről rendelkeztek a 87. cikk (1) bekezdésében az összeegyeztethetatlenségre vonatkozóan meghatározott általános szabály alól.
- (104) Az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdése szerinti kivételek nem alkalmazandók erre az esetre, mert a támogatási intézkedésnek nincs szociális jellege, amennyiben ezt nem magánszemély fogyasztóknak nyújtották, továbbá nem természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtották, valamint nem a Németországi Szövetségi Köztársaság felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtották.
- (105) A 87. cikk (3) bekezdésének a), b) és d) pontja szerinti kivételek nem alkalmazandók erre az esetre, mert a támogatás nem mozdítja elő az olyan térségek gazdasági fejlődését, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, nem mozdítja elő valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósítását, nem szünt meg egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavart, és nem mozdítja elő a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését.

- (106) Ezért csak a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott kivétel alkalmazható. A 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja úgy rendelkezik, hogy akkor engedélyezhető az állami támogatás, ha előmozdítja egyes gazdasági területek fejlődését, és nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

- (107) E tekintetben az összeegyeztethetőség eldöntése céljából alkalmazandó közösségi keret a 2004. évi R&R iránymutatás, valamint a korábban említett, 1994. évi iránymutatás.

A tervezett intézkedések összeegyeztethetősége a közös piaccal

- (108) A Bizottságnak ezért fel kell mérnie, hogy a szerkezetátalakítási terv megfelel-e az alkalmazandó iránymutatások rendelkezéseinek. Az alkalmazandó iránymutatások általános elve (az R&R iránymutatások 31. pontja) értelmében

⁽⁸⁾ T11/95. sz. BP Chemicals Ltd kontra Bizottság ügy, (EBHT 1998., II-3235., 170–171. pont).

„csak olyan körülmények között engedhető meg szerkezetátalakítási támogatás nyújtása, ha az bizonyíthatóan nem ellentétes a közösségi érdekekkel. Ez csak a szigorú követelmények betartásával, illetve akkor lehetséges, ha a verseny torzulását biztosan ellensúlyozzák a vállalkozás életben maradásából fakadó előnyök..., és – szükség esetén – megfelelő kompenzációs intézkedéseket hoznak a versenytársak javára.”

- (109) Ezt követően az iránymutatás számos olyan feltételt határoz meg, amelyek alapján szerkezetátalakítási támogatás nyújtható.

A vállalkozás támogathatósága

- (110) A Bizottságnak először is meg kell állapítania, hogy az R&R iránymutatás feltételei alapján támogatható-e a Cyprus Airways szerkezetátalakítása. Az iránymutatás 9. pontja kimondja, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nincs közösségi meghatározása, és hozzáteszi, hogy „a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/részvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét”.
- (111) Ezt követően az iránymutatás (10. pont) tisztázza, hogy „az iránymutatásnak az alkalmazásában valamely vállalkozás, méretétől, illetve a körülményektől függetlenül, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha: a) korlátozott felelősségi alapon működő társaság esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el”.
- (112) A 11. pontban azt is megállapítja, hogy „egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint pl. a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték”.
- (113) Az eljárás megnyitásakor a Bizottság megjegyezte, hogy a Cyprus Airways korlátozott felelősségű társaság, amely engedélyezett alaptőkéjének jelentős részét már elvesztette. 2003. december 31-én a Cyprus Airways 55,5 millió CYP (95 millió EUR) engedélyezett alaptőkével rendelkezett, de 2004. december 31-ig, 12 hónap alatt elvesztette részvénytőkéje közel 50 %-át, 26,2 millió CYP-ot (44,8 millió EUR-t).
- (114) A Bizottság megállapította, hogy a csoport veszteségei (amelyeket főként a Cyprus Airways okozott) a 2003. évi 20,9 millió CYP-ról 2004 végére 39,4 millió CYP-ra nőttek. A Cyprus Airways saját tőkéje ezért a 2003. évi 55,6 millió CYP-ról (95 millió EUR) 2004-ben 14,4 millió CYP-ra (25 millió EUR) csökkent. A válságos pénzügyi helyzetre figyelemmel ezért nagyon valószínűtlen, hogy a

társaság képes lenne bármilyen kereskedelmi pénzügyi forrás biztosítására.

- (115) A 2005. május 3-i határozatában – Cyprus Airways (megmentési célú támogatás) – a Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a Cyprus Airways ténylegesen és teljes mértékben nehéz helyzetben lévő vállalkozás az R&R iránymutatás értelmében. Ez volt a Bizottság következtetése az eljárás megnyitásakor is. A Cyprus Airways ezért az R&R iránymutatás feltételei értelmében támogatásban részesíthető szerkezetátalakítás céljából.

A hosszú távú életképesség helyreállítása

- (116) A második teljesítendő feltétel (az R&R iránymutatás 35. pontja) az, hogy „a szerkezetátalakítási tervnek – amely időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie – a jövőbeni működési körülményekre vonatkozó reális feltételezések alapján, ésszerű időn belül helyre kell állítania a vállalkozás hosszú távú életképességét”.
- (117) Ugyanez az iránymutatás (37. pont) a továbbiakban úgy rendelkezik, hogy „a tervnek olyan fordulatot kell eredményeznie, amely lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy a szerkezetátalakítást követően fedezni tudja valamennyi költségét, beleértve az amortizációt és a pénzügyi terheket is. A várható tökemegtérülésnek elégségesnek kell lennie ahhoz, hogy az átalakított vállalkozás saját erejéből is versenyképes legyen a piacon.”
- (118) A szerkezetátalakításban a társaság eddig 19,5 millió CYP-tal csökkentette költségeit, és több alkalmazottat bocsátott el, mint amennyiről a szerkezetátalakítási terv rendelkezett. A szerkezetátalakítási terv 385 fő elbocsátását írt elő (1800-ból), és végül 414 személy élt a lehetőséggel, hogy elhagyja a társaságot. A költségalapnak ez a jelentős viszszaeszközítése és a maradó alkalmazottak fizetésének a tárgyalások során kialakult csökkentése, valamint a termelékenység növekedése és a munkamódszerek fejlődése nagy mértékű megtakarításokat fog eredményezni, és fel kell hogy ruhazza a társaságot a célkitűzések eléréséhez szükséges rugalmassággal és alkalmazkodási képességgel.
- (119) A Bizottság úgy véli, hogy a Cyprus Airways alkalmas arra, hogy az előírt időhatáron belül sikert kövesson a szerkezetátalakításból. Habár még csak 18 hónap telt el a megmentési célú támogatás nyújtása (2005 májusa) óta, a társaság eredményei valójában kicsit már jobbak a vártnál. A további fejlődés érdekében figyelembe kell venni a dolgozók véleményét azt illetően, hogy a szükséges átalakításokat hogyan végezzék. Az ilyen típusú esetekben nagyon fontos a szerkezetátalakítás irányítása, és a harmadik féltől kapott észrevétel azt mutatja, hogy ez különösen így lehet ebben az esetben.

- (120) A részben állami kezességvállalással biztosított 55 millió CYP (96 millió EUR) összegű, hosszú lejáratú kölcsönnel kapcsolatban a ciprusi hatóságok bizonyították, hogy ezt az összeget (az Eurocypria eladásából származó bevétellel együtt) a légitársaság szerkezetátalakítására nyújtott megmentési célú támogatás visszafizetésére fogják

fordítani a következő években. A 2007. közepére tervezett 14 millió CYP összegű tőkeemelés a kölcsön fennmaradó összegének csökkentésére fordítják. A szerkezetátalakítási terv szorosan kapcsolódik egy költségcsökkentési tervhez a bevételek maximalizálása céljából. Idővel növelni kívánják a társaság bevételeit és ezáltal a kölcsön fennmaradó összegét a bevételekből kívánják visszafizetni a banknak.

(121) A Bizottságnak azt is értékelnie kell, hogy azok a feltevések, amelyek a szerkezetátalakítás alapul, ésszerűek-e az adott körülmények között, és az előrejelzések és becslések megfelelnek-e az iránymutatásban előírtaknak. Az R&R iránymutatás (35. pont) úgy rendelkezik, hogy „a kellően részletes tervet, beleértve egy piacfelmérést is, be kell nyújtani a Bizottságnak. Az életképesség javulásának elsősorban a szerkezetátalakítási tervben foglalt belső intézkedésekből kell fakadnia, és ez alapulhat olyan külső tényezőkön is, mint az ár- és a keresletbeli változások, amelyekre a vállalkozásnak nincs jelentős befolyása, amennyiben a piaccal kapcsolatos feltételezések általánosságban elfogadhatók.”

(122) E tekintetben megerősíthető, hogy a szerkezetátalakítási tervnek ez a része a vártnak megfelelően alakult. Ebben az esetben, tekintettel a légiforgalmi áramlásra és a piac fejlődésére, a Bizottság annyiban utal az Eurocypria értékelésével kapcsolatban elvégzett két független tanulmányra, amennyiben azok kitérnek a ciprusi repülési piac fejlődésére.

(123) A szerkezetátalakítási terv becslése szerint a ciprusi légi forgalom 2005 és 2010 között átlagosan évi 3,5 %-kal növekszik, míg a Cyprus Airways forgalmi előrejelzése 2,4 %-os éves átlagos növekedést mutat a 2005 és 2010 közötti évekre. A PwC által készített jelentés szerint a ciprusi légi forgalom teljes növekedését az IATA (a Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség) 4,3 %-ra becsüli a 2006–2008-as időszakra, ami azt sugallja, hogy a tervben figyelembe vett feltevések helytállóak. Ezért a szerkezetátalakítási terv becslései a Cyprus Airways eredményei vonatkozásában elfogadhatónak tűnnek, figyelemmel a társaság által végrehajtott egyéb ésszerűsítésekre.

(124) A fent említett tényezők fényében a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Cyprus Airways képes lesz az üzleti tervben megállapított ésszerű időn belül megtalálni pénzügyi életképességét.

Kompensációs intézkedések

Cyprus Airways

(125) Az R&R iránymutatás (38. pont) arról is rendelkezik, hogy „annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi feltételekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat a lehető legkisebbre csökkentsék és a pozitív hatások azoknál többet nyomjanak a latban, intézkedéseket kell hozni (»kompensációs intézkedések«). Ellenkező esetben a támogatást a »közös érdekekkel ellentétesnek«, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni.”

(126) Az iránymutatás (39. pont) úgy határoz továbbá, hogy „ezen intézkedések magukban foglalhatják az eszközöktől való

megfosztást, a kapacitás csökkentését vagy az érintett piacokra való belépés akadályainak csökkentését. A kompenzációs intézkedések megfelelőségének elbírálásakor a Bizottság figyelembe veszi a piac szerkezetét és a versenyfeltételeket annak biztosítása érdekében, hogy ezen intézkedések egyike se rontsa a piac szerkezetét...”.

(127) A Bizottságnak ezért meg kell vizsgálnia a szerkezetátalakítást, és meg kell állapítania, hogy a Cyprus Airways és a Cyprus Airways csoport esetében megfelelő intézkedéseket tesznek-e a támogatás torzító hatásának a lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

(128) 2004 végén a társaság elindított egy úgynevezett „cselekvési tervet”, és belekezdett flottája két légi járművel való csökkentésébe, amelyek közül az egyiket ezt követően teljes bérletbe adta (wet-lease) az Eurocypriának, és számos korábbi útvonalát (Varsó, Budapest, Colombo) megszüntette.

(129) E keretek között a légitársaság flottáját 2004 végére egy légi járművel csökkentették, a szerkezetátalakítási terv végrehajtásának idején a Cyprus Airways 10 légi járművet üzemeltetett (2 A319, 6 A320-200 és 330-200), egy további A320-200 típusút pedig teljes bérletbe (wet-lease) adott az Eurocypriának; a teljes bérlet a 2006. évi nyári szezon végén szűnt meg. A Bizottság megjegyzi még, hogy a légi forgalom növekedési kilátásai évi átlag 3,5–4,3 % között mozognak a 2005–2010 közötti évekre, míg a Cyprus Airways kilátásai évi 2,4 %-os növekedést jósolnak, ami az említett időszakban a 26,6 %-os piaci részesedés legfeljebb 23,2 %-ra történő csökkenését fogja eredményezni. A Bizottság el tudja fogadni, hogy a flottaméret vagy a piaci részesedés bármely további csökkentése veszélyeztetné annak az esélyét, hogy a légitársaság anélkül térjen magához, hogy ezzel jelentős piaci lehetőségeket nyújtson a versenytársainak.

(130) Az eljárás megnyitásakor a Bizottság felhívta az érdekelt harmadik feleket erre vonatkozó észrevételeik megtételére, de nem kapott észrevételeket ez ügyben.

(131) A Bizottság hangsúlyozta továbbá, hogy az R&R iránymutatás (55. pont) úgy rendelkezik, hogy „mivel (...) a gazdasági és társadalmi kohézió a Közösség elsődleges célkitűzése, (...) a Bizottságnak figyelembe kell vennie a regionális fejlesztés szempontjait a támogatott térségekben nyújtott szerkezetátalakítási támogatás elbírálása során”. Az iránymutatás (56. pont) továbbá úgy rendelkezik, hogy „a támogatás engedélyezésekor a támogatott térségekben kevésbé szigorú feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását és a kedvezményezett hozzájárulásának mértékét illetően”.

(132) E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2004. május 1. és 2006. december 31. közötti időszakban ⁽⁹⁾ Ciprus egésze támogatható volt az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérés alapján. A 2007–2013 közötti időszak tekintetében két, együttesen

⁽⁹⁾ Állami támogatás CY 14/2003 – Ciprus – Regionális támogatási térkép 2004–2006. (C(2004) 1757/1., 2004.4.28.).

Ciprus lakosságának 50 %-át lefedő térség kaphat majd regionális befektetési támogatást az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján, 15 %-os támogatásintenzitás mellett. Továbbá Ciprus számos területi, ezért állandó jellegzetességet mutat fel, amelyek befolyásolják társadalmi-gazdasági fejlődését. Ciprus déli fekvése a megközelítés szempontjából közvetlen problémát jelent az Európai Unió többi tagállama számára, és ennek eredményeképpen az ország rendkívül nagy mértékben függ a légi és tengeri közlekedéstől, de különösen a légi közlekedéstől. Ez azért fontos, mert Ciprus esetében a légi közlekedés az üzleti utasok számára az egyetlen járható út. Az Eurostat 2003-as statisztikai adatai, amelyek egy gazdaságnak a légi közlekedéstől való függőségét mérik fel, azt mutatják, hogy a tagállamok közül Ciprus függ a legnagyobb mértékben a légi közlekedéstől ⁽¹⁰⁾.

Következtetések

- (133) E tekintetben és figyelemmel a ciprusi légiforgalmi piac sajátosságaira, valamint azon az alapon, hogy a Cyprus Airways már csökkentette flottáját és korábbi leányvállalata, az Eurocypria most már jogilag és pénzügyileg független vállalkozásként, a Cyprus Airways tulajdoni és ellenőrzési körén kívül fog működni, a Bizottság arra a következtetésre juthat, hogy a szerkezetátalakítás által okozandó piaci torzulások orvoslására a ciprusi hatóságok megfelelő kompenzációs intézkedéseket javasoltak.

A támogatásnak a lehető legkisebbnek kell lennie

- (134) Az R&R iránymutatás (43. pont) úgy rendelkezik, hogy „a támogatás összegét és intenzitását szigorúan a vállalkozás, a részvényesek vagy a vállalkozást magában foglaló csoport meglévő pénzügyi erőforrásainak ismeretében, a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni. Ezen elbírálás figyelembe vesz minden előzőleg nyújtott megemelési célú támogatást.” A Bizottság úgy véli, hogy ez a feltétel teljesült.

- (135) Egyrészt, amint arra a fentiek emlékeztetnek, a szerkezetátalakítási költségek 71,1 millió CYP-ra rúgnak. Másrészt a szerkezetátalakítás finanszírozására fordított bevételek tartalmazzák az 55 millió CYP kölcsönt (részben állami kezességvállalással), 13,425 millió CYP-et, ami az Eurocypria eladásának bevétele, valamint mintegy 8,5 millió CYP-et egyéb forrásokból, különösen a különböző vagyontárgyak értékesítéséből. A tervezett tőkeemelés bevételeit nem tennék ezekhez az intézkedésekhez, mivel azt teljes mértékben az 55 millió CYP kölcsön egy részének visszafizetésére fordítják, ezért nem emeli a szerkezetátalakításra fordított pénzeszközök összegét, csak helyettesíti annak az egyenértékű részét. Ezért a pénzeszközök teljes összege mintegy 76,9 millió CYP. A Bizottság ezt az összeget elfogadhatónak tartja, és arra a következtetésre jut, hogy a megfelelő összegekkel összehasonlítva az állandó eszközöknél nincs felesleg, mivel a szerkezetátalakítási eszközök nagy része abból a kölcsönből áll, amelyet a

társaságnak a saját eredményeiből kell visszafizetnie, és ezért nem jelent állandó pénzeszközt, mivel a társaságnak végleges szerkezetátalakítási költségekkel kell számolnia.

- (136) Ezenkívül a Bizottság megjegyzi, hogy a ciprusi hatóságoknak az állami kezességvállalással biztosított 55 millió CYP kölcsönre jutó rész csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállalása az állami támogatás elemének további korlátozását jelenti ahhoz képest, ami kezdetben volt tervezve.

A saját hozzájárulás mértéke

- (137) A saját hozzájárulás mértékével kapcsolatban az iránymutatás (43. pont) úgy rendelkezik, hogy „a támogatás kedvezményezettjeinek a szerkezetátalakítási tervhez jelentős mértékben hozzá kell járulniuk saját forrásaikból, ideértve olyan eszközeik eladását is, amelyek nem nélkülözhetetlenek a vállalkozás túléléséhez, valamint piaci feltételek mellett nyújtott külső finanszírozásból. E hozzájárulás jelzi, hogy a piacok hisznek az életképesség visszaállításának lehetőségében. E hozzájárulásnak, minden jövőbeni várt nyereséget – mint például a pénzforgalom – kizárva, ténylegesnek, vagyis valósnak és a lehető legmagasabbnak kell lennie.” Az iránymutatás megmutatja, hogy a saját hozzájárulás milyen mértéke minősül általában megfelelőnek, és egy olyan méretű társaság esetében, mint a Cyprus Airways, ez az arány 50 %.

- (138) A Bizottság megállapította, hogy a szerkezetátalakítási költségek összege hozzávetőleg 71,1 millió CYP lesz.

- (139) A saját hozzájárulásnak tekintendő összegek a következők: állnak: legalább 4,2 millió CYP, amely megfelel a 14 millió CYP összegű tőkeemelés azon részének, amelyre magánbefektetők fognak jegyezni, legalább 10 millió CYP az 55 millió CYP összegű kereskedelmi kölcsönből, amelyet a légitársaság kezességvállalás vagy egyéb állami beavatkozás nélkül vett fel a piacon, valamint a különböző vagyontárgyak eladásából származó 8,5 millió CYP összegű bevétel (a fenti 53. pontban meghatározottak szerint).

- (140) A ciprusi hatóságok véleménye szerint az Eurocypria eladásából származó bevételt is saját hozzájárulásnak kell tekinteni. E tekintetben a Bizottság gyakorlata ⁽¹¹⁾ az, hogy amennyiben egy ilyen eladás a vagyon való értékén történik meg (függetlenül a vevő természetétől), nem minősül a vagyont eladó vállalkozás állami támogatásának. Az e vagyon eladásából származó bevételt ilyenkor fel lehet használni a szerkezetátalakítás finanszírozására, és azt saját hozzájárulásként kell kezelni. Ezt azt jelenti, hogy az Eurocypria eladásából származó 13,425 millió CYP bevételt szintén saját hozzájárulásnak kell tekinteni. Ezt a következtetést ebben az esetben megerősíti a ciprusi hatóságok kötelezettségvállalása és az a Bizottság által támasztott feltétel is, miszerint az Eurocypria a Cyprus Airways-tól ténylegesen elkülönült, azzal versenyző légitársaságként fog működni.

⁽¹¹⁾ A Bizottság 2003. október 15-i 2005/406/EK határozata az RTP-ről (HL L 142., 2005.6.6., 1. o.) és a Bizottság 2004. július 7-i 2005/418/EK határozata Alstomról (HL L 150., 2005.6.10., 24. o., különösen a 125. és 215. pont).

⁽¹⁰⁾ Cipruson az egy lakosra jutó légiutasok aránya 8,50; összehasonlítással az EU 25 tagállamára vetítve ugyanez az arány: 1,30.

(141) Mindez összesen legalább 36,2 millió CYP saját hozzájárulást jelent. Ez a szerkezetátalakítási költségek 51 %-ának felel meg. A Bizottság ezért meghozhatja azt a következtetést, hogy ebben az esetben teljesül a szerkezetátalakítási költségekhez jelentős összeggel történő hozzájárulás követelménye.

(142) A Bizottság hangsúlyozza továbbá, hogy a szerkezetátalakítási költségek túlnyomó részét fedezi az az 55 millió CYP összegű kölcsön, amelyet – még akkor is, ha részben az állam vállalt rá kezességet – a társaságnak saját eredményéből kell visszafizetnie, nem pedig az állam által nyújtott 55 millió CYP-ból ⁽¹²⁾. A társaság által a saját szerkezetátalakítás költségeinek időben történő fedezése érdekében kifejtett erőfeszítések ugyanolyan hatással bírnak, mintha saját maga finanszírozná a szerkezetátalakítást, az egyetlen különbség az, hogy ezt az erőfeszítést több évre szét lehet osztani, köszönhetően az állami kezességvállalással biztosított kereskedelmi kölcsönnek.

A fenti megfontolások fényében a Bizottság

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Ciprus által a Cyprus Airways Public Ltd. számára nyújtott szerkezetátalakítási támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető a közös piaccal, feltéve, hogy a 2–5. cikkben meghatározott feltételek teljesülnek.

2. cikk

Ciprus 2007. december 31-ig jelentést nyújt be a Bizottságnak a szerkezetátalakítási terv alakulásáról és irányításáról.

3. cikk

1. Ciprus biztosítja, hogy a Cyprus Airways Public Ltd. és az Eurocypria teljes mértékben versenytársak és versenytársakként is működnek tovább. A Cyprus Airways Public Ltd. és az Eurocypria elkülönült jogalanyként működik. Sem a Cyprus Airways Public Ltd., sem az Eurocypria számára nem engedélyezett, hogy részvénytulajdont szerezzen a másik társaságban, és a két társaság semmilyen azonos hatású tőkeműveletet nem hajthat végre, így nem is egyesülhet. A Cyprus Airways Public Ltd. és az Eurocypria között minden ügyletet a szokásos kereskedelmi feltételek mellett kell végrehajtani.

2. Az (1) bekezdés addig alkalmazandó, amíg

- a) a Ciprus által a Cyprus Airways Public Ltd. számára nyújtott kölcsöngarancia le nem jár, vagy

- b) Ciprusnak már nincs közvetlen vagy közvetett többségi részesedése és/vagy ellenőrzési joga a két társaság tőkéjében.

4. cikk

Ciprus biztosítja, hogy a Cyprus Airways Public Ltd.-nél 2007 közepére tervezett, 14 millió CYP (24,3 millió EUR) összegű tőkeemeléssel betartják a következő feltételeket:

- a) a tőkeemelésre nem kerül sor addig, amíg a kijelölt jegyző kereskedelmi bank alá nem írja a művelet sikeres kimenetelére vonatkozó határozott és feltétlen jegyzési kötelezettségvállalást, amely alól csak az olyan szokatlan körülmények adnak felmentést, mint a vis maior, háborús cselekmények, terrorizmus és hasonló esetek;
- b) az állam a tőkeemelés során legfeljebb annak 70 %-ig jegyezhet részvényt;
- c) az állam a kibocsátott új részvényeket ugyanazon jogok alapján és ugyanazon feltételek mellett, ugyanazon az áron jegyzi, mint a magánbefektetők, a sikeres befejezésnek a banki jegyzéshez javasolt időrendje sérelme nélkül;
- d) a műveletet nem kísérhetik párhuzamos megállapodások vagy hallgatólagos megállapodások, amelyekben az állam felmentené kötelezettsége alól a bankot arra az esetre, ha a tőkésítési ajánlat jegyzése nem lenne elégséges, vagy az ár kérdésében bármilyen engedményt nyújtana a banknak.

5. cikk

Ciprus minden jelentést és dokumentumot eljuttat a Bizottsághoz az állam és a bank, valamint a Cyprus Airways Public Ltd. magánrészvényesei részvételét illetően, és különösen megküldi a bankkal kötött végleges szerződéseket és a díjazásról szóló jelentéseket, valamint a végleges részvényárakat a tőkeemeléssel összefüggésben.

6. cikk

Ennek a határozatnak Ciprus a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2007. március 7.

a Bizottság részéről

Jacques BARROT

a Bizottság alelnöke

⁽¹²⁾ Ezzel kapcsolatban lásd a Bizottság 2004. július 14-i 2005/346/EK határozatát a MobilComról (HL L 116., 2005.5.4., különösen a 173. pont).